

STORTINGET

Innst. 8 S

(2024–2025)

Innstilling fra næringskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2025, kapitler under Nærings- og fiskeridepartementet, Klima- og miljødepartementet og Landbruks- og matdepartementet (rammeområdene 9, 10 og 11)

Prop. 1 S (2024–2025) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2024–2025)

Innhold

Side

1.	Innledning	1
2.	Nærings- og fiskeridepartementet (rammeområde 9)	2
2.1	Bevilgningsforslag for budsjettkapitler og poster under rammeområde 9	2
2.2	Rammevedtak rammeområde 9	9
2.3	Generelle merknader	9
2.3.1	Arbeiderpartiet og Senterpartiet.....	9
2.3.2	Høyre.....	10
2.3.3	Fremskrittspartiet.....	12
2.3.4	Sosialistisk Venstreparti.....	13
2.3.5	Rødt.....	14
2.3.6	Venstre.....	15
2.3.7	Miljøpartiet De Grønne.....	16
2.3.8	Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9	17
2.4	Komiteens merknader til de enkelte poster under rammeområde 9	21
2.4.1	Kap. 900 Nærings- og fiskeridepartementet	21
2.4.2	Kap. 3900 Nærings- og fiskeridepartementet.....	23
2.4.3	Kap. 902 Justervesenet.....	24
2.4.4	Kap. 3902 Justervesenet	24
2.4.5	Kap. 903 Norsk akkreditering.....	24
2.4.6	Kap. 3903 Norsk akkreditering	24
2.4.7	Kap. 904 Brønnøysundregistrene	24
2.4.8	Kap. 3904 Brønnøysundregistrene.....	25
2.4.9	Kap. 905 Norges geologiske undersøkelse (NGU)	25
2.4.10	Kap. 3905 Norges geologiske undersøkelse (NGU)	27
2.4.11	Kap. 906 Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF)	27
2.4.12	Kap. 3906 Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF)	28
2.4.13	Kap. 907 Norsk nukleær dekommisjonering.....	28
2.4.14	Kap. 908 Institutt for energiteknikk (IFE).....	28
2.4.15	Kap. 909 Tiltak for sysselsetting av sjøfolk.....	29
2.4.16	Kap. 3909 Tiltak for sysselsetting av sjøfolk.....	29
2.4.17	Kap. 910 Sjøfartsdirektoratet	29
2.4.18	Kap. 3910 Sjøfartsdirektoratet	30
2.4.19	Kap. 911 Konkurransetilsynet.....	30
2.4.20	Kap. 3911 Konkurransetilsynet	30
2.4.21	Kap. 912 Klagenemndssekretariatet.....	30
2.4.22	Kap. 3912 Klagenemndssekretariatet	30
2.4.23	Kap. 913 Dagligvaretilsynet.....	31
2.4.24	Kap. 915 Regelrådet.....	31
2.4.25	Kap. 922 Romvirksomhet.....	31
2.4.26	Kap. 924 Internasjonale samarbeidsprogrammer.....	33
2.4.27	Kap. 930 Design og arkitektur Norge (DOGA).....	33
2.4.28	Kap. 935 Patentstyret	33
2.4.29	Kap. 3935 Patentstyret.....	34
2.4.30	Kap. 936 Klagenemnda for industrielle rettigheter	34
2.4.31	Kap. 3936 Klagenemnda for industrielle rettigheter.....	34
2.4.32	Kap. 940 Internasjonaliseringstiltak.....	34
2.4.33	Kap. 950 Forvaltning av statlig eierskap (jf. kap. 3950).....	34
2.4.34	Kap. 3950 Forvaltning av statlig eierskap.....	35
2.4.35	Kap. 951 Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS	35

	Side
2.4.36	Kap. 952 Investinor AS..... 35
2.4.37	Kap. 953 Nysnø Klimainvesteringer AS 35
2.4.38	Kap. 3953 Nysnø Klimainvesteringer AS..... 36
2.4.39	Kap. 1473 Kings Bay AS (Klima- og miljødepartementet) 36
2.4.40	Kap. 2421 Innovasjon Norge 36
2.4.41	Kap. 2426 Siva SF 40
2.4.42	Kap. 2460 Eksportfinansiering Norge 41
2.4.43	Kap. 5325 Innovasjon Norge 42
2.4.44	Kap. 5326 Siva SF 42
2.4.45	Kap. 5329 Eksportkredittordningen..... 42
2.4.46	Kap. 5460 Eksportfinansiering Norge 42
2.4.47	Kap. 5609 Renter under Norwegian Air Shuttle ASA 42
2.4.48	Kap. 5612 Renter fra Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS 42
2.4.49	Kap. 5613 Renter fra Siva SF 42
2.4.50	Kap. 5626 Renter av lån til Institutt for energiteknikk 42
2.4.51	Kap. 5629 Renter fra eksportkredittordningen..... 42
3.	Nærings- og fiskeridepartementet (rammeområde 10) 43
3.1	Bevilgningsforslag for budsjettkapitler og poster under rammeområde 10..... 43
3.2	Rammevedtak rammeområde 10..... 44
3.3	Generelle merknader 44
3.3.1	Arbeiderpartiet og Senterpartiet..... 44
3.3.2	Høyre..... 44
3.3.3	Fremskrittspartiet..... 45
3.3.4	Sosialistisk Venstreparti..... 45
3.3.5	Rødt..... 46
3.3.6	Venstre..... 47
3.3.7	Miljøpartiet De Grønne..... 47
3.3.8	Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 10 49
3.4	Komiteens merknader til de enkelte poster under rammeområde 10..... 50
3.4.1	Kap. 917 Fiskeridirektoratet..... 50
3.4.2	Kap. 3917 Fiskeridirektoratet 50
3.4.3	Kap. 919 Diverse fiskeriformål 50
4.	Landbruks- og matdepartementet (rammeområde 11) 53
4.1	Bevilgningsforslag for budsjettkapitler og poster under rammeområde 11 53
4.2	Rammevedtak rammeområde 11 56
4.3	Generelle merknader 56
4.3.1	Arbeiderpartiet og Senterpartiet..... 56
4.3.2	Høyre..... 57
4.3.3	Fremskrittspartiet..... 59
4.3.4	Sosialistisk Venstreparti..... 59
4.3.5	Rødt..... 60
4.3.6	Venstre..... 61
4.3.7	Miljøpartiet De Grønne..... 62
4.3.8	Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 11 63
4.4	Komiteens merknader til de enkelte poster under rammeområde 11..... 66
4.4.1	Kap. 1100 Landbruks- og matdepartementet..... 66
4.4.2	Kap. 4100 Landbruks- og matdepartementet..... 66
4.4.3	Kap. 1112 Veterinærinstituttet 66
4.4.4	Kap. 1115 Mattilsynet 66
4.4.5	Kap. 4115 Mattilsynet 67

	Side
4.4.6	Kap. 1136 Norsk institutt for bioøkonomi 67
4.4.7	Kap. 4136 Norsk institutt for bioøkonomi 67
4.4.8	Kap. 1138 Støtte til organisasjoner m.m. 67
4.4.9	Kap. 1139 Genressurser, miljø- og ressursregistreringer..... 68
4.4.10	Kap. 1140 Høstbare viltressurser – forvaltning og tilskudd til viltformål (Viltfondet) m.m. 68
4.4.11	Kap. 1141 Høstbare viltressurser – jegerprøve, tilskudd til organisasjoner m.m..... 69
4.4.12	Kap. 4141 Høstbare viltressurser – jegerprøve, tilskudd til organisasjoner m.m..... 69
4.4.13	Kap. 1142 Landbruksdirektoratet..... 69
4.4.14	Kap. 4142 Landbruksdirektoratet..... 70
4.4.15	Kap. 1148 Naturskade – erstatninger 70
4.4.16	Kap. 1149 Verdiskapings- og utviklingstiltak i landbruket 70
4.4.17	Kap. 1150 Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m..... 71
4.4.18	Kap. 4150 Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m..... 72
4.4.19	Kap. 1151 Til gjennomføring av reindriftsavtalen 72
4.4.20	Kap. 1152 Bionova..... 73
4.4.21	Kap. 1161 Myndighetsoppgaver og sektorpolitiske oppgaver på statsgrunn 74
5.	Oppfølging av anmodnings- og utredningsvedtak 74
5.1	Nærings- og fiskeridepartementet 74
5.1.1	Komiteens merknader..... 76
5.2	Landbruks- og matdepartementet 77
5.2.1	Komiteens merknader..... 78
6.	Forslag fra mindretall..... 78
7.	Komiteens tilråding..... 79

Vedlegg

STORTINGET

Innst. 8 S

(2024–2025)

Innstilling til Stortinget
fra næringskomiteen

Prop. 1 S (2024–2025) og Prop. 1 S Tillegg 2 (2024–2025)

Innstilling fra næringskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2025, kapitler under Nærings- og fiskeridepartementet, Klima- og miljødepartementet og Landbruks- og matdepartementet (rammeområdene 9, 10 og 11)

Til Stortinget

1. Innledning

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Agnete Masternes Hanssen, Tobias Hangaard Linge, Rune Støstad og Solveig Vitanza, fra Høyre, Nikolai Astrup, Olve Grotle, Sveinung Stensland og Lene Westgaard-Halle, fra Senterpartiet, Hans Gunnar Holand, Per Ivar Lied og Per Olav Tyldum, fra Fremskrittspartiet, Sivert Bjørnstad og Bengt Rune Strifeldt, fra Sosialistisk Venstreparti, fung. leder Kari Elisabeth Kaski, fra Rødt, Geir Jørgensen, fra Venstre, Alfred Jens Bjørlo, og fra Miljøpartiet De Grønne, Rasmus Hansson, viser til Stortingets forretningsorden § 43 om fagkomiteenes behandling av statsbudsjettet.

Komiteen viser til at regjeringen la frem Prop. 1 S (2024–2025) 7. oktober 2024. Regjeringens tilleggsproposisjon Prop. 1 S Tillegg 2 (2024–2025) ble lagt frem 1. november 2024. Komiteen viser til at regjeringspartiene, Arbeiderpartiet og Senterpartiet, 1. desember 2024 inngikk et forlik med Sosialistisk Venstreparti om statsbudsjettet for 2025.

Komiteen viser til at næringskomiteen ved Stortingets vedtak 15. oktober 2024 ble tildelt kapitler og romertallsvedtak i Prop. 1 S (2024–2025), jf. Innst. 1 S (2024–2025). Følgende rammeområder behandles av næringskomiteen:

- Rammeområde 9: Kapitlene som er tildelt næringskomiteen under Nærings- og fiskeridepartementet og Klima- og miljødepartementet.
- Rammeområde 10: Kapitlene som er tildelt næringskomiteen under Nærings- og fiskeridepartementet.
- Rammeområde 11: Kapitlene som er tildelt næringskomiteen under Landbruks- og matdepartementet.

Komiteen viser til komiteens åpne høring 17. oktober 2024 om Prop. 1 S (2024–2025) og øvrige skriftlige innspill. Opptak av høringen samt de skriftlige høringsinnspillene er tilgjengelig på sakens side på stortinget.no.

Komiteen viser til mottatt rettelsettebrev fra næringsministeren av 21. oktober 2024, hvor hun gjør oppmerksom på to mindre feil i proposisjonen som ikke har konsekvenser for forslag til bevilgning. Brevet følger vedlagt denne innstillingen.

Komiteen viser til behandlingen av Innst. 2 S (2024–2025) 5. desember 2024 samt til de respektive merknader i denne innstillingen. Ved Stortingets vedtak 5. desember 2024 er netto utgiftsramme for rammeområde 9 fastsatt til 8 695 194 000 kroner, for rammeområde 10 fastsatt til 2 407 054 000 kroner og for rammeområde 11 fastsatt til 32 634 259 000 kroner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Ven-

streparti viser til budsjettforliket av 1. desember 2024 mellom de tre partiene, der det er foreslått tiltak som styrker velferden, gir folk bedre råd og bidrar til grønn omstilling. Gjennom forliket gjøres det grep for å styrke velferden, som økt bevilgning til bemanning i SFO og barnehagene og utvidelse av rabatt på tannhelse til nye grupper. Retten til 12 timers gratis SFO i uken for 1.–3. trinn skal nå lovfestes. Gjennom denne budsjettavtalen vil disse medlemmer også lovfeste retten til tannhelsetjenester for 25–28-åringer på lik linje med unge voksne opp til 25 år. Barnetrygden, studiestøtten og minstepensjonen økes, og det opprettes en skjermingsordning i bostøtten for mottakere av arbeidsav-

klaringspenger (AAP) og dagpenger. Disse medlemmer er også enige om å utvide ordningen med hurtigdomstol for ungdom til to nye politidistrikt og å øke bemanningen i fengslene. Videre styrkes Husbanken, det legges til rette for bygging av flere studentboliger og tiltak for å styrke kommunenes arbeid med klima og natur styrkes gjennom økte bevilgning til klimasats og natursats. Det er også enighet om å ikke lyse ut første konsesjonsrunde for gruvedrift på havbunnen i 2024/2025. Disse medlemmer fremhever også at man styrker arbeidet med grønn omstilling blant annet gjennom økt bevilgning til Enova og oppstart av arbeid for mer CO₂-fangst, -transport og -lagring.

2. Nærings- og fiskeridepartementet (rammeområde 9)

2.1 Bevilgningsforslag for budsjettkapitler og poster under rammeområde 9

Oversikten nedenfor viser budsjettforslaget fra regjeringen i Prop. 1 S (2024–2025) for rammeområde 9. 90-poster blir behandlet av finanskomiteen utenfor rammesystemet.

I

Oversikt over budsjettkapitler og poster under rammeområde 9

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S (2024–2025)
Utgifter			
<i>Nærings- og fiskeridepartementet</i>			
900	Nærings- og fiskeridepartementet		
	1	Driftsutgifter	528 060 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	67 120 000
	22	Nukleære utredninger og prosjektledelse, <i>kan overføres</i>	7 328 000
	23	Spesielle driftsutgifter til administrasjon av statlig garantiordning for lån til små og mellomstore bedrifter	4 150 000
	25	Drift og forvaltning av kompensasjonsordninger	11 800 000
	26	Forvaltning av grunneiendom på Svalbard, <i>kan overføres</i>	10 772 000
	27	Etablering av støtteregister	14 300 000
	51	Tilskudd til Senter for hav og Arktis	6 100 000
	70	Tilskudd til internasjonale organisasjoner	59 355 000
	71	Miljøtiltak Raufoss	9 000 000
	72	Tilskudd til skipsfartsberedskap	4 200 000
	73	Tilskudd til entreprenørskapsfremmende aktiviteter for ungdom	35 200 000
	74	Tilskudd til Visit Svalbard AS	3 600 000
	75	Tilskudd til særskilte prosjekter, <i>kan overføres</i>	21 310 000
	76	Tilskudd til Standard Norge	48 800 000
	77	Tilskudd til tiltak for økt sjømatkonsum, <i>kan overføres</i>	3 420 000
	81	Tilskudd til Leverandørutviklingsprogrammet	10 300 000
902	Justervesenet		
	1	Driftsutgifter	148 770 000
	21	Spesielle driftsutgifter	109 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	11 000 000
903	Norsk akkreditering		
	1	Driftsutgifter	74 340 000
904	Brønnøysundregistrene		
	1	Driftsutgifter	546 350 000

Kap.	Post Formål	Prop. 1 S (2024–2025)
	21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	74 500 000
	45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	222 100 000
905	Norges geologiske undersøkelse	
	1 Driftsutgifter	229 470 000
	21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	81 000 000
906	Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard	
	1 Driftsutgifter	71 950 000
	30 Sikrings- og miljøtiltak, <i>kan overføres</i>	12 500 000
	31 Miljøtiltak Løkken, <i>kan overføres</i>	15 200 000
	32 Miljøtiltak Folldal, <i>kan overføres</i>	28 101 000
907	Norsk nukleær dekommisjonering	
	1 Driftsutgifter	189 400 000
	21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	482 670 000
	30 Opprydding Søve, <i>kan overføres</i>	51 000 000
	60 Tilskudd til kommuner	5 600 000
	70 Tilskudd til organisasjoner	1 661 000
908	Institutt for energiteknikk	
	70 Tilskudd til drift av atomanlegg, <i>kan nyttes under kap. 907 post 1</i>	466 180 000
	71 Tilskudd til sikring av atomanlegg	51 131 000
	72 Lån til flytting av laboratorier og infrastruktur	65 000 000
909	Tiltak for sysselsetting av sjøfolk	
	73 Tilskudd til sysselsetting av sjøfolk, <i>overslagsbevilgning</i>	2 459 000 000
910	Sjøfartsdirektoratet	
	1 Driftsutgifter	503 640 000
911	Konkurransetilsynet	
	1 Driftsutgifter	141 860 000
	70 Tilskudd til konkurransefaglig forskning, <i>kan overføres</i>	2 200 000
912	Klagenemndssekretariatet	
	1 Driftsutgifter	39 150 000
913	Dagligvaretilsynet	
	1 Driftsutgifter	10 450 000
915	Regelrådet	
	1 Driftsutgifter	12 300 000
922	Romvirksomhet	
	50 Norsk Romsenter	102 600 000
	70 Kontingent i European Space Agency (ESA)	276 212 000
	71 Internasjonal romvirksomhet	499 509 000
	72 Nasjonale følgemidler, <i>kan overføres</i>	19 862 000
	73 EUs romprogrammer	579 699 000
	74 Nasjonal infrastruktur og tekniske aktiviteter, <i>kan overføres</i>	130 650 000
	75 Tilskuddsordning tilknyttet nasjonalt senter for jordobservasjon i Tromsø	5 000 000
924	Internasjonale samarbeidsprogrammer	
	70 Tilskudd	387 900 000
930	Design og arkitektur Norge	
	70 Tilskudd	28 510 000
935	Patentstyret	
	1 Driftsutgifter	363 020 000
936	Klagenemnda for industrielle rettigheter	
	1 Driftsutgifter	9 363 000
940	Internasjonaliseringstiltak	
	21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	26 500 000
	70 Ekspportfremmetiltak	98 299 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S (2024–2025)
950		Forvaltning av statlig eierskap	
	21	Spesielle driftsutgifter	33 100 000
951		Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS	
	70	Tilskudd til overvåkingsprogram	500 000
952		Investinor AS	
	70	Forvaltningskostnader for særskilte oppdrag	8 400 000
<i>Klima- og miljødepartementet</i>			
1473		Kings Bay AS	
	70	Tilskudd	82 160 000
<i>Statsbankene</i>			
2421		Innovasjon Norge	
	50	Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. tapsavsetninger	1 150 550 000
	70	Basiskostnader	183 000 000
	71	Innovative næringsmiljøer, <i>kan overføres</i>	128 700 000
	74	Reiseliv, profilering og kompetanse, <i>kan overføres</i>	596 200 000
	75	Grønn plattform, <i>kan overføres, kan nyttes under post 50, 71 og 76</i>	311 400 000
	76	Miljøteknologi, <i>kan overføres</i>	423 800 000
2426		Siva SF	
	70	Tilskudd	49 900 000
	71	Tilskudd til testfasiliteter	218 490 000
<i>Statens forvaltningsbedrifter</i>			
2460		Eksporfinansiering Norge	
	24	Driftsresultat:	105 771 000
	1	Driftsinntekter	-224 500 000
	2	Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	350 271 000
	54	Tapsavsetning til risikoavlastningsordning for norsk eksport til Ukraina ...	126 000 000
Sum utgifter rammeområde 9			12 786 542 000

Inntekter

Inntekter under departementene

3900		Nærings- og fiskeridepartementet	
	1	Ymse inntekter og refusjoner knyttet til ordinære driftsutgifter	204 000
	3	Inntekter fra forvaltning av grunneiendom på Svalbard	10 877 000
3902		Justervesenet	
	1	Gebyrinntekter	22 630 000
	3	Inntekter fra salg av tjenester	27 315 000
	4	Oppdragsinntekter	109 000
3903		Norsk akkreditering	
	1	Gebyrinntekter og andre inntekter	59 691 000
3904		Brønnøysundregistrene	
	1	Gebyrinntekter	644 614 000
	2	Refusjoner, oppdragsinntekter og andre inntekter	35 854 000
3905		Norges geologiske undersøkelse	
	3	Oppdragsinntekter og andre inntekter	81 248 000
3906		Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard	
	1	Leie av bergrettigheter og eiendommer	100 000
	2	Behandlingsgebyrer	1 500 000
	86	Overtredelsesgebyr og tvangsmulkt	1 000 000
3909		Tiltak for sysselsetting av sjøfolk	
	1	Tilbakeføring av tilskudd	3 000 000
3910		Sjøfartsdirektoratet	
	1	Gebyrer for skip og flyttbare innretninger i NOR	260 707 000

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S (2024–2025)
	2	Maritime personellsertifikater	22 903 000
	3	Diverse inntekter	542 000
	4	Gebyrer for skip i NIS	72 037 000
	86	Overtredelsesgebyr og tvangsmulkt	4 800 000
3911		Konkurransetilsynet	
	3	Refusjoner og andre inntekter	217 000
	86	Lovbruddsgebyr	100 000
3912		Klagenemndssekretariatet	
	1	Klagegebyr	715 000
	2	Refusjoner og andre inntekter	217 000
	87	Overtredelsesgebyr	100 000
3935		Patentstyret	
	1	Inntekter av informasjonstjenester	5 228 000
	2	Inntekter knyttet til NPI	5 386 000
	3	Gebyrer immaterielle rettigheter	148 045 000
3936		Klagenemnda for industrielle rettigheter	
	1	Gebyrer	559 000
3950		Forvaltning av statlig eierskap	
	50	Tilbakeføring av tapsavsetning for lån til Norwegian Air Shuttle ASA	1 214 000 000
5325		Innovasjon Norge	
	70	Låneprovisjoner	70 000 000
5326		Siva SF	
	70	Låne- og garantiprovisjoner	7 000 000
5329		Eksportkredittordningen	
	70	Gebyrer m.m.	30 000 000
<i>Avskrivninger, avsetninger til investeringsformål og inntekter av statens forvaltningsbedrifter i samband med nybygg, anlegg mv.</i>			
5460		Eksportfinansiering Norge	
	57	Tilbakeføring av tapsavsetning for investeringer i og eksport til Ukraina	126 000 000
	71	Tilbakeføring fra avviklede garantiordninger	28 800 000
	85	Inntekter fra avviklede midlertidige ordninger	21 650 000
<i>Renter og utbytte mv.</i>			
5609		Renter under Norwegian Air Shuttle ASA	
	80	Renter	96 000 000
5612		Renter fra Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS	
	80	Renter	33 200 000
5613		Renter fra Siva SF	
	80	Renter	10 200 000
5626		Renter av lån til Institutt for energiteknikk	
	80	Renter	4 800 000
5629		Renter fra eksportkredittordningen	
	80	Renter	1 040 000 000
Sum inntekter rammeområde 9			4 091 348 000
Netto rammeområde 9			8 695 194 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2025 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 900 post 1	kap. 3900 post 1
kap. 900 post 26	kap. 3900 post 3
kap. 902 post 1	kap. 3902 postene 1 og 3 og kap. 5574 post 75
kap. 902 post 21	kap. 3902 post 4
kap. 903 post 1	kap. 3903 post 1
kap. 904 post 1	kap. 3904 post 2
kap. 904 post 21	kap. 3904 post 2
kap. 905 post 21	kap. 3905 post 3
kap. 910 post 1	kap. 3910 post 3
kap. 912 post 1	kap. 3912 post 1
kap. 935 post 1	kap. 3935 post 4

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

III

Fullmakt til å overskride

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2025 kan:

1. overskride bevilgningen under kap. 900 Nærings- og fiskeridepartementet, post 71 Miljøtiltak Raufoss, for miljøtiltak innenfor gitt garantiramme på 168 mill. kroner.
2. overskride bevilgningen under kap. 950 Forvaltning av statlig eierskap, post 21 Spesielle driftsutgifter, til dekning av meglerhonorarer og utgifter til faglig bistand ved salg av statlige aksjeposter, samt andre endringer som kan få betydning for eierstrukturen i selskapene.
3. overskride bevilgningen under kap. 905 Norges geologiske undersøkelse, post 21 Spesielle driftsutgifter og kap. 923 Havforskningsinstituttet, post 21 Spesielle driftsutgifter og post 23 Oppdragsutgifter forskningsfartøy i forbindelse med gjennomføringen av bestemte oppdragsprosjekter, mot tilsvarende kontraktsfestede innbetalinger til disse prosjektene under henholdsvis kap. 3905 Norges geologiske undersøkelse, post 3 Oppdragsinntekter og andre inntekter og kap. 3923 Havforskningsinstituttet, post 1 Oppdragsinntekter og post 2 Oppdragsinntekter forskningsfartøy. Ved beregning av beløp som kan overføres til 2026 under de nevnte utgifts-

bevilgninger, skal alle ubrukte merinntekter og mindreinntekter regnes med, samt eventuell inndekning av foregående års overskridelse på posten.

4. overskride bevilgningen under kap. 912 Klagenemndssekretariatet, post 21 Spesielle driftsutgifter for å dekke eventuelle saksomkostninger knyttet til endring av påklagde vedtak til fordel for en part i medhold av forvaltningsloven § 36, i saker som behandles av klagenemndene som Klagenemndssekretariatet betjener.
5. overskride bevilgningen under kap. 911 Konkurransetilsynet, post 21 Spesielle driftsutgifter for å dekke eventuelt erstatningsansvar for staten etter inngrep som følge av en markedsetterforskning.
6. overskride bevilgningen under kap. 911 Konkurransetilsynet, post 21 Spesielle driftsutgifter dersom Konkurransetilsynet må tilbakebetale renter på et overtredelsesgebyr gitt i medhold av konkurranseloven § 29 femte ledd som enten er satt ned eller frafalt etter klage eller søksmål.

IV

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2025 kan:

1. inngå forpliktelser for inntil 7,5 mill. kroner til utredninger og lignende ut over bevilgning under kap. 900 Nærings- og fiskeridepartementet, post 21 Spesielle driftsutgifter.
2. gi Norsk nukleær dekommisjonering og Institutt for energiteknikk fullmakt til å foreta bestillinger ut over gitte bevilgninger innenfor en samlet ramme på inntil 800 mill. kroner under kap. 907 Norsk nukleær dekommisjonering, post 21 Spesielle driftsutgifter.

3. gi Norsk nukleær dekommisjonering fullmakt til å inngå kontrakter for inntil 36 mill. kroner til opprydding ved Søve gruver under kap. 907 Norsk nukleær dekommisjonering, post 30 Opprydding Søve.

V

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2025 kan:

1. gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post Betegnelse	Samlet ramme
907	Norsk nukleær dekommisjonering	
	60 Tilskudd til kommuner	14,1 mill. kroner
	70 Tilskudd til organisasjoner	2,6 mill. kroner
951	Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS	
	70 Tilskudd til overvåkingsprogram	9,5 mill. kroner
2421	Innovasjon Norge	
	50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. tapsavsetninger	1 000 mill. kroner
	71 Innovative næringsmiljøer	120 mill. kroner
	75 Grønn plattform	700 mill. kroner
	76 Miljøteknologi	655 mill. kroner
2426	Siva SF	
	71 Tilskudd til testfasiliteter	43 mill. kroner

2. gi tilsagn om tilskudd på 170 mill. euro i tillegg til foreslått bevilgning, for å delta i de industrirettede programmene til Den europeiske romorganisasjonen ESA. Samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar skal likevel ikke overstige 210 mill. euro.
3. gi tilsagn om tilskudd til tapsavsetning for norsk deltakelse i InvestEU med inntil 978,9 mill. kroner under kap. 924 Internasjonale samarbeidsprogrammer, post 70 Tilskudd, og fravike stortingsvedtak av 8. november 1984 om utbetaling av tilskudd før det er behov for å dekke de aktuelle utgiftene.
4. gi Eksportfinansiering Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme for nye garantier og gammelt ansvar på 3 150 mill. kroner ved eksport til og investeringer i utviklingsland, samt innenfor en øvre rammebegrensning på syv ganger det til enhver tid inntilstående beløp på ordningens grunnfond.

VI

Garantifullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2025 kan:

1. gi Innovasjon Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier for inntil 350 mill. kroner for lån til realinvesteringer og driftskapital, men slik at total ramme for nytt og gammelt ansvar ikke overstiger 1 280 mill. kroner.
2. gi Innovasjon Norge fullmakt til å gi tilsagn om garantier for inntil 1 000 mill. kroner for lån innenfor ordningen med Grønn industrifinansiering, men slik at total ramme for garantier og lån ikke overstiger 5 000 mill. kroner for ordningen.
3. gi Eksportfinansiering Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme for nye garantier og gammelt ansvar på 155 000 mill. kroner ved
5. gi Eksportfinansiering Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme for nye garantier og gammelt ansvar på 7 000 mill. kroner ved bygge-lån innenfor skipsbyggingsindustrien.
6. gi Eksportfinansiering Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar på 20 000 mill. kroner ved etablering av langsiktige kraftkontrakter i kraftintensiv industri.
7. gi Eksportfinansiering Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme for nye garantier og gammelt ansvar på 10 000 mill. kroner ved kjøp av skip fra verft i Norge når disse skipene skal brukes i Norge.
8. gi Eksportfinansiering Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme for nye garantier og gammelt ansvar på 630 mill. kroner under

risikoavlastningsordningen for norsk eksport til Ukraina.

VII

Garantifullmakt og fullmakt til å utgiftsføre uten bevilgning

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2025 kan inngå standardavtaler for leie av grunn til bolig- og næringsformål på Svalbard med garantier overfor långiver som har pant i bygg som står på statens grunn. Garantiansvar kan kun utløses dersom staten sier opp avtalen eller nekter overføring av leierett. Samlet garantiramme for avtalene begrenses oppad til 25 mill. kroner. Det kan utgiftsføres utbetalinger knyttet til garantiene uten bevilgning under kap. 900 Nærings- og fiskeridepartementet, post 86 Lånesikringsordning, bolig- og næringsformål på Svalbard, innenfor en ramme på 10 mill. kroner.

VIII

Dekning av forsikringstilfeller

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2025 kan:

1. gi tilsagn til Institutt for energiteknikk og Statsbygg om dekning av forsikringsansvar for inntil 80 mill. euro overfor tredjeperson for instituttets og Statsbyggs ansvar etter lov av 12. mai 1972 nr. 28 om atomenergivirksomhet, kapittel III.
2. inngå avtaler om forsikringsansvar under beredskapsordningen for statlig varekrigsforsikring innenfor en totalramme for nye tilsagn og gammelt ansvar på 2 000 mill. kroner.

IX

Utlånsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2025 kan:

1. gi Innovasjon Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye landsdekkende innovasjonslån innenfor en ramme på 3 000 mill. kroner, herav inntil 400 mill. kroner til låneordning for bygging av miljøvennlige skip og inntil 900 mill. kroner til grønne vekstlån.
2. gi Innovasjon Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye lån under lavrisikolåneordningen innenfor en ramme på 3 500 mill. kroner.
3. gi Eksportfinansiering Norge fullmakt til å gi tilsagn om lån under eksportkredittordningen uten en øvre ramme.
4. gi tilsagn om lån til Institutt for energiteknikk på inntil 10 mill. kroner ut over bevilgning under kap. 908 Institutt for energiteknikk, post 72 Lån til flytting av laboratorier og infrastruktur. Utbetaling av lånet aktiveres i statens kapitalregnskap.

5. gi Innovasjon Norge fullmakt til å gi tilsagn om lån innenfor ordningen for Grønn industrifinansiering innenfor en samlet øvre ramme av utestående og forpliktete lån og garantier på inntil 5 000 mill. kroner.

X

Fullmakt til å pådra staten forpliktelser knyttet til særskilte prosjekter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2025 kan:

1. pådra staten forpliktelser utover budsjettåret for inntil 190 mill. kroner til gjennomføring av pålagte miljøtiltak på Løkken.
2. pådra staten forpliktelser utover budsjettåret for inntil 225 mill. kroner til gjennomføring av pålagte miljøtiltak i gruveområdet i Folldal.

XI

Fullmakt til å overføre ubrukte midler i reguleringsfond

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2025 kan gi Eksportfinansiering Norge fullmakt til å overføre eventuelt mindreforbruk til forvaltning av eksportkredittordningen til et reguleringsfond, begrenset slik at maksimalt inntilstående på reguleringsfondet ved utløpet av budsjettåret er 5 pst. av bevilgningen på kap. 2460 Eksportfinansiering Norge, post 24 Driftsresultat i 2025.

XII

Fullmakt til å bortfeste

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2025 kan bortfeste hjemfalte gruveeiendommer til museale formål vederlagsfritt.

XIII

Fullmakt til å erverve og avhende aksjer og opsjoner

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2025 kan gi Eksportfinansiering Norge anledning til å erverve og avhende aksjer og opsjoner med formål å få dekning for krav i misligholds- og gjenvinningsaker. Eierskapet skal være midlertidig.

XIV

Endringer i statlige eier- og låneposter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2025 kan:

1. gjennom salg av aksjer eller gjennom andre transaksjoner redusere eierskapet i Akastor ASA helt eller delvis.
2. gjennom salg av aksjer eller gjennom andre transaksjoner redusere eierskapet i Aker Solutions ASA helt eller delvis.
3. gjennom salg av aksjer eller gjennom andre transaksjoner redusere eierskapet i Mesta AS delvis.
4. redusere deltakelsen i hybridlån og obligasjonslån utstedt av Norwegian Air Shuttle ASA helt eller delvis.

XV

Salgsfullmakt og nettobudsjettering av salgsomkostninger

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2025 kan avhende ikke-aktive gruveieendommer. Utgifter knyttet til eventuell avhending kan trekkes fra salgsinntektene før det overskytende inntektsføres under kap. 3900 Nærings- og fiskeridepartementet, post 30 Inntekter fra salg av gruveieendom.

XVI

Fullmakt til postering mot mellomværendet med statskassen

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2025 kan gi Eksportfinansiering Norge fullmakt til å føre inntekter fra garantiordningene mot mellomværendet med statskassen. Mellomværendet utlignes i påfølgende periode når inntektene blir overført til de enkelte garantiordningene.

2.2 Rammevedtak rammeområde 9

Ved Stortingets vedtak av 5. desember 2024 er netto utgiftsramme for rammeområde 9 fastsatt til 8 695 194 000 kroner.

2.3 Generelle merknader

2.3.1 ARBEIDERPARTIET OG SENTERPARTIET

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til at næringspolitikken skal bidra til å løse de store utfordringene i samfunnet. Selv i en urolig tid skal en aktiv næringspolitikk bidra til å skape flere arbeidsplasser rundt om i hele landet, øke fastlandseksporten og samtidig kutte utslipp. En god næringspolitikk er en essensiell del av en god velferdspolitik. Gjennom økt verdiskaping skapes rom

for velstandsøkning. Det er grunnlaget for å kunne skape og dele i fellesskap.

Disse medlemmer mener det norske næringslivet og den norske økonomien tjener på en aktiv næringspolitikk. Staten skal ta i bruk hele verktøykassen for å få på plass nødvendig infrastruktur, inngå partnerskap, bidra med kapital og annen risikoavlastning og bruke den offentlige innkjøpsmakten til å stille krav og skape sterke hjemmemarkeder. Gjennom Norgesmodellen arbeider regjeringen kontinuerlig med å forbedre måten alle offentlige aktører bruker sin innkjøpsmakt på til å kreve anstendige arbeidsforhold, kvalitet og klimakutt.

Disse medlemmer viser til at Norge har et sterkt, mangfoldig og geografisk spredt næringsliv. Store og små bedrifter samarbeider og konkurrerer over hele landet i bredden av sektorer. Industrien i Norge er verdensledende innenfor flere felt. Regjeringen vil i løpet av våren 2025 legge fram en ny stortingsmelding om industri.

Disse medlemmer viser til regjeringens mål om en økning i norsk fastlandseksport på 50 pst. innen 2030. En omstilling av økonomien i kombinasjon med ønsket om økt verdiskaping krever at flere norske bedrifter også selger sine varer og tjenester i utlandet. Gjennom eksportreformen «Hele Norge eksporterer» har regjeringen lagt grunnlaget for at flere bedrifter skal få støtte og hjelp til å eksportere mer. Eksportfremme er en viktig del av en aktiv næringspolitikk.

Disse medlemmer viser til at regjeringen har store ambisjoner også for norsk reiseliv framover. For å øke verdiskapingen og utvikle et mer bærekraftig reiseliv styrker regjeringen satsingen på Innovasjon Norges reiselivsarbeid i forslaget til statsbudsjett for 2025. I møte med økende turisme vil regjeringen gi kommunene mulighet til å innføre besøksbidrag, og et lovforslag er derfor sendt på høring. Besøksbidraget skal bidra til å finansiere fellesgoder i kommuner med mange turister, som kommer både turister og befolkningen til gode.

Disse medlemmer viser til at regjeringen har lagt fram en Gründermelding for å sette gründere og oppstartsbedrifter enda høyere på dagsordenen. Regjeringens ambisjon er at Norge skal være et av verdens beste land å starte og drive virksomhet i, og at flere gründere skal kunne lykkes med å bygge gode, vekstkraftige bedrifter. Regjeringen vil også forsterke innsatsen for oppstartsbedrifter i hele landet over statsbudsjettet for 2025.

Privat eierskap er og skal være hovedregelen i det norske næringslivet. Samtidig vil det innenfor enkelte områder være riktig å bruke statlig eierskap for å sikre nasjonal kontroll over energi og naturressurser, viktig infrastruktur og strategisk viktige deler av norsk økonomi.

Disse medlemmer viser til at Norge er et godt land for privat næringsliv og kapital. I en ekstraordinær tid forventes det også at næringslivet stiller opp for og med fellesskapet. Likevel vil disse medlemmer vise til at skattenivået ikke er til hinder for sterk vekst og nyetableringer i by og bygd.

Disse medlemmer mener at regjeringen gjennom sine prioriteringer i Prop. 1 S (2024–2025) viser tydelig retning og ambisjon for grønn omstilling av næringslivet og for tilrettelegging for å mobilisere privat kapital til økte investeringer på fastlandet. Slik kan det skapes nye verdier, flere arbeidsplasser i hele landet og kraftfulle kutt i utslippene. Disse medlemmer viser til at regjeringen i statsbudsjettet for 2025 derfor lanserer en rekke tiltak som skal få fart på omstillingen, eksportinnsatsen og næringsutviklingen i hele landet.

2.3.2 HØYRE

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative budsjett, som prioriterer gode generelle rammevilkår og et skattesystem som skal stimulere til levedyktige bedrifter, gjennom blant annet betydelig reduksjon i den særnorske formuesskatten på arbeidende kapital. Disse medlemmer mener Norge må legge til rette for et levedyktig næringsliv som bidrar med nye lønnsomme jobber og skatteinntekter til fellesskapet. For å oppnå dette må skattene for næringslivet reduseres betydelig, det må bli færre reguleringer og mindre byråkrati og det må satses på kompetanse, forskning og utvikling. Flere må få muligheten til å ta del i arbeidslivet. Industrien og næringslivet må få hjelp til å innfri sin del av Norges internasjonale klimaforpliktelser, slik at konkurransevnen og grunnlaget for videre vekst og utvikling opprettholdes. God tilgang til fornybar energi vil være avgjørende for omstillingen av norsk næringsliv.

Disse medlemmer er tydelige på at man ikke løser landets utfordringer ved å øke skattene. Disse medlemmer viser til at regjeringen Solberg prioriterte å stimulere næringslivet til viktige steg i retning et grønnere og mer digitalisert samfunn. Regjeringen Solberg reduserte skatter og avgifter med nesten 40 mrd. kroner i sin regjeringstid, og sikret dermed stabilitet og forutsigbarhet som ga mulighet for investeringer og utvikling av bedrifter. Den grønne omstillingen av næringslivet skjøt fart og investeringer i nye industriprosjekter, med bruk av verdensledende teknologi, i alt fra bygg- og anleggsbransjen til skipsfarten, akselererte.

Disse medlemmer er bekymret for det totale skattetrykket, og de mange brå skatteendringene som har kommet på kort tid under regjeringen Støre. Økningene i formuesbeskatning, utbyttebeskatning, ekstra arbeidsgiveravgift og nå en exitskatt utgjør både økte kostnader, og skaper usikkerhet og en betydelig uforutsig-

barhet for norsk næringsliv som er krevende, spesielt for norske eiere. Særlig går dette hardt ut over små og mellomstore bedrifter, som har et enormt behov for forutsigbarhet. Disse medlemmer mener regjeringen burde prioritert reduksjon i offentlige budsjetter fremfor videreføring av deres høye skatteregning til norske bedrifter.

Disse medlemmer viser til at mange bedrifter møter utfordringer som følge av regjeringens endringer i innleieregelverket, som har gjort det vanskeligere å leie inn nødvendig kompetanse. Utfordringene til reiselivs- og byggenæringen som konsekvens av dette er kjent, men også konsulentbransjen, som leverer tjenester innen teknologi og IT, opplever utfordringer.

Disse medlemmer viser til de siste medlemsundersøkelsene fra Næringslivets hovedorganisasjon, som viser lite fremtidsoptimisme i store deler av norsk næringsliv.

Disse medlemmer viser videre til at regjeringen Støre tydelig har signalisert at den vil videreføre en skatte- og næringspolitikk som har bidratt til økt usikkerhet om sentrale rammevilkår, herunder omfattende og brå endringer i skattenivå, innstramminger i regelverk for innleie, forslag om nye lønns- og arbeidsvilkår for skipsfarten og forbud mot overskudd for velferdsbedrifter.

Disse medlemmer er bekymret over at regjeringens politikk svekker aktiviteten, jobbsikkerheten og soliditeten i bedrifter over hele landet, og at konsekvensene av dette vil merkes mer og mer de kommende årene.

Disse medlemmer viser til at regjeringen i Hurdalsplattformen sier den vil bidra til forenkling for næringslivet. Ifølge en NHO-undersøkelse fra 10. november 2023 oppgir kun 0,3 pst. at deres byråkratibyrder har blitt mindre, 30 pst. at den er uendret, mens hele 60 pst. sier den har økt. Ifølge regjeringens egne beregninger er de langt unna sitt eget forenklingsmål.

Disse medlemmer viser til at regjeringen Solbergs fullføringsreform ga en historisk utvidelse av retten til videregående opplæring frem til fagbrev eller studiekompetanse.

Disse medlemmer viser til at regjeringen ikke viderefører den ekstra arbeidsgiveravgiften. Den ekstra arbeidsgiveravgiften rammet ansatte og bedrifter med høy kompetanse, og har bidratt til at Norge nå fremstår mindre attraktivt for høykompetent arbeidskraft, som det er stort behov for i teknologisk næringsliv, slik som IKT-næringer, forskningsmiljøer og teknologibedrifter.

Disse medlemmer mener den ekstra arbeidsgiveravgiften, til tross for at den var midlertidig og skal fases ut i 2025, sender et dårlig signal til alle som ønsker å satse i Norge, og disse medlemmer er bekymret for at det kan ta lang tid å gjenreise tilliten til Norge. Regjeringens innstramminger i exitskatten i 2024 forsterker

dette inntrykket og gjør at tilgangen på kompetent arbeidskraft fra andre land vil strammes til betydelig.

Disse medlemmer registrerer at uforutsigbarhet rundt rammevilkårene skader investeringsviljen og gjør kapitalmarkedet i Norge mindre attraktivt. Investeringer legges på is og store prosjekter settes på vent. Gründere opplever en regjering som ikke tar dem på alvor og stikker kjepper i hjulene på deres satsinger med sine brå skatteendringer. Disse medlemmer vil understreke at et av Norges fremste konkurransefortrinn til nå har vært politisk stabilitet og forutsigbarhet for investeringer. Nå bidrar økt politisk risiko til at investorer og gründere går til andre land i Europa og USA for å investere i prosjekter, realisere sine ideer og skape arbeidsplasser. Det er svært uheldig for innovasjon og verdiskaping i Norge på sikt, når det nye næringslivet svekkes. Det gjør også at store etablerte selskaper får færre muligheter til å knytte seg til de samme aktørene enten gjennom oppkjøp eller samarbeid. Dermed svekkes den samlede innovasjonsevnen i norsk næringsliv.

En reduksjon i det samlede skattetrykket for bedrifter og norsk privat eierskap er viktig for å øke kapitaltilgangen i norske bedrifter, noe som er helt nødvendig for at bedriftene skal kunne skape nye arbeidsplasser og investere i grønn omstilling.

Disse medlemmer viser til at mange bedrifter og virksomheter opplever mangel på riktig kompetanse. Investeringer i forskning og utvikling er nødvendig for et næringsliv som trenger mer kunnskap for å lykkes med utfordringene Norge står overfor.

Disse medlemmer er bekymret for at altfor mange står utenfor arbeidslivet, og mener Norge trenger en kraftfull politikk for at flere kommer i jobb.

Disse medlemmer viser til at regjeringen Solberg leverte sterk vekst i bevilgningene til høyere utdanning og forskning. For disse medlemmer er det avgjørende å satse på kunnskap og kompetanse for å håndtere samfunnsutfordringene, dekke kompetansebehov og bidra til verdiskaping og trygghet for fremtidig velferd.

Disse medlemmer vil bidra til forenkling og effektivisering, og mener at regjeringen Støres hvileskjær i digitaliseringspolitikken har bremset mulighetene for næringslivets omstillingsevne.

Disse medlemmer mener Norge må ha en bærekraftig og innovativ offentlig sektor som tilpasser seg brukernes behov. Disse medlemmer mener det er viktig å tilby sammenhengende tjenester, og sørge for at fellesløsninger virker på tvers av forvaltningsnivåer og sektorer.

Disse medlemmer viser til at Norge har innbetalt nærmere 2 mrd. kroner til EUs program for digital omstilling og bruk av digitale teknologier i samfunn og næringsliv, DIGITAL. De norske ambisjonene for deltakelse i programmet er blant annet å realisere synergier

mellom DIGITAL og nasjonale strategier, sikre anvendelse av DIGITALs kapasiteter for det brede lag av norske private og offentlige virksomheter og utnytte finansiering som DIGITAL tilbyr for å støtte nasjonalt samarbeid. Deltakelse i prosjekter i programmet har derimot visst seg utfordrende som følge av kravet om medfinansiering. Sammenlignet med våre naboland ser man at Norge i mindre grad klarer å ta i bruk muliggjørende teknologi. Støtte til generell medfinansiering vil derfor være et målrettet virkemiddel for å gjøre det enklere for norske bedrifter, særlig små og mellomstore bedrifter, å søke midler og delta i arbeidsprogrammer. Disse medlemmer viser til Høyres alternative budsjett, der det er satt av midler til en generell medfinansieringsordning for å muliggjøre økt norsk deltakelse i programmet.

Disse medlemmer viser til Høyres alternative statsbudsjetter for 2022, 2023 og 2024, jf. Innst. 2 S (2021–2022, 2022–2023 og 2023–2024), der det er foreslått å gjeninnføre avbyråkratiserings- og effektiviseringsreformen (ABE). Under regjeringen Solberg ga ABE-reformen en forutsigbar forventning om effektivisering i offentlig sektor på driftssiden. Når det investeres store midler i ny teknologi og digitalisering i offentlig sektor, skal det føre til bedre organisering og mer effektiv tjenesteproduksjon der gevinsten må kunne hentes ut i form av reduserte kostnader og bedre tjenester. I en tid med strammere budsjetter for både husholdninger og privat næringsliv må det forventes at også offentlig sektor fortløpende vurderer mulighetene for å effektivisere driften. Disse medlemmer forventer at alle deler av offentlig sektor jobber for å effektivisere egen virksomhet og få mer igjen for pengene.

Disse medlemmer er opptatt av at Norge skal innfri sine internasjonale klimaforpliktelser, samtidig som det legges til rette for nye, grønne, verdiskapende arbeidsplasser. Hvis verden skal lykkes med å kutte utslippene, må norske bedrifter og deres grønne løsninger være med på laget. Disse medlemmer vil ta markedet i bruk i miljøets tjeneste. Under regjeringen Solberg falt utslippene med 8 pst., men med tempoet under regjeringen Støre er det liten grunn til å tro at 2030-målet for omstilling av norsk økonomi vil bli nådd. Disse medlemmer mener at det næringsrettede virkemiddelapparatet må treffe på grønn omstilling, og mener det bør etableres et punktutslippsprogram under Enova som kan bidra til skalering av store utslippsreducerende tiltak.

Disse medlemmer er opptatt av at Norge opprettholder posisjonen som en maritim stormakt. En utfordring i dag er at investeringsbeslutninger i ny teknologi legges på is som følge av kostnadsrisikoen. For å få fart på grønn omstilling i skipsfarten vil innføring av differansekontrakter være avgjørende. Disse medlemmer viser til at grønn omstilling går for sakte, fordi det

ikke er lønnsomt for rederiene å gå over til drivstoff med bruk av fornybar energi. Disse medlemmer viser derfor til behovet for å innføre differansekontrakter som kan dekke deler av merkostnaden mellom fossile og grønne løsninger. Mange av de teknologiske løsningene er fortsatt i et tidlig stadium og det vil ta tid å bygge nye fartøy og tilrettelegge med nødvendig infrastruktur for alternativt bærekraftig drivstoff.

Disse medlemmer viser til at fra 1. januar 2024 ble skipsfarten en del av EU ETS (EUs kvotehandlingssystem). Inntektene fra kvotehandling fordeles mellom medlemslandene, og en mindre andel går til EUs innovasjonsfond. For EU-land er det bestemt at 100 pst. av ETS-inntektene skal gå tilbake til grønne energi- og klimatiltak. Norge er i dag unntatt fra kravet om øremerking gjennom tilpasninger i EØS-avtalen. For Norges del kan det innebære en konkurranseuleppe at man ikke er på samme linje som resten av EU. Disse medlemmer mener det derfor er viktig at det gjøres strategiske vurderinger om hvordan midlene kan anvendes på en måte som sikrer den norske maritime næringens konkurranse- og innovasjonskraft.

2.3.3 FREMSKRITTPARTIET

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til partiets alternative statsbudsjett, som presenterer hvordan partiet vil legge til rette for økt verdiskaping og vekst i privat sektor i form av en mer aktiv næringspolitikk med mindre statlig innblanding samt lavere skatter og avgifter. Disse medlemmer mener den viktigste faktoren for en vellykket næringspolitikk er et fritt marked, med lave skatter og avgifter, mindre regulering og mer frihet til hver enkelt næringsdrivende. Disse medlemmer er av den oppfatning at mindre politisk innblanding, styring og regulering skaper mer nyskaping og innovasjon i privat sektor. Disse medlemmer mener grunnfundamentet i et velferdssamfunn og en sunn økonomi er privat næringsliv og initiativ som skaper verdier og arbeidsplasser i hele landet.

Disse medlemmer mener det er avgjørende for videre vekst og verdiskaping at næringslivet har trygge og forutsigbare rammevilkår. Disse medlemmer mener derfor det er svært alvorlig at trygge og forutsigbare rammevilkår ikke lenger kan tas for gitt, etter at regjeringen Støre har innført omveltende endringer i skattene. Dette ble gjort uten forvarsel og uten tilstrekkelig utredning eller dialog med næringslivet selv. Slike omveltende endringer kan være med på å gjøre lønnsomme langtidsinvesteringer ulønnsomme, og gjør at viktige distriktsarbeidsplasser i lokalsamfunn kan gå tapt.

Disse medlemmer mener reduksjon av skatter og avgifter er nødvendig for å sikre næringslivet økonomisk handlefrihet. Disse medlemmer påpeker at kapitalmangelen er stor blant mange bedrifter som følge av prisvekst, renter og økte skatter. Disse med-

lemmer mener derfor lavere skatter og avgifter er nødvendig for å sikre bedriftenes kapital. Disse medlemmer påpeker at eierbeskatningen har økt med 108 pst. siden 2021, og at Norge har høyest eierskatt av alle OECD-land, ifølge en rapport fra Menon Economics fra november 2024. Disse medlemmer mener formuesskattens diskriminering av norsk eierskap, samt skattens innretning, gir svært uheldige utfall for norske bedrifter og norsk eierskap.

Disse medlemmer viser til at det er mangel på arbeidskraft og nødvendig kompetanse i flere deler av næringslivet. Disse medlemmer mener det er viktig at skole og utdanningsinstitusjoner innretter seg etter næringslivets behov, for å sikre kompetansen som næringslivet etterspør og for at flere nyutdannede får relevant jobb etter fullført utdanning.

Disse medlemmer viser til at maritim næring er svært viktig for Norge. Det er en av få næringer hvor omtrent hele verdikjeden finnes i Norge. Næringen sysselsetter mange og bidrar til stor verdiskaping, både til lands og til vanns. Disse medlemmer mener at norske sjøfolk er ryggraden i næringen. Både det siste året med regjeringen Solberg og årene under dagens regjering har skapt usikkerhet og utrygghet knyttet til rammebetingelsene for norske sjøfolk. Innføring av tak i tilskuddordningen for sjøfolk, også kalt nettolønnsordningen, og manglende inflasjonsjustering av dette taket, har i praksis gjort det mindre lønnsomt å ansette norske sjøfolk i flåten. Disse medlemmer anerkjenner at regjeringen i forslaget til statsbudsjett for 2025 foreslår å heve taket for tilskuddsordningen med 2,5 pst. Dette etter at taket har vært uendret og derfor blitt svekket som følge av inflasjon i regjeringen Støres periode. Disse medlemmer mener dog at 2,5 pst. økning er en svært beskjeden økning, og i praksis en svekkelse av ordningen, da økningen på posten er lavere enn både forventet pris- og lønnsvekst. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett, der det ble foreslått en økning fra regjeringens forslag med 670 mill. kroner for å fjerne makstaket på ordningen.

Disse medlemmer påpeker at den maritime næringen er en betydelig bidragsyter til at norsk sokkel er langt fremme ved utvikling av ny teknologi. Disse medlemmer mener at man fra politisk hold må sørge for å styrke Norges komparative fortrinn innenfor den maritime næringen. Disse medlemmer mener en forutsetning for videre vekst i næringen er stabile og langsiktige rammebetingelser, og at staten må tilby rammebetingelser for næringen som er like gode, eller bedre, enn andre land Norge konkurrerer med. Disse medlemmer mener nettolønnsordningen er det viktigste virkemidlet for å sørge for tilstrekkelig tilgang på norske, kompetente sjøfolk.

Disse medlemmer peker på at også på andre områder har regjeringen skapt usikkerhet for maritim

næring, blant annet gjennom den usikkerhet som er skapt i brønnbåtneringen når det gjelder regjeringens og skatteetatens uttalelser og fortolkninger om hvorvidt næringen oppfyller kriteriene for å være innenfor rederiskatteordningen. Disse medlemmer vil påpeke at den norske brønnbåtneringen er helt avgjørende for at havbruksnæringen skal kunne drive på en forsvarlig måte, der hensynet til fiskehelse og biosikkerhet skal være i fokus. Disse medlemmer har merket seg at det særlig er problemstillingen knyttet til hva som er å anse som såkalt stasjonær virksomhet, som er utgangspunktet for påstander om at næringen ikke oppfyller kriteriene for å være innenfor ordningen. Dette gjelder særlig virksomheten knyttet til den myndighetspålagte oppgaven med avlusingsoperasjoner. Avlusing om bord i brønnbåt er viktig både av hensyn til fiskehelsen og miljøet. Disse medlemmer vil også påpeke at det har vært kjent at brønnbåtneringen har utført dette helt siden næringen ble en del av rederiskatteordningen i 1996. Dette er selvsagt en del av hele transportoppdraget som næringen har utført for oppdretterne i tråd med de krav som stilles fra myndighetene, og kan ikke være å anse som stasjonær virksomhet. Disse medlemmer mener at dersom regjeringen nå skal endre praksis, som vil medføre at den norske brønnbåtneringen ikke lenger skal kunne være en del av rederiskatteordningen, så vil dette kunne få svært store og negative konsekvenser for næringen, som vil måtte tilpasse seg dette. Flertallet av de store brønnbåtrederiene er i dag eid av utenlandske investorer og det er dermed ikke slik at dette kun er en norsk utfordring og skattesak. Dersom en ender opp med at næringen vil måtte tilpasse seg den nye tilnærmingen skatteetaten har tatt i saken, uten at lovgiver får behandlet dette på en grundig og forsvarlig måte, så mener disse medlemmer at det vil kunne få svært store og negative konsekvenser for arbeidsplassene til norske sjøfolk, veksten i oppdrettsnæringen, verftene langs kysten, beredskapen, fiskehelsen, biosikkerheten og miljøet.

Disse medlemmer mener mineralnæringen er en fremtidsnæring som har potensial til å bli svært viktig for Norge for å dekke det økende behovet for mineraler som benyttes til teknologiutvikling både i Europa og verden. Disse medlemmer peker på at verdikjedene til en rekke av de viktigste mineralene er konsentrert til enkeltland og -områder, og at man nå ser ut til å gå inn i en periode preget av mer usikkerhet, ustabilitet, geopolitiske maktkamper og menneskerettighetsbrudd. Disse medlemmer mener derfor at det er store muligheter for å utvikle en mineralnæring i Norge som kan skape store verdier og mange arbeidsplasser, og som samtidig vil bidra til å sikre tilgang på kritiske mineraler. Disse medlemmer peker på at både i USA og i Europa er tilgang til kritiske mineraler en politisk prioritet, og det er viktig å gjøre seg uavhengig av to-

talitære stater og stater med helt andre lønns- og arbeidsvilkår for involverte gruvearbeidere eller steder som tillater barnearbeid.

Disse medlemmer mener regjeringens næringspolitikk er med på å skape usikkerhet og uforutsigbarhet i markedet, og er med på å forringe markedsmekanismene det private næringslivet er bygget på. Disse medlemmer mener teknologisk utvikling og lønnsomhet tjenes gjennom tillit i markedet, fremfor tillit i politiske maktorganer. Disse medlemmer mener at regjeringens politikk, der milliarder av kroner avsettes til tapsavsetninger som følge av investeringer i ulønnsomme prosjekter, er en svært risikabel håndtering av skattebetalernes penger.

2.3.4 SOSIALISTISK VENSTREPARTI

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti ønsker å understreke at den sårt tiltrengte grønne omstillingen av norsk næringsliv og industri ikke skjer raskt nok. Skal man lykkes med omstillingen, må man bruke hele virkemiddelapparatet for å sikre at den blir grønn og rettferdig. Her må blant annet staten gjennom sitt direkte og indirekte eierskap, og som en tilrettelegger for aktivitet i det norske samfunn, være med på å ta risiko for de tiltakene som trengs.

Dette medlem vil peke på at veien til omstilling krever grønne motorer i den norske økonomien. Statsbudsjettet må bli grønt. Grønne industrier, gamle som nye, må bygges og grønne markeder skapes. For å få til dette må staten på en og samme tid begrense økologisk skadelig aktivitet og være en utsteder av tålmodig og langsiktig kapital for grønne og rettferdige investeringer. Slik vil vi kunne vri den private kapitalen, som i dag ikke tilstrekkelig skytes inn i grønne prosjekter, blant annet grunnet investorers avkastningskrav, i en mer bærekraftig retning.

Dette medlem mener at finansieringen av det grønne skiftet går altfor treigt, og at det fremover må prioriteres i større grad mellom ulike type virkemidler på lang og kort sikt, og i tidlige og senere faser av prosjekter.

Dette medlem peker på at det er mangel på kapital og finansiering for viktige omstillingsprosjekter i den kapitalintensive byggefase av grønne industriprosjekter.

Dette medlem viser videre til at det næringsrettede virkemiddelapparatet i liten grad er tilpasset dette. Denne bakgrunnen er førende for Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett.

Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett og forslaget om å oppkapitalisere Nysnø Klimainvesteringer og gjøre selskapet til et større grønt investeringselskap. I stedet for eksport dominert av olje og gass bør Norge bidra til utslippskutt og et økologisk bærekraftig næringsliv gjennom produk-

sjon og eksport av grønn teknologi. Sosialistisk Venstrepartis visjon er at Nysnøs oppgave er å investere og bruke eierskapet aktivt for å oppnå dette formålet. Vår tids største politiske mål er å sikre en rettferdig, rask og grønn omstilling av industri, næringsliv og samfunn. Det er et sentralt ansvar for staten å bidra til å nå dette målet med de virkemidlene staten har tilgjengelig.

Dette medlem mener det er behov for å styrke hele verdikjeden for utslippsfri industri i Norge. Det finnes i dag relativt få punktutslipp rundt om i landet som har store utslipp. Samtidig går det tapt store mengder energi i form av spillvarme fra norsk prosessindustri. Det er også nødvendig å utvikle ny grønn industri i Norge som vil måtte ta i bruk knappe ressurser som energi og areal. Dersom staten bidrar til koordinering og investering i infrastruktur, kan omstillingen av norsk industri skje på en måte som er til det beste for både samfunnet og naturen.

Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett og forslaget om å styrke Sivas mulighet til å utvikle grønne industriklynger med tilhørende infrastruktur, som gjør at CO₂ fanget fra ulike industri- og avfallsprosjekter kan mellomlagres og fraktes ut til lagerlokasjoner på norsk sokkel. Det kan bidra til å få fart på karbonfangst og -lagring i industrien samtidig som man i størst mulig grad samler ulike prosjekter og dermed sparer energi og areal ved at ressurser kan brukes og gjenbrukes i sirkulære prosesser.

Dette medlem mener man må stille krav til næringsliv og industri om bærekraft og rettferdighet, samt legge politikk bak kravene som stilles. Landet må bygges på nytt, slik Norge gjorde da man skapte oljeeventyret. Denne gangen må det likevel bygges målrettet grønt for å sikre arbeidsplasser og vår felles velferd i et evighetsperspektiv. Derfor må statlig eierskap av bedrifter som direkte eier eller investerer i andre selskaper, brukes til å vri industri og næring i en grønnere og mer rettferdig retning. Staten må være en aktiv eier som tør å stille krav om rettferdig og bærekraftig forvaltning.

Dette medlem vil peke på at det er knyttet høy risiko til at petroleumsnæringen utgjør en så stor andel av Norges økonomi. I tillegg til den åpenbare klimarisikoen det utgjør for verdenssamfunnet, bindes kapital, arbeidskraft og kapasitet i økonomien opp i en industri som innen kort tid må fases ut. Det må heller gis plass til grønn næring og industri som vil sikre anstendig arbeid og bærekraftige samfunn over tid. Tiden er moden for å frigjøre arbeid og kapital fra norsk olje- og gassutvinning. Lenge har det vært favorisert en næringspolitikk som bidrar til forurensning, eiendomsspekulasjon og uproduktive finansielle aktiva, med svært uheldige miljø- og fordelingskonsekvenser og svekket finansiell stabilitet. Dette må snus. Omstilling fra petroleumsavhengighet skjer ikke uten at insentivene for å lete og bygge

ut stadig flere oljefelt fjernes, slik at investeringsmidler og kompetanse frigjøres.

2.3.5 RØDT

Komiteens medlem fra Rødt viser til at Norges historisk lave kraftpriser har vært et av landets viktigste komparative fortrinn, som har lagt grunnlaget for industriell vekst og arbeidsplasser i hele landet. Dagens kraftpolitikk og det liberaliserte strømmarkedet har svekket denne fordelene ved å utsette norsk industri for høye og ustabile strømpriser. Dette medlem mener at det er nødvendig med en kraftpolitikk som sikrer norsk industri tilgang til stabil og rimelig kraft, og at reguleringene i strømmarkedet må endres for å beskytte både industrien og norske arbeidsplasser. Det er kritisk at strømstøtteordningen videreføres, men det er ikke bærekraftig at norsk industri skal være avhengig av slike ordninger.

Dette medlem påpeker at maritim sektor er av avgjørende betydning for norsk næringsliv og sysselsetting. Dette medlem mener at nettolønnsordningen har vært en viktig mekanisme for å sikre norske sjøfolk konkurransedyktige vilkår i et internasjonalt marked, men stiller seg kritisk til at ordningen ikke har blitt tilstrekkelig justert i takt med prisveksten. Dette medlem mener at nettolønnsordningen må oppdateres for å kompensere for det økonomiske etterslepet og sikre at norsk maritim kompetanse og arbeidskraft opprettholdes.

Dette medlem viser til at små og mellomstore bedrifter, spesielt i distriktene, er essensielle i mange lokalsamfunn. Dette medlem mener at tilgang til kapital og investeringsmidler er en stor utfordring for bedrifter i distriktene, og at regjeringen må styrke distriktstøtteordninger for å sikre at også små bedrifter kan delta i den grønne omstillingen. Dette medlem mener at bedriftene trenger bedre tilgang til finansiering og støtte for å kunne utvikle bærekraftige prosjekter og skape lokale arbeidsplasser.

Dette medlem viser videre til Fensfeltet i Nome kommune. Dette medlem mener at utvinning og forvaltning av Fensfeltet bør skje på en måte som sikrer at verdiene kommer fellesskapet til gode og ikke overlates til utenlandske selskaper eller kommersielle aktører med kortsiktige interesser. Dette medlem mener derfor at det er nødvendig å opprette et statlig mineral-selskap som kan sikre nasjonal kontroll over mineralressursene, legge til rette for bærekraftig utvinning og sikre at inntektene fra ressursene gir langsiktige verdier til det norske samfunnet.

Dette medlem mener at en offensiv satsing på forskning og innovasjon innen teknologi for fornybar energi, sirkulær økonomi og miljøvennlige produksjonsmetoder er avgjørende for å styrke norsk konkur-

ranseevne og imøtegå klimautfordringene. For at flere aktører skal kunne bidra til det grønne skiftet, er det nødvendig at tilgangen til forsknings- og innovasjonsmidler styrkes ytterligere.

Dette medlem understreker at en grønn omstilling må skje på en måte som ivaretar sosial bærekraft og arbeidstakers rettigheter. Det må være en helt grunnleggende forutsetning at omstillingsprosesser ikke skal gå på bekostning av arbeidstakernes sikkerhet og rettigheter.

2.3.6 VENSTRE

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres alternative statsbudsjett for 2025, der det legges til rette for en ny næringspolitikk for omstilling, vekst og nyskaping med en rekke konkrete tiltak og omprioriteringer.

Dette medlem mener at det haster med å omstille Norge fra fortidas oljeøkonomi til framtidens fornybare, sirkulære og grønne økonomi. Grønn omstilling handler om mye mer enn å bygge «grønne industri-lokomotiver» som batterifabrikker og havvindparker. Det handler om å dyrke fram et mangfold av nye bedrifter og vekstnæringer som både er bærekraftige og har potensial til å skape lønnsomme arbeidsplasser og økte eksportinntekter.

Dette medlem er av den oppfatning at næringslivet skal være driveren i omstillingen fra en norsk økonomi bygd på fossile ressurser, til en moderne kunnskapsøkonomi bygd på kompetanse og bærekraftig bruk og foredling av våre felles naturressurser. For å utvikle framtidens næringsliv må det legges bedre til rette for både å starte og utvikle bedrifter, og samtidig må risikovillig kapital allokere til oppstartsbedrifter med stort vekstpotensial.

Dette medlem mener at de som satser egne oppsparte eller lånte midler på å starte en arbeidsplass for seg selv og ofte noen til, skal møtes med støtte, oppmuntring og politisk velvilje og stabilt gode rammevilkår, ikke uforutsigbare rammevilkår, misunnelse, negative karakteristikk eller «wall of shame», slik stortingsflertallet bestående av regjeringspartiene, Sosialistisk Venstreparti og Rødt praktiserer.

Dette medlem peker på at det viktigste bidrag for grønn omstilling og nyskaping i Venstres alternative statsbudsjett – og der Venstre skiller seg mest fra dagens regjering – er skatte- og avgiftspolitikken. Dette medlem vil gi næringslivet rammevilkår som gjør det mulig å investere i ny teknologi og framtidens arbeidsplasser, blant ved å redusere formuesskatten på å eie bedrifter, droppe regjeringens exitsskatt og bruke skattesystemet for å sikre kompetent arbeidskraft.

Regjeringspartiene og Sosialistisk Venstreparti har i løpet av de siste årene økt skattenivået for norske eiere

og norske bedrifter med over 30 mrd. kroner. I tillegg er norske private bedrifter tappet for ytterligere 20 mrd. kroner som følge av en helt meningsløs ekstra arbeidsgiveravgift. Dette er 20 mrd. kroner som både kunne og burde vært brukt i investeringer i eksisterende og nye arbeidsplasser, flere ansatte og økt kompetanse i bedriftenes egne arbeidsstyrker.

Dette medlem vil ha en skattepolitikk som stimulerer til bedriftsetablering, norsk privat eierskap og høykompetent arbeidskraft, og viser i så måte til at det i Venstres alternative statsbudsjett for 2025 er foreslått lettelsler for norsk næringsliv og for norske bedriftseiere på over 10 mrd. kroner.

Dette medlem mener at det offentlige virkemiddelapparatet har en viktig betydning for omstillingen av norsk næringsliv. I tillegg må samarbeidet mellom akademia, utdanningsinstitusjoner og næringslivet forsterkes, slik at man utdanner den arbeidskraften norsk næringsliv etterspør og sliter med å rekruttere, samt at mer forskning også medfører økt innovasjons- og omstillingstakt i næringslivet. Dette medlem viser i så måte til at Venstre både vil styrke Enova, Miljøteknologiordningen, Katapultordningen og Investinors investeringsmuligheter i oppstarts- og vekstbedrifter. Dette medlem viser til Venstres alternative statsbudsjett for 2025, hvor det ble foreslått en betydelig satsing på forskning og på studieplasser innen IT- og teknologifag som etterspørres spesielt i næringslivet. I tillegg styrkes innsatsen på digitaliseringsområdet med forslag om økte bevilgninger til bredbåndsutbygging, KI-satsing og støtte til norske bedrifter som deltar i viktige EU-program.

Dette medlem mener at regjeringens nylig framlagte gründermelding (Meld. St. 6 (2024–2025)) er et tidenes næringspolitiske mageplask. Meldingen inneholder så godt som ingen ny politikk eller tiltak, i stedet resirkuleres noen gamle løfter og det er en rekke ting som skal «vurderes», «utredes», «videreutvikles» etc. Dette medlem viser til at Venstre har lagt fram sine egen «gründermelding» i form av Representantforslag 8:3 S (2024–2025) med 50 konkrete tiltak for faktisk å gjøre Norge til verdens beste land å starte og drive bedrift i, som nå er til behandling i Stortinget. I Venstres alternative statsbudsjett følges mange av de foreslåtte tiltakene opp med konkrete forslag til bevilgninger og lovendringer.

Dette medlem er glad for den store interessen som er i norsk næringsliv for å bidra til gjenoppbyggingen av Ukraina etter krigen er over, og en tilsvarende stor vilje til å investere i Ukraina på tross av den pågående krigen. Det er imidlertid en stor økonomisk risiko forbundet med slike investeringer. For å avlaste og hjelpe norsk næringsliv i Ukraina viser dette medlem til Venstres alternative statsbudsjett, der det ble foreslått å styrke risikoavlastningsordningen for norsk eksport til

Ukraina med 500 mill. kroner, samt at Innovasjon Norge oppretter et nytt kontor i Kyiv.

De t t e m e d l e m viser til at regjeringen i Meld. St. 6 (2024–2025) Gründere og oppstartsbedrifter på s. 74 slår fast at den vil «styrke støtten til tidligfase kommersialisering ytterligere i 2025». Dette er det imidlertid ikke noe spor av i regjeringens forslag til statsbudsjett.

De t t e m e d l e m vil peke på at det hvert år investeres store beløp i forskning ved landets universiteter, høyskoler, forskningsinstitutter og helseforetak. Noe av forskningen legger grunnlaget for etablering av helt nye bedrifter. OECD og flere utredninger har slått fast at Norge har et stort uutnyttet potensial for å realisere flere bedrifter fra forskningsresultater. De t t e m e d l e m viser til at forskningsbaserte bedrifter er risikoutsatte og ofte har en lang vei til markedet. Til gjengjeld har disse bedriftene en stor innovasjonshøyde og skaleringspotensial som kan skape mange nye arbeidsplasser og nye bærekraftige løsninger.

De t t e m e d l e m mener at dersom Norge skal lykkes med å ta forskningen raskere i bruk og møte Norges behov for omstilling, verdiskaping og etablering av nye næringsområder, er det behov for å styrke satsingen på kommersialisering fra forskning. De t t e m e d l e m viser i så måte til Venstres alternative statsbudsjett, hvor den samlede innsatsen på forskning og kommersialisering styrkes med om lag 1 mrd. kroner, bl.a. 200 mill. kroner til næringsrettet forskning og 50 mill. kroner til grunnbevilgning til teknisk-industrielle forskningsinstitutt på Nærings- og fiskeridepartementets budsjett.

2.3.7 MILJØPARTIET DE GRØNNE

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til partiets alternative statsbudsjett. Miljøpartiet De Grønne vil føre en næringspolitikk som gir jobber, lønnsomhet, velferd og rettferd, uten å ødelegge livsgrunnlaget. Den største utfordringen for norsk næringsliv er at investeringene i olja de siste årene har vært 5–7 ganger større enn i fastlandsindustrien. Så lenge kapital og kompetanse suges inn i petroleumssektoren, kan annet norsk næringsliv vanskelig bli konkurransedyktig. Både natur- og klimakrisen og endringer i markedet krever at hoder, hender og penger flyttes fra petroleumsnæringene og over i de mange bærekraftige framtidsnæringene.

Snuoperasjonen som Miljøpartiet De Grønne vil gjennomføre, kan ikke gjøres bare ved å gjøre justeringer på rammeområde 9. Omstillingen vil kreve betydelige endringer i skatte- og avgiftspolitik, forskningspolitikk, utdanningspolitikk, fiskeripolitikk, energipolitikk og landbrukspolitikk og på en rekke andre områder.

De t t e m e d l e m viser til at regjeringens næringsrettede virkemiddelapparat i hovedsak består av subsidieordninger, lån og lånegarantier. Det blir stadig mer

åpenbart at dette ikke er tilstrekkelig til å gjøre norsk industri konkurransedyktig. Spesielt USAs støtteregime, Inflation Reduction Act (IRA), er en utfordring. Freyr satter tungt på batteriproduksjon i USA og har lagt den norske satsingen på is. Yara stanser elektrifisering av fabrikkene på Herøya. Den norske solindustrien står på randen av konkurs. Det er stor fare for at Norges havvind-satsing blir akterutseilt av land med bedre rammevilkår.

De t t e m e d l e m har merket seg at Norge har en annen suksessoppskrift for næringsutvikling som mange misunner oss. Oppbyggingen av oljesektoren med stor statlig involvering har gitt oss en oljeformue som kommer oss og fremtidens generasjoner til gode. Staten har, gjennom SDØE (Statens direkte økonomiske engasjement) og selskapet Petoro, tatt opp mot 30 pst. eierandel i utbygginger på norsk sokkel. Staten tar en stor del av risikoen ved utbygging av felt som det er usikkert om blir lønnsomme, mens fellesskapet får avkastning fra vellykkede prosjekter.

De t t e m e d l e m mener at dette prinsippet bør flyttes over til næringer Norge skal leve av etter olja, ved at staten går inn som deleier i grønne bedrifter for å bidra med risikoavlastning. Aktuelle bransjer kan være solindustri, batteriindustri, biogass, havvind, muliggjørende teknologier og kanskje noen former for landbasert gruvedrift.

De t t e m e d l e m vil trekke fram noen av Miljøpartiet De Grønnes hovedprioriteringer under rammeområde 9:

- Vri virkemiddelapparatet vekk fra olje og over på nye næringer, blant annet ved å redusere bevilgningene til petroleumsaktiviteter under Innovasjon Norge.
- Styrke Sivas testfasiliteter og inkubasjonsprogram.
- Styrke klyngeprogrammet under Innovasjon Norge, blant annet ved å opprette et eget klyngeprogram for reparatører.

De t t e m e d l e m viser for øvrig til partiets alternative statsbudsjett, der det redegjøres for helheten i Miljøpartiet De Grønnes næringspolitikk.

2.3.8 OVERSIKT OVER FRAKSJONENES FORSLAG TIL BEVILGNINGER UNDER RAMMEOMRÅDE 9

I tabellen nedenfor er de ulike fraksjonenes primærforslag under rammeområde 9 presentert.

Tabellen viser regjeringens budsjettforslag i Prop. 1 S (2024–2025), Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstrepartis forslag (budsjettforlik) og de alternative statsbudsjettene til Høyre, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne slik de framkommer i finansinnstillingen. Bare kapitler/poster med avvikende forslag til bevilgning er tatt med. Avvik i forhold til regjeringens forslag i parentes.

Kap.	Post Formål	Prop. 1 S (2024–2025)	A, Sp og SV	H	FrP	SV	R	V	MDG
Utgifter rammeområde 9 (i tusen kroner)									
900	Nærings- og fiskeridepartementet								
	75 Tilskudd til særskilte prosjekter	21 310	21 310 (0)	21 310 (0)	23 310 (+2 000)	21 310 (0)	23 310 (+2 000)	21 310 (0)	21 310 (0)
	77 Tilskudd til tiltak for økt sjømatkonsum	3 420	3 420 (0)	3 420 (0)	3 420 (0)	3 420 (0)	4 420 (+1 000)	3 420 (0)	3 420 (0)
904	Brønnøysundregistrene								
	1 Driftsutgifter	546 350	546 350 (0)	546 350 (0)	546 350 (0)	546 350 (0)	546 350 (0)	571 350 (+25 000)	546 350 (0)
	21 Spesielle driftsutgifter	74 500	74 500 (0)	74 500 (0)	74 500 (0)	74 500 (0)	84 500 (+10 000)	74 500 (0)	74 500 (0)
905	Norges geologiske undersøkelse								
	1 Driftsutgifter	229 470	229 470 (0)	229 470 (0)	244 470 (+15 000)	229 470 (0)	229 470 (0)	229 470 (0)	229 470 (0)
	21 Spesielle driftsutgifter	81 000	81 000 (0)	81 000 (0)	81 000 (0)	81 000 (0)	81 000 (0)	121 000 (+40 000)	81 000 (0)
906	Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard								
	1 Driftsutgifter	71 950	71 950 (0)	96 950 (+25 000)	81 950 (+10 000)	61 950 (-10 000)	71 950 (0)	71 950 (0)	71 950 (0)
909	Tiltak for sysselsetting av sjøfolk								

Kap.	Post Formål	Prop. 1 S (2024–2025)	A, Sp og SV	H	FrP	SV	R	V	MDG
	73 Tilskudd til sysselsetting av sjøfolk	2 459 000	2 459 000 (0)	2 459 000 (0)	3 129 000 (+670 000)	2 459 000 (0)	2 574 000 (+115 000)	2 195 000 (-264 000)	2 459 000 (0)
911	Konkurransetilsynet								
	1 Driftsutgifter	141 860	141 860 (0)	140 460 (-1 400)	141 860 (0)	141 860 (0)	141 860 (0)	141 860 (0)	141 860 (0)
913	Dagligvaretilsynet								
	1 Driftsutgifter	10 450	10 450 (0)	3 450 (-7 000)	10 450 (0)	10 450 (0)	10 450 (0)	10 450 (0)	10 450 (0)
915	Regelrådet								
	1 Driftsutgifter	12 300	12 300 (0)	12 300 (0)	12 300 (0)	300 (-12 000)	4 300 (-8 000)	12 300 (0)	12 300 (0)
922	Romvirksomhet								
	72 Nasjonale følgemidler	19 862	19 862 (0)	29 862 (+10 000)	19 862 (0)	19 862 (0)	19 862 (0)	44 862 (+25 000)	19 862 (0)
924	Internasjonale samarbeidsprogrammer								
	70 Tilskudd	387 900	387 900 (0)	407 900 (+20 000)	387 900 (0)	387 900 (0)	387 900 (0)	387 900 (0)	387 900 (0)
940	Internasjonaliserings tiltak								
	70 Eksportfremmetiltak	98 299	98 299 (0)	17 299 (-81 000)	0 (-98 299)	98 299 (0)	98 299 (0)	98 299 (0)	98 299 (0)
952	Investinor AS								
	50 Risikokapital	0	0 (0)	140 000 (+140 000)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	70 000 (+70 000)	50 000 (+50 000)
	70 Forvaltningskostnader for særskilte oppdrag	8 400	8 400 (0)	8 400 (0)	8 400 (0)	0 (-8 400)	8 400 (0)	8 400 (0)	8 400 (0)
2421	Innovasjon Norge								
	50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. tapsavsetninger	1 150 550	1 150 550 (0)	828 550 (-322 000)	769 550 (-381 000)	1 192 090 (+41 540)	1 150 550 (0)	906 050 (-244 500)	1 385 550 (+235 000)
	55 Grønt industriløft	0	0 (0)	0 (0)	-1 750 000 (-1 750 000)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)

Kap.	Post Formål	Prop. 1 S (2024–2025)	A, Sp og SV	H	FrP	SV	R	V	MDG
	70 Basiskostnader	183 000	183 000	141 900	183 000	183 000	233 000	183 000	183 000
			(0)	(-41 100)	(0)	(0)	(+50 000)	(0)	(0)
	71 Innovative næringsmiljøer	128 700	128 700	128 700	128 700	122 700	128 700	172 700	174 200
			(0)	(0)	(0)	(-6 000)	(0)	(+44 000)	(+45 500)
	74 Reiseliv, profilering og kompetanse	596 200	596 200	521 200	596 200	391 200	543 200	620 700	296 200
			(0)	(-75 000)	(0)	(-205 000)	(-53 000)	(+24 500)	(-300 000)
	75 Grønn plattform	311 400	311 400	311 400	0	311 400	441 400	311 400	286 400
			(0)	(0)	(-311 400)	(0)	(+130 000)	(0)	(-25 000)
	76 Miljøteknologi	423 800	423 800	423 800	423 800	420 000	498 800	500 000	423 800
			(0)	(0)	(0)	(-3 800)	(+75 000)	(+76 200)	(0)
	77 Reparatørsats	0	0	0	0	0	0	0	100 000
			(0)	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)	(+100 000)
2426	Siva SF								
	71 Tilskudd til testfasiliteter	218 490	218 490	268 490	218 490	218 490	218 490	318 490	418 490
			(0)	(+50 000)	(0)	(0)	(0)	(+100 000)	(+200 000)
2460	Eksporfinansiering Norge								
	54 Tapsavsetning til risikoavlastningsordning for norsk eksport til Ukraina	126 000	126 000	126 000	126 000	126 000	126 000	626 000	118 500
			(0)	(0)	(0)	(0)	(0)	(+500 000)	(-7 500)
	Sum utgifter rammeområde 9	12 786 542	12 786 542	12 504 042	10 942 843	12 582 882	13 108 542	13 182 742	13 084 542
			(0)	(-282 500)	(-1 843 699)	(-203 660)	(+322 000)	(+396 200)	(+298 000)
	Inntekter rammeområde 9 (i tusen kroner)								
3953	Nysnø Klimainvesteringer AS								
	50 Tilbakeføring av risikokapital	0	0	175 000	0	0	0	0	0
			(0)	(+175 000)	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)
5325	Innovasjon Norge								

Kap.	Post Formål	Prop. 1 S (2024–2025)	A, Sp og SV	H	FrP	SV	R	V	MDG
	55 Tilbakeføring av tidligere bevilget tapsavsetning	0	0 (0)	1 750 000 (+1 750 000)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)
5460	Eksportfinansiering Norge								
	52 Tilbakeføring fra Eksfin av tidligere bevilget tapsavsetning	0	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	0 (0)	500 000 (+500 000)	0 (0)
	Sum inntekter rammeområde 9	4 091 348	4 091 348 (0)	6 016 348 (+1 925 000)	4 091 348 (0)	4 091 348 (0)	4 091 348 (0)	4 591 348 (+500 000)	4 091 348 (0)
	Sum netto rammeområde 9	8 695 194	8 695 194 (0)	6 487 694 (-2 207 500)	6 851 495 (-1 843 699)	8 491 534 (-203 660)	9 017 194 (+322 000)	8 591 394 (-103 800)	8 993 194 (+298 000)

2.4 Komiteens merknader til de enkelte poster under rammeområdet 9

Komiteen viser til behandlingen av Innst. 2 S (2024–2025) 5. desember 2024. Det vises videre til partiens merknader i denne innstillingen.

2.4.1 KAP. 900 NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENTET

Komiteen viser til at departementet har ansvar for viktige generelle rammebetingelser for næringslivet, som deler av regelverket for etablering og drift av næringsvirksomhet, næringsregistre, konkurransepolitikk, handelspolitikk, eierskapspolitikk og virkemidler for næringsrettet forskning og innovasjon.

Komiteen viser til at departementets hovedmål er å legge til rette for størst mulig samlet verdiskaping i norsk økonomi innenfor bærekraftige rammer, og at departementet arbeider mot følgende hovedmål:

1. effektiv bruk av samfunnets ressurser
2. økt innovasjon og omstillingsevne
3. bedrifter som lykkes i internasjonale markeder

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre viser til at regjeringen i 2023 vedtok en nullvisjon om ingen omkomne som følge av drukningsulykker, samt at regjeringen samme år startet arbeidet med en handlingsplan mot drukning.

Disse medlemmer påpeker at det omkommer nå om lag like mange i drukningsulykker som i trafikken. Etter disse medlemmers oppfatning må drukning dermed sees på som et like stort samfunnsproblem som trafikkdrepte.

Disse medlemmer viser også til at statsminister Støre, i forbindelse med den internasjonale dagen for forebygging av drukning 25. juli, uttalte at

«ett liv tapt til drukning er ett for mye»

og at

«tallene viser at vi sammen må øke innsatsen for å få ned ulykkene.»

Disse medlemmer konstaterer at det frem til nå er frivillig sektor, gjennom organisasjonen Flyte og deres medlemsorganisasjoner, som i det alt vesentlige utgjør den drukningsforebyggende innsatsen i Norge.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet registrerer at arbeidet med handlingsplanen er omtalt i budsjettproposisjonen som en av hovedpri-

oriteringene for 2025, men at det ikke er satt av midler til dette i statsbudsjettet.

Post 1 Driftsutgifter

Komiteen viser til at posten skal dekke lønns- og pensjonsutgifter inklusiv arbeidsgiveravgift, husleie, reiseutgifter, administrative fellesutgifter og mindre investeringer. Av bevilgningen dekkes også nødvendige utgifter knyttet til forsyningsberedskap.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1 Bevilgningsforslag for budsjettkapitler og poster under rammeområdet 9, jf. pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområdet 9.

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

Komiteen viser til at posten skal dekke utgifter knyttet til tjenester, oppdrag og prosjekter som er viktige for Nærings- og fiskeridepartementets arbeid, men som departementet ikke har kapasitet eller kompetanse til å utføre selv. Dette omfatter bl.a. større utredningsutvalg, evalueringer og prosjekter initiert av departementet.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

Post 22 Nukleære utredninger og prosjektledelse, kan overføres

Komiteen viser til at posten finansierer utredninger og prosjektledelse i Nærings- og fiskeridepartementet knyttet til oppryddingen etter Institutt for energiteknikk (IFE) sin nukleære aktivitet på Kjeller og i Halden og håndtering av norsk radioaktivt avfall.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

Post 23 Spesielle driftsutgifter til administrasjon av statlig garantiordning for lån til små og mellomstore bedrifter

Komiteen viser til at posten finansierer administrasjon av statlige garantiordninger for lån til små og mellomstore bedrifter. Eksportfinansiering Norge (Eksfin) forvalter ordningen på vegne av staten.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

Post 25 Drift og forvaltning av kompensasjonsordninger

Komiteen viser til at posten benyttes til Brønnøysundregistrenes arbeid med å forvalte og drifte kompensasjonsordninger for næringslivet som ble utviklet for å støtte virksomheter som ble økonomisk rammet av koronatiltak. Komiteen viser til at dette også omfatter ordningen for støtte til faste, uunngåelige utgifter og ordningen for støtte til innreisekarantene.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

Post 26 Forvaltning av grunneiendom på Svalbard, kan overføres

Komiteen viser til at staten ved Nærings- og fiskeridepartementet i dag eier 98,75 pst. av all grunn på Svalbard. Fra 1. april 2020 forvalter departementet all statlig eid grunn på Svalbard direkte, og det er opprettet tre stillinger med fast tilholdssted i Longyearbyen. Komiteen viser til at lokalkontoret på Svalbard skal ivareta departementets rolle som grunneier på Svalbard. Det inkluderer forvaltning og oppfølging av leieforhold med eksterne aktører som benytter statens grunn på Svalbard til bl.a. boliger, infrastruktur og kontor- og forretninger.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

Post 27 Etablering av støttereister

Komiteen viser til at posten skal benyttes til etablering av et støttereister, for støtte tildelt etter ulike EØS-rettslig grunnlag. Komiteen viser videre til at det er Brønnøysundregisteret som er gitt i oppdrag å etablere registeret, og utviklingsarbeidet er i 2024 kommet langt.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

Post 51 Tilskudd til Senter for hav og Arktis

Komiteen viser til at Senter for hav og Arktis er en del av UiT Norges arktiske universitet og har grunnfinansiering fra Nærings- og fiskeridepartementet.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

Post 70 Tilskudd til internasjonale organisasjoner

Komiteen viser til at Norge er medlem av en rekke internasjonale organisasjoner og kommisjoner som er viktige premissleverandører for utformingen av norsk nærings- og fiskeripolitikk.

Komiteen viser til at formålet med det statlige tilskuddet til internasjonale organisasjoner er å:

- Bidra til at berørte næringer, bedrifter og organisasjoner i Norge får opplysninger om og kan dra nytte av gjeldende internasjonale ramme- og konkurransevilkår på de respektive områdene.
- Sikre at norske interesser blir ivaretatt på de aktuelle områdene.
- Medvirke til at norske myndigheter, organisasjoner og næringer/virksomheter får anledning til å påvirke utformingen av internasjonale lover og regelverk, konvensjoner og retningslinjer.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

Post 71 Miljøtiltak Raufoss

Komiteen merker seg at formålet med bevilgningen er å oppfylle statens garantiforpliktelser for historisk forurensning ved Raufoss Industripark i Innlandet, jf. Innst. S. nr. 147 (2003–2004) og St.prp. nr. 40 (2003–2004).

Komiteen registrerer at det foreslås en bevilgning på 9 mill. kroner i 2025. Videre foreslås det en fullmakt til å kunne overskride bevilgningen innenfor garantirammen på 168 mill. kroner, jf. forslag til vedtak IV, 1.

Komiteen merker seg at dersom fullmakten benyttes, vil forslag til endret bevilgning bli fremmet i forbindelse med endringer av budsjettet i 2025.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9.

Post 72 Tilskudd til skipsfartsberedskap

Komiteen merker seg at det er etablert et samarbeid hjemlet i avtale om at Norges Rederiforbund gjennom sin beredskapsavdeling planlegger og gjennomfører tiltak innen skipsfartsberedskap.

Komiteen viser til at tilskuddet skal dekke dette arbeidet, som bl.a. omfatter å skaffe til veie relevant skipskapasitet, forebygge og håndtere trusler mot sikker skipsfart.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

Post 73 Tilskudd til entreprenørskapsfremmende aktiviteter for ungdom

Komiteen viser til tilskuddet har som formål å stimulere til entreprenørskapsfremmende tiltak for elever under videregående opplæring som skaper interesse for framtidig entreprenørskap.

Komiteen viser til at det i skoleåret 2022–2023 var ca. 185 000 elever under videregående opplæring, og det var 12 646 elever som deltok i etablering av ungdomsbedrift.

Komiteen merker seg at forvaltningen av tilskuddsordningen i 2025 vil bli overført til Utdanningsdirektoratet i form av et oppdrag fra Nærings- og fiskeridepartementet.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

Post 74 Tilskudd til Visit Svalbard AS

Komiteen viser til at formålet med Nærings- og fiskeridepartementets tilskudd til Visit Svalbard AS er å støtte opp under selskapets arbeid for at reiselivsaktiviteten på øygruppen bidrar til å nå hovedmålene i svalbardpolitikken, spesielt målet om bevaring av områdets

særegne villmarksnatur og målet om å opprettholde norske samfunn på øygruppen.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

Post 75 Tilskudd til særskilte prosjekter, kan overføres

Komiteen merker seg at formålet med posten er å kunne gi tilskudd til tiltak som er vesentlige i departementets arbeid med nærings- og fiskeripolitikken. Målgruppen er organisasjoner, virksomheter og forskningsmiljøer.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener utvikling av næringslivet på Svalbard er svært viktig for å sikre fortsatt norsk bosetning. Disse medlemmer viser til at Longyearbyen lokalstyre har hatt ønske om å etablere et næringsfond for å styrke nærings- og reiseliv i Longyearbyen. Disse medlemmer mener økt aktivitet og sysselsetting på Svalbard er viktig, både for befolkningen og av geopolitiske årsaker. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett, der det ble foreslått å sette av et tilskudd på 2 mill. kroner til et næringsfond for Longyearbyen.

Post 76 Tilskudd til Standard Norge

Komiteen viser til at Standard Norge er en nøytral og uavhengig medlemsorganisasjon for standardisering. Standard Norge utvikler standarder til nytte for samfunnet, den enkelte virksomhet og den alminnelige borger.

Komiteen merker seg at det er fastsatt følgende mål for tilskuddet til Standard Norge:

1. Standard Norges arbeid skal føre til en best mulig infrastruktur for standardiseringsarbeid som gjør at norske aktører deltar.
2. Standard Norges arbeid skal føre til at internasjonale standarder med betydning for norske virksomheter i størst mulig grad er utviklet i samsvar med innspill fra norske aktører.
3. Standard Norges arbeid skal føre til at næringslivet og offentlige myndigheter har kunnskap og kompetanse om standarder og deres betydning, og at relevante fagmiljøer deltar aktivt i standardiseringsarbeidet.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

Post 77 Tilskudd til tiltak for økt sjømatkonsum, kan overføres

Komiteen viser til at posten har som formål å stimulere til økt sjømatkonsum hos den norske befolkning, i tråd med helsemyndighetenes kostråd.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.3.8 Oversikt over fraksjonenes forslag til bevilgninger under rammeområde 9.

Post 81 Tilskudd til Leverandørutviklingsprogrammet

Komiteen viser til at Nasjonalt program for leverandørutvikling (LUP) er et privat program underlagt Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO). NHO, KS, Innovasjon Norge og Forskningsrådet er programansvarlige, mens NHO har prosjektlederansvaret gjennom et sekretariat.

Komiteen viser til at målet med departementets tilskudd er utvikling av små og mellomstore bedrifter ved at flere offentlige virksomheter i stat og kommune gjennomfører innovative anskaffelser.

Komiteen merker seg at tilskuddet skal bidra til at flere små og mellomstore offentlige virksomheter og kommuner gjennomfører innovative anskaffelser og dermed bidrar til flere bedrifter og arbeidsplasser i næringslivet. Aktiviteten skal rettes mot små og mellomstore virksomheter.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Miljøpartiet De Grønne viser til behovet for at offentlige innkjøp utløser mer innovasjon i offentlig sektor og legger til rette for at også oppstartsselskaper og små og mellomstore bedrifter kan delta i offentlige anbudsprosesser. Disse medlemmer mener de offentlige innkjøperne i større grad bør ta i bruk mulighetene for å gjennomføre innovative anskaffelser og øke innovasjonsgraden i ordinære anskaffelser. Det er også et stort potensial for å koble oppstartsselskaper og offentlig sektor, etter modell av innkjøpsprogrammet StartOff. StartOff omtales i regjeringens gründermelding som et effektivt virkemiddel, men er likevel avvirket uten at det er foreslått konkrete alternative løsninger som kobler offentlig sektors behov med oppstartsselskapenes innovative løsninger.

2.4.2 KAP. 3900 NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENTET

Post 1 Ymse inntekter og refusjoner knyttet til ordinære driftsutgifter

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

Post 3 Inntekter fra forvaltning av grunneiendom på Svalbard

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

2.4.3 KAP. 902 JUSTERVESENET

Komiteen viser til at Justervesenet skal bidra til økt verdiskaping gjennom å være nasjonal måleteknisk myndighet. Etaten skal sikre nasjonal og internasjonal tillit til norske målinger og måleresultater ved å forvalte regelverket for måleteknikk og føre nødvendig tilsyn med at bestemmelsene fastsatt i eller i medhold av lov om målenheter, måling og normaltid etterleves. Videre forvalter etaten de nasjonale målenormalene og referansene, driver forskning og utvikling og gir råd og yter bistand innenfor måleteknikk i næringslivet og for offentlige myndigheter.

Komiteen merker seg at det er fastsatt følgende hovedmål for Justervesenet:

1. Justervesenets tilsynsarbeid skal føre til at aktører som er omfattet av gjeldende regelverk, har måleresultater som er nøyaktige.
2. Justervesenets forskningsvirksomhet og utvikling av nasjonale normaler skal, innenfor tilgjengelige økonomiske rammer, gi relevant kunnskap som overføres til og benyttes av næringslivet.
3. Justervesenets måletekniske tjenester skal føre til at målinger utført i næringslivet, forskningsinstitusjoner og forvaltningen, er sporbare og nøyaktige og innenfor tillatt feilmargin, både i nasjonal og internasjonal sammenheng.
4. Justervesenets arbeid skal føre til en utvikling og forvaltning av regelverk på måleteknikkområdet som dekker relevante endringer i sektorregelverk og øvrige relevante samfunnsendringer.

Post 1 Driftsutgifter

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

2.4.4 KAP. 3902 JUSTERVESENET

Post 1 Gebyrinntekter

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

Post 3 Inntekter fra salg av tjenester

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

Post 4 Oppdragsinntekter

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

2.4.5 KAP. 903 NORSK AKKREDITERING

Komiteen viser til at Norsk akkreditering er det nasjonale akkrediteringsorganet i Norge og det øverste kvalitetssikringsnivå av varer og tjenester. Norsk akkreditering skal se til at de som utfører samsvarsvurderinger (de som kontrollerer at spesifiserte krav knyttet til et produkt, en prosess, et system, en person eller et organ er oppfylt), er skikket til sitt virke. Det bidrar til trygge varer og tjenester, som forbrukerne kan ha tillit til. Akkreditering kan også lede til høyere kvalitet på og effektivisering av offentlige oppgaver.

Komiteen merker seg at regjeringen foreslår at Norsk akkreditering i 2025 skal prioritere behandling av søknader om akkreditering innen gjeldende frister og delta i arbeidet med å videreutvikle den europeiske akkrediteringsordningen.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

Post 1 Driftsutgifter

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

2.4.6 KAP. 3903 NORSK AKKREDITERING

Post 1 Gebyrinntekter og andre inntekter

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

2.4.7 KAP. 904 BRØNNØYSUNDREGISTRENE

Komiteen viser til at Brønnøysundregistrene skal bidra til økt verdiskaping gjennom å være en nasjonal registerfører og datakilde. Etaten skal forvalte registerdata på en måte som gir trygghet, orden og oversikt for næringslivet, frivillig sektor, innbyggere og offentlig sektor. Brønnøysundregistrene utførte 421 årsverk i 2023. Dette er en økning på ni årsverk sammenlignet med 2022.

Komiteen merker seg at det fra 2023 er følgende mål for etaten:

1. Brønnøysundregistrenes registervirksomhet skal føre til at registrerte data i størst mulig grad og til enhver tid er sikre og korrekte
2. Brønnøysundregistrenes virksomhet skal føre til en økt digital registerforvaltning, og løsninger som gir

økt digital samhandling med og mellom ulike aktører i samfunnet.

Komiteen merker seg regjeringens foreslåtte prioriteringer for Brønnøysundregistrene for 2025.

Post 1 Driftsutgifter

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres alternative statsbudsjett for 2025, hvor det ble foreslått å øke driftsbevilgningene til Brønnøysundregistrene med 25 mill. kroner for å utvide åpningstidene knyttet til veiledningstjenestene for gründere, og for å starte arbeidet med å få på plass et felles og hendelsesbasert aksjeeierregister som dekker både aksjeeierboken, aksjonærregisteroppgaven og register over reelle rettighetshavere.

Dette medlem viser til tidligere vedtak om et offentlig oppdatert aksjeeierregister i sanntid og vil påpeke at dette arbeidet har tatt uforholdsmessig lang tid. Dette medlem mener at et offentlig og løpende oppdatert aksjeeierregister må på plass innen utgangen av stortingsperioden.

Dette medlem mener den sikkerhetspolitiske situasjonen, organiserte kriminelles misbruk av selskaper, habilitetssaker og skjult utenlandsk eierskap det siste tiåret har forsterket behovet for en bedre løsning for å tilgjengeliggjøre opplysninger om hvem som eier aksjer. Et åpent register trekker seriøs kapital til Norge – og det styrker nasjonal sikkerhet. Derfor haster det mer enn noen gang å få på plass et fullverdig register der ikke bare statlige myndigheter kan hente ut informasjon, men også andre, som redaksjonelle medier, sivilsamfunnsorganisasjoner, finansforetak og allmennheten.

Dette medlem ber derfor regjeringen snarest, og senest innen framleggingen av revidert nasjonalbudsjett (RNB) for 2025, foreta nødvendige juridiske og materielle avklaringer, og om nødvendig fremme forslag om økte bevilgninger slik at et åpent tilgjengelig aksjeeierregister kan etableres i løpet av 2025. Disse avklaringene bør bygge på rapporten fra arbeidsgruppen nedsett av NFD: «Større åpenhet om aksjeeierskap» (18. juni 2024). Dette medlem mener arbeidsgruppas grundige arbeid og vurderinger, også om balansen mot personvern, bør tillegges stor vekt i dette arbeidet.

Dette medlem mener også at regjeringen må fremme forslag om å endre lov og forskrift slik at redaksjonelle medier og sivilsamfunnsorganisasjoner får rett til gratis elektronisk innsyn og uttrekk om børsnoterte aksjer direkte fra VPS, slik enkelte offentlige myndigheter har i dag etter verdipapirsentralloven § 8-6. Innsynsretten vil i så fall omfatte opplysninger som det allerede

er innsynsrett i etter allmennaksjeloven § 4-5, og kan gjennomføres ved et tillegg i lovens § 8-6.

På denne bakgrunn fremmer dette medlem følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen snarest og senest innen framleggingen av revidert nasjonalbudsjett for 2025 foreta nødvendige juridiske og materielle avklaringer, og om nødvendig fremme forslag om økte bevilgninger, slik at et åpent tilgjengelig aksjeeierregister kan etableres i løpet av 2025.»

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å endre lov og forskrift slik at redaksjonelle medier og sivilsamfunnsorganisasjoner får rett til gratis elektronisk innsyn og uttrekk om børsnoterte aksjer direkte fra Verdipapirsentralen, slik enkelte offentlige myndigheter har i dag etter verdipapirsentralloven § 8-6.»

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

2.4.8 KAP. 3904 BRØNNØYSUNDREGISTRENE

Post 1 Gebyrinntekter

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

Post 2 Refusjoner, oppdragsinntekter og andre inntekter

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

2.4.9 KAP. 905 NORGES GEOLOGISKE UNDERSØKELSE (NGU)

Komiteen viser til at Norges geologiske undersøkelse (NGU) skal bidra til økt verdiskaping gjennom å framskaffe, bearbeide og formidle kunnskap om Norges geologiske ressurser på land og i havområder. NGU skal dekke samfunnets behov for geologisk basiskunnskap, bl.a. for næringsutvikling.

Komiteen merker seg hovedmålene for NGU:

- NGUs virksomhet skal føre til at Norges geologi og geologiske ressurser er kartlagt på en måte som gir kartdata av best mulig kvalitet og bruksverdi innenfor gjeldende budsjetttrammer.
- Geologisk kunnskap som NGU besitter, skal være lett tilgjengelig og kostnadsfri for bruk innenfor

næringsutvikling, samferdsel, samfunnssikkerhet, miljøspørsmål og areal- og naturforvaltning.

Post 1 Driftsutgifter

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Miljøpartiet De Grønne mener at mineralnæringen er en viktig fremtidsnæring i Norge og har stort potensial til å bli en ytterligere viktig eksportindustri. I en globalisert industri er stabil tilgang til ulike mineraler svært viktig for produksjon av nødvendige komponenter til bruk i moderne teknologi. Disse medlemmer peker på at verdikjedene til en rekke av de viktigste mineralene er konsentrert til enkeltland og -områder, og at man nå ser ut til å gå inn i en periode preget av mer usikkerhet, ustabilitet og geopolitiske maktkamper. Disse medlemmer mener derfor det er store muligheter for å utvikle en mineralnæring i Norge som kan skape store verdier og viktige distriktsarbeidsplasser, som samtidig vil bidra til å utvinne nødvendige mineraler til moderne og grønn teknologi.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Venstre og Miljøpartiet De Grønne viser til at den geopolitiske situasjonen gjør det nødvendig med økt selvforsyning av kritiske råvarer, mineraler og sjeldne jordarter i Europa. Disse medlemmer mener at Norge har potensial til å spille en betydelig rolle i den europeiske mineralindustrien og legge grunnlaget for økt sikkerhetspolitisk uavhengighet, grønn omstilling, økt verdiskaping og lønnsomme arbeidsplasser.

Disse medlemmer vil understreke at gruvedrift i Norge må utvikles med krav basert på internasjonale standarder og bærekraftig mineralvirksomhet. Det offentlige må støtte ulike initiativ for å utvikle kompetanse, forskning, innovasjon og fagutdanning innenfor rammene av en bærekraftig gruvedrift. Økt oppmerksomhet om sirkulærøkonomi knyttet til mineraler kan også minimere behovet for nye naturinngrep og skape en innovativ og konkurransedyktig norsk og europeisk industri.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre merker seg at geoparkene ikke får støtte til sitt arbeid i regjeringens forslag til budsjett for 2025. Geoparker med UNESCO-status har et krav om å tilsette geologer for å opprettholde sin UNESCO-status, en kostnad som ble dekket over bevilgninger i statsbudsjettet. Disse medlemmer mener regjeringen må gå i dialog med de fire UNESCO-geoparkene for å sikre at kompetanse ikke går tapt ved bortfall av statstilskudd, og finne gode løsninger for å hindre at denne kompetansen forsvinner.

Disse medlemmer har merket seg initiativet som Vestland fylkeskommune har tatt gjennom Grønn Region Vestland og prosjektet «Hub for Minerals», som skal arbeide for å utvikle ledende kompetanse innen bærekraftig mineralutvinning bl.a. ved å fokusere på å utnytte restmineraler, utvikling av ulike fagutdannelse og på forskning og innovasjon knyttet til bruk av restmasser i andre verdikjeder. Det er viktig at dette prosjektet blir løftet opp og videreutviklet innenfor rammene av en samlet nasjonal satsing på framtidens norske bærekraftige mineralvirksomhet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Venstre viser til den geopolitiske situasjonen, der store deler av mineralutvinningen skjer i Kina og Afrika, mens Europa er avhengig av import av flere kritiske mineraler. Disse medlemmer mener det er nødvendig med en egenproduksjon av kritiske mineraler for å unngå at disse kan benyttes som et handelspolitisk pressmiddel.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener det er behov for satsing og utvikling i mineralnæringen, og viser derfor til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett, der det blir foreslått å sette av 15 mill. kroner til kartlegging av norsk berggrunn.

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre viser til Høyres mineralstrategi og de konkrete forslagene i denne. Norge har store forekomster av etterspurte mineraler slik som titan, kobber, sink, fosfat og sjeldne jordartsmetaller. Mange av disse mineralene er essensielle for strategisk viktige verdikjeder for Europa. Disse medlemmer viser til en rapport fra Norges geologiske undersøkelse (NGU), februar 2016, som indikerer at det ligger mineraler til en verdi av minst 2 500 mrd. kroner i den norske berggrunnen. Videre bearbeiding av mineralene vil øke verdien til hele 8 000 mrd. kroner, ifølge rapporten.

Disse medlemmer viser videre til EUs Critical Raw Materials Act (CRMA), som er vedtatt i EU, og som bør implementeres i norsk rett så raskt som mulig.

Disse medlemmer viser til at Fensfeltet i Nome kommune er Europas største forekomst av sjeldne jordarter, som er avgjørende for utvikling av grønn teknologi i Europa. Denne ressursen representerer en unik mulighet for regional verdiskaping og en styrket norsk posisjon i internasjonale verdikjeder for kritiske mineraler. Disse medlemmer merker seg at Universitetet i Sørøst-Norge (USN) har en ambisjon om å utvikle kunnskap og kompetanse knyttet til bærekraftig mineralutvinning på Fensfeltet, og vil delta aktivt i utviklingen av

et nasjonalt senter for kritiske mineraler, MineralNova, i samarbeid med regionale, nasjonale og internasjonale aktører. Disse medlemmer ser positivt på universitetets arbeid med utvikling av Fensfeltet.

Komiteens medlemmer fra Venstre og Miljøpartiet De Grønne viser til at regjeringen har foreslått betydelige midler til aktivitet for utvinning av mineraler på havbunnen, mens Fensfeltet, et gryteklart og langt billigere og mer bærekraftig prosjekt på land ikke er tilgodesett med noen bevilgninger i forslaget til statsbudsjett for 2025. Disse medlemmer mener at i lys av regjeringens budsjettavtale med Sosialistisk Venstreparti, der det ikke blir noen utlysning av gruvedrift på havbunnen i 2024/2025, burde en del av midlene som er satt av til kartlegging og måling, ha blitt omprioritert til f.eks. Fensfeltet.

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres alternative statsbudsjett for 2025, hvor det ble foreslått å øke bevilgningene til Norges geologiske undersøkelse med 40 mill. kroner for å gjennomføre kartlegging og eventuell prøveproduksjon for å utvinne kritiske mineraler fra Fensfeltet i Telemark.

2.4.10 KAP. 3905 NORGES GEOLOGISKE UNDERSØKELSE (NGU)

Post 3 Oppdragsinntekter og andre inntekter

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

2.4.11 KAP. 906 DIREKTORATET FOR MINERALFORVALTNING MED BERGMESTEREN FOR SVALBARD (DMF)

Komiteen viser til at Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF) har en viktig jobb for å sikre moderne, forsvarlig, framtidrettet og bærekraftig mineralforvaltning i Norge.

Komiteen viser til at DMF også skal bidra til at Svalbards geologiske ressurser forvaltes og utnyttes best mulig til nytte for samfunnet. Etaten er et statlig forvaltningsorgan lokalisert i Trondheim og på Svalbard. Virksomheten utførte 42,8 årsverk i 2023.

Komiteen merker seg at det er fastsatt følgende mål i DMFs målstruktur:

- DMF skal til enhver tid sørge for en mest mulig bærekraftig forvaltning av Norges mineralressurser basert på helhetlige samfunnsøkonomiske vurderinger.
- DMFs virksomhet skal føre til en lønnsom og bærekraftig utvinning og bearbeiding av mineraler.
- DMFs virksomhet skal føre til en forsvarlig sikring av tidligere mineralvirksomhet og så langt som mulig redusere miljøkonsekvenser på hjemfalte

gruveeiendommer underlagt Nærings- og fiskeridepartementet innenfor gjeldende budsjettammer.

- DMF skal sørge for at Svalbards geologiske ressurser i størst mulig grad forvaltes og utnyttes helhetlig i tråd med svalbardpolitiske målsettinger og Bergverksordningen.
- DMF skal til enhver tid, og innenfor tilgjengelige rammer, ha et best mulig kunnskapsgrunnlag om mineralnæringen.

Komiteen merker seg regjeringens foreslåtte prioriteringer for 2025, og at DMF skal prioritere oppfølging av regjeringens mineralstrategi og legge til rette for raskere realisering av mineralprosjekter, prioritere kritiske mineraler i sin saksbehandling av saker etter mineralloven, samt etablere en nasjonal koordinering av kritiske mineraler. DMF skal også jobbe for økt tilsynsvirksomhet og følge opp de helhetlige planene for å oppfylle miljøpåleggene etter gruvevirksomhet i Folladal og Løkken gruver.

Post 1 Driftsutgifter

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative budsjett for 2025, der det settes av 25 mill. kroner som aktører som jobber med å utvikle mineralgruver på land kan søke på. Mineralforekomster på land kan utvinnes tidligere enn mineraler til havs, og kan hurtigere bidra til å dekke en økende etterspørsel etter kritiske mineraler.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til partiets alternative statsbudsjett, der det ble foreslått å sette av 10 mill. kroner til kullgruveutvikling på Svalbard. Disse medlemmer viser til Russlands pågående angrepskrig i Ukraina, og at norske nordområder har en sentral geopolitisk rolle som følge av grensen mot Russland i Finnmark. Disse medlemmer mener norsk tilstedeværelse på Svalbard er viktig for videreutvikling av Svalbard, samt av geo- og sikkerhetspolitiske årsaker, og at Norges suverenitet over Svalbard er ubestridt. Disse medlemmer mener den sikkerhetspolitiske utviklingen, i kombinasjon med ismelting i Polhavet, har gitt nordområdene økt internasjonal interesse. Ismeltingen i Polhavet har åpnet mulighetene for økt kommersiell aktivitet i nordområdene gjennom frakt av gods gjennom Nordøstpassasjen.

Post 30 Sikrings- og miljøtiltak, kan overføres

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

Post 31 Miljøtiltak Løkken, kan overføres

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

Post 32 Miljøtiltak Folldal, kan overføres

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

2.4.12 KAP. 3906 DIREKTORATET FOR MINERALFORVALTNING MED BERGMESTEREN FOR SVALBARD (DMF)

Post 1 Leie av bergrettigheter og eiendommer

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

Post 2 Behandlingsgebyrer

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

Post 86 Overtredelsesgebyr og tvangsmulkt

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

2.4.13 KAP. 907 NORSK NUKLEÆR DEKOMMISJONERING

Komiteen viser til at Norsk nukleær dekommisjonering (NND) er et statlig forvaltningsorgan opprettet i 2018. Virksomheten er lokalisert med hovedkontor i Halden og avdelingskontor på Kjeller. NND er et nasjonalt organ med ansvar for planlegging og gjennomføring av opprydning etter den nukleære virksomheten på Institutt for energiteknikk (IFE) og i Halden. NND skal bidra til samfunnsøkonomisk gode løsninger innenfor sitt ansvarsområde og utføre oppgavene på en måte som sikrer tillit i samfunnet. NND skal som del av sitt oppdrag også håndtere opprydning av avfall fra Søve gruver. For å sørge for klare ansvarsforhold, statlig kontroll og å redusere antallet kostnadsdrivende parallelle funksjoner hos IFE og NND legges det opp til en så rask overføring som mulig av ansvar, nødvendig personell, oppgaver og atomanlegg fra IFE til NND. NND utførte 39 årsverk i 2023.

Komiteen merker seg at hovedprioriteringen for NND i 2025 vil være å legge til rette for overføring av nukleære anlegg og personell fra IFE. Videre skal NND fortsette planlegging av opprydningen, som blant annet består av dekommisjonering (riving) av atomanleggene på Kjeller og i Halden og håndtering av radioaktivt avfall.

Post 1 Driftsutgifter

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

Post 30 Opprydding Søve, kan overføres

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

Post 60 Tilskudd til kommuner

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

Post 70 Tilskudd til organisasjoner, kan nyttes under kap. 907 post 1

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

2.4.14 KAP. 908 INSTITUTT FOR ENERGITEKNIKK (IFE)

Komiteen viser til at Institutt for energiteknikk (IFE) er et teknisk-industrielt forskningsinstitutt med virksomhet innenfor bl.a. nukleær forskning, reaktor-sikkerhet, digitale systemer, fornybar energi og radiofarmasi. Instituttet er en selveiende stiftelse som disponerte om lag 720 årsverk i 2023, hvorav ca. 220 var tilknyttet nukleær sektor.

Komiteen merker seg regjeringens foreslåtte prioriteringer for 2025 om at sikkerhet og sikring av anleggene skal ivaretas. IFE skal drive reaktoranleggene trygt og i henhold til konsesjonskravene. Pålegg fra Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet, bl.a. om brenselshåndtering, skal følges opp.

Komiteen merker seg at kompetansen på de nukleære anleggene skal ivaretas og utvikles slik at reaktorene kan dekommisjoneres på en trygg og samfunnsøkonomisk god måte. Det skal legges til rette for en rask og trygg overføring av anlegg og nødvendig personell til NND.

Post 70 Tilskudd til drift av atomanlegg, kan nyttes under kap. 907 post 1

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

Post 71 Tilskudd til sikring av atomanlegg

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

Post 72 Lån til flytting av laboratorier og infrastruktur

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

2.4.15 KAP. 909 TILTAK FOR SYSSELSETTING AV SJØFOLK

Komiteen viser til at tilskuddsordningen for sysselsetting av arbeidstakere til sjøs skal sikre norsk maritim kompetanse og rekruttering av norske sjøfolk og sikre konkurransedyktige vilkår for skip som seiler under norske flagg. Tilskuddsordningen kompenserer delvis for kostnadsulempen ved å sysselsette arbeidstakere fra Norge og andre EØS-land. Komiteen viser videre til at tilskuddsordningen er regelstyrt og rettighetsbasert.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at den totale bevilgningen til tilskuddsordningen for sysselsetting for sjøfolk i 2024 er anslått til 2,41 mrd. kroner. I forslaget for 2025 er tilskuddsordningen anslått til 2,459 mrd. kroner. Disse medlemmer er opptatt av å sikre gode rammevilkår for norske sjøfolk, og å opprettholde maritim kompetanse. Disse medlemmer er samtidig opptatt av at ordninger skal være bærekraftige over tid, og at de ikke kan være uten noen begrensninger.

Post 73 Tilskudd til sysselsetting av sjøfolk, *overslagsbevilgning*

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er skuffet over at nettolønnsordningen er blitt svekket under regjeringen Støre, til tross for lovnader om styrking både før stortingsvalget 2021 og i Hurdalsplattformen. Disse medlemmer mener slike løftebrudd er med på å skape mistillit og uforutsigbarhet i samarbeidet mellom myndigheter og næringsliv. Disse medlemmer mener nettolønnsordningen er det viktigste politiske virkemiddelet for å sikre sysselsetting av norsk sjøfolk, sikre norske rederiers kompetansekraft og styrke norsk maritim kompetanse. Disse medlemmer viser til at maritim næring i 2023 skapte verdier for 211 mrd. kroner og sysselsatte rundt 90 000 personer. Disse medlemmer anerkjenner at ordningen er foreslått styrket i kroner og øre ved å heve makstaket med 2,5 pst., men at dette er lavere enn projisert pris- og lønnsvekst, og derfor en svekkelse av ordningen i praksis. Disse medlemmer viser til arbeidet med Dokument 8:110 S (2023–2024), jf. Innst. 346 S (2023–2024), der Fremskrittspartiet blant annet foreslo å lovfeste substansen i dagens tilskuddsordning for sysselsetting av sjøfolk for å sikre nødvendig forutberegnelighet, og ba regjeringen ifm. med statsbudsjettet for 2025 legge frem forslag om å fjerne taket på alle segmenter i tilskuddsordningen for sysselsetting av sjøfolk.

Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett, der det ble foreslått å fjerne makstaket på alle fartøyssegmenter med styrking av posten med 670 mill. kroner utover regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres alternative statsbudsjett for 2025, hvor det ble foreslått å redusere bevilgningene til den såkalte nettolønnsordningen med 264 mill. kroner, tilsvarende et maksimalt tak på utbetaling per ansatt på 189 000 kroner.

2.4.16 KAP. 3909 TILTAK FOR SYSSELSETTING AV SJØFOLK

Post 1 Tilbakeføring av tilskudd

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

2.4.17 KAP. 910 SJØFARTSDIREKTORATET

Komiteen viser til at Sjøfartsdirektoratets samfunnsoppdrag er at det skal være en attraktiv sjøfartsadministrasjon med høye krav til sikkerhet for liv, helse, miljø og materielle verdier. Direktoratet er forvaltnings- og tilsynsmyndighet for fartøy med norsk flagg og utenlandske fartøy i norske farvann.

Komiteen viser til at Sjøfartsdirektoratets hovedoppgaver er å forvalte og utvikle norsk og internasjonalt regelverk på skipsfartsområdet, føre risikobasert tilsyn og drive forebyggende arbeid innen sjøsikkerhet. Videre forvalter direktoratet tilskuddsordningen for sysselsetting av arbeidstakere til sjøs, jf. omtale i denne innstillingens kap. 2.4.15.

Komiteen merker seg regjeringens forslag til prioriteringer for direktoratet for 2025, om at Sjøfartsdirektoratet skal bidra til å oppnå regjeringens nullvisjon om ingen omkomne eller hardt skadde på fartøy og innretninger underlagt direktoratets forvaltnings- og tilsynsansvar, og gjennomføringsfasen av handlingsplanen skal igangsettes. Sjøfartsdirektoratet skal forvalte og videreutvikle regelverket på sjøsikkerhets- og klima- og miljøområdet. Tilsynsaktivitet skal være risikobasert. Videre skal direktoratet fortsette med forebyggende og holdningsskapende arbeid for å redusere antall ulykker i både nærings- og fritidsflåten.

Komiteen har merket seg regjeringens likestillingsstrategi for maritim næring, og at direktoratet skal videreføre arbeidet med å følge opp denne.

Komiteen merker seg at Sjøfartsdirektoratet skal arbeide for ytterligere effektivisering av tjenestene. Direktoratet skal bidra til at skip skal være gode, seriøse og trygge arbeidsplasser bemannet med kompetente sjøfolk.

Komiteen merker seg at direktoratet videre skal være en pådriver i det internasjonale regelverksarbeidet

for sikkerhet, klima og miljø gjennom å delta i organisasjoner som IMO, ILO og Paris MoU og gjennom EØS/EU. Det skal også vektlegges å møte næringens behov som følge av den grønne omstillingen i den maritime næringen, og videreutvikle den tekniske, maritime og juridiske kunnskapen knyttet til nye klima- og miljøvennlige løsninger.

Post 1 Driftsutgifter

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

2.4.18 KAP. 3910 SJØFARTSDIREKTORATET

Post 1 Gebyrer for skip og flyttbare innretninger i NOR

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

Post 2 Maritime personellsertifikater

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

Post 3 Diverse inntekter

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

Post 4 Gebyrer for skip i NIS

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

Post 86 Overtredelsesgebyr og tvangsmulkt

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

2.4.19 KAP. 911 KONKURRANSETILSYNET

Komiteen viser til at Konkurransetilsynets hovedmål er

«Velfungerende markeder hvor markedsaktørene etterlever konkurransereglene.»

Komiteen viser til at Konkurransetilsynet skal bidra til effektiv bruk av samfunnets ressurser ved å fremme konkurranse til fordel for forbrukere og næringsliv. Konkurransetilsynet fører tilsyn med konkurranseforholdene og håndhever konkurranseloven og EØS-avtalens konkurranseregler.

Komiteen merker seg at hovedoppgave i 2025 skal være en fortsatt aktiv håndheving av konkurranseloven.

Post 1 Driftsutgifter

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative budsjett for 2025, der posten reduseres med 1,4 mill. kroner.

Post 70 Tilskudd til konkurransefaglig forskning, kan overføres

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

2.4.20 KAP. 3911 KONKURRANSETILSYNET

Post 3 Refusjoner og andre inntekter

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

Post 86 Lovbruddsgebyr

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

2.4.21 KAP. 912

KLAGENEMNDSSEKRETARIATET

Komiteen viser til at Klagenemndssekretariatet betjener ni klagenemnder: Konkurransesklagemennda, KOFA, Medieklagenemnda, Stiftelsesklagemennda, Lotterinemnda, Frivillighetsregisternemnda, Energiklagemennda, Markedsrådet og Klagenemnda for tilskudd til kulturarrangementer.

Komiteen viser til at sekretariatet disponerte til sammen om lag 30 årsverk i 2023 og holder til i Bergen.

Komiteen merker seg at regjeringen foreslår at prioriteringene for sekretariatet skal være å nå målene om saksbehandlingstid for klagenemndene, og god kvalitet på tjeneste.

Post 1 Driftsutgifter

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

2.4.22 KAP. 3912

KLAGENEMNDSSEKRETARIATET

Post 1 Klagegebyr

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

Post 2 Refusjoner og andre inntekter

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

Post 87 Overtredelsesgebyr

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

2.4.23 KAP. 913 DAGLIGVARETILSYNET

Komiteen viser til at Stortinget besluttet ved lovvedtak 47 (2019–2020) av 12. mars 2020, lov om god handelsskikk i dagligvarekjeden, opprettelsen av et nytt dagligvaretilsyn for å føre tilsyn med lovens bestemmelser. Dagligvaretilsynet ble opprettet 1. januar 2021. Dagligvaretilsynet er lokalisert i Porsgrunn og disponerte fem årsverk i 2023.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne, viser til at Dagligvaretilsynet sitt samfunnsoppdrag er å bidra til effektiv bruk av samfunnets ressurser og ivaretagelse av forbrukernes interesser ved å fremme redelighet, forutsigbarhet og lojalitet i kontraktsforhold mellom næringsdrivende i dagligvarebransjen. Etatens hovedmål er en dagligvarebransje som kjennetegnes av god handelsskikk.

Flertallet merker seg at regjeringen vil at hovedprioriteringen for tilsynet i 2025 skal være å drive effektivt tilsyn og håndheve lov om god handelsskikk i dagligvarekjeden gjennom veiledning, pålegg og/eller vedtak. Tilsynet skal videreutvikle den operative innsatsen og prioritere målrettet veilednings- og informasjonsarbeid overfor aktørene i bransjen. I tillegg skal tilsynet legge til rette for mer effektive forhandlinger og kontrakter mellom dagligvarekjeder og leverandører for å bidra til mer samfunnsøkonomisk effektive løsninger.

Flertallet merker seg at tilsynet har få henvendelser om konkrete problemstillinger tilknyttet handelsskikk, avtaler og samhandling mellom leverandør og dagligvarekjede og har intensivert sitt oppsøkende arbeid.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet viser til at god konkurranse i dagligvarebransjen er et viktig virkemiddel for å sikre forbrukerne brede utvalg og riktige priser. Disse medlemmer vil presisere at det i første rekke er Konkurransetilsynets oppgave å sikre god konkurranse og at aktørene i bransjen overholder konkurranselovens bestemmelser. Dette arbeidet er spesielt viktig i en tid der prisene på dagligvarer øker. Disse medlemmer viser til at Dagligvaretilsynet skal følge opp lov om god handelsskikk i dagligvarekjeden, men at tilsynet i løpet av de siste tre årene ikke har hatt noen saker til behandling. Disse medlemmer mener derfor at Dagligvaretilsynets oppdrag bør legges til Konkurransetilsynet.

Post 1 Driftsutgifter

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative budsjett for 2025, hvor Dagligvaretilsynet ble kuttet med 7 mill. kroner.

2.4.24 KAP. 915 REGELRÅDET

Komiteen viser til at Regelrådet er et statlig forvaltningsorgan med en fri og uavhengig stilling innenfor de rammer som fastsettes av departementet. Departementet har ingen instruksjonsmyndighet i faglige spørsmål. Regelrådet skal bidra til at næringslivet ikke påføres unødvendige byrder gjennom nytt eller endret regelverk.

Komiteen merker seg regjeringens foreslåtte prioriteringer for rådet i 2025 om at Regelrådet skal fordele sin arbeidsinnsats på uttalelser, veiledning og utvikling på en måte som i størst mulig grad ivaretar samfunnsoppdraget. Som en del av dette skal Regelrådet styrke egen kompetanse om EØS-relevant regelverk og prosessen med slike forslag for å kunne gi en mer aktiv veiledning på dette området. Regelrådet skal også øke oppmerksomheten om små og mellomstore bedrifter i sine uttalelser og fortsette arbeidet med å spore og dokumentere effekter av sitt arbeid.

Post 1 Driftsutgifter

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

2.4.25 KAP. 922 ROMVIRKSOMHET

Komiteen viser til at bevilgningene dekker statlige bidrag til norsk romvirksomhet og omfatter driften av Norsk Romsenter, deltakelse i internasjonalt samarbeid om romvirksomhet gjennom Den europeiske romfartsorganisasjon (ESA), EUs romprogram og bilaterale avtaler. I tillegg dekker bevilgningen FoU-støtte til norske bedrifter og fagmiljøer gjennom støtteordningen Nasjonale følgemidler, samt investeringer i nasjonal infrastruktur og tekniske aktiviteter. Komiteen viser til at norsk romindustri er en viktig næring i store deler av landet, og næringen har et stort potensial for videre vekst.

Komiteen understreker betydningen av norsk deltakelse i internasjonalt samarbeid om romvirksomhet gjennom European Space Agency (ESA) og EUs romprogrammer.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Miljøpartiet De Grønne mener hovedformålet med norsk, ofentlig satsing på romvirksomhet er at det skal være et verktøy for norske interesser. Det skal fremme lønnsomme bedrifter, vekst og sysselsetting og dekke viktige samfunns- og brukerbehov, samtidig som det sørger for tilfredsstillende sikring av samfunns viktig rominfra-

struktur. I tillegg er aktiviteten viktig for å sikre norske utenriks-, sikkerhets- og forsvarspolitiske interesser i både romvirksomhet og det ytre rom.

Post 50 Norsk Romsenter

Komiteen merker seg regjeringens forslag til prioriteringer for 2025 om at Norsk Romsenter særlig skal prioritere følgende oppgaver:

- Opprettholde norsk romnærings konkurranseposisjon.
- Videreutvikle og styrke Norges posisjon i EUs romprogram og Den europeiske romfartsorganisasjon (ESA).
- Legge til rette for bedre rombaserte tjenester som grunnlag for å løse viktige samfunnsutfordringer, herunder samfunnsikkerhet.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

Post 51 Egenkapital Andøya Space, kan overføres

Komiteen merker seg at regjeringen følger Stortingets vedtak ved behandlingen av Prop. 127 S (2019–2020), om å gi Andøya Space et betinget tilsagn om inn-til 282,6 mill. kroner i egenkapital for etablering av en oppskytningsbase for småsatellitter på Andøya (Andøya Spaceport). Komiteen viser til at det 1. september 2024 er tilført Andøya Space 180 mill. kroner av egenkapitalen Stortinget ga tilsagn om. Andøya Spaceport ble offisielt åpnet 2. november 2023.

Komiteen merker seg at Andøya Space har inngått en langsiktig avtale med den tyske oppskytningsaktøren Isar Aerospace om bruk av denne oppskytningsrampen.

Komiteen merker seg at resterende egenkapital (102,6 mill. kroner) vil utbetales når Andøya Space har forhandlet fram en langsiktig kundekontrakt for den andre oppskytningsrampen.

Post 70 Kontingent i European Space Agency (ESA)

Komiteen viser til at medlemskapet i Den europeiske romfartsorganisasjon (ESA) er av stor betydning for norsk industri, brukerinteresser og forskning. Kontingenten i ESA er obligatorisk og dekker ESAs administrasjon og vitenskapsprogram.

Komiteen viser til at nivået på ESAs budsjett bestemmes av ESAs ministerrådsmøter. Hvert land betaler en andel basert på størrelsen på nettonasjonalinntekten.

Komiteen viser til at for perioden 2024–2026 er Norges andel satt til 2,23 pst. av ESAs budsjett. For 2025 tilsvarer dette 24,17 mill. euro.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Miljøpartiet De Grønne vil understreke viktigheten av å videreutvikle de norske kompetansemiljøene og forbedre tilgangen på viktig rominfrastruktur, spesielt innen navigasjon og kommunikasjon. Det var hovedårsaken til at Norge ble med i Den europeiske romfartsorganisasjon (ESA) i 1987. Siden har Norge brukt ESA til å utvikle og skaffe viktige tjenester, ikke bare innen kommunikasjon og navigasjon, men også innen jordobservasjon. Samarbeidet i ESA har også gitt norske forskningsmiljøer innpass i store, flernasjonale forsknings- og utviklingsprosjekter, og norske bedrifter har fått store og viktige kontrakter som har vært en avgjørende faktor for å bygge opp den spisskompetansen Norge har på en rekke områder. Norsk romteknologi og forskning er bygget på ESA-deltagelsen, og denne er instrumentell for å utvikle den norske romnæringen.

Post 71 Internasjonal romvirksomhet

Komiteen viser til at Norges deltakelse i ESAs programmer og Norges øvrige internasjonale avtaler om romvirksomhet bidrar til teknologisk utvikling i norsk industri, ivaretagelse av norske brukerinteresser, utvikling av nasjonal kompetanse og etablering av romrelatert infrastruktur.

Komiteen viser til at Norges gjenstående forpliktelser i inneværende programperiode er forventet å utgjøre 210 mill. euro ved inngangen til 2025.

Komiteen merker seg at regjeringen i tillegg foreslår å gi tilsagn om tilskudd på 170 mill. euro ut over gitt bevilgning for å delta i de industrirettede programmene til ESA, jf. omtale nedenfor. Samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar skal ikke overstige 210 mill. euro, jf. forslag til romertalsvedtak VIII, 2.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

Post 72 Nasjonale følgemidler, kan overføres

Komiteen merker seg at Nasjonale følgemidler er en søknadsbasert støtteordning for romrelatert teknologi- og tjenesteutvikling. Formålet med ordningen er å styrke konkurransevnen til norsk romrelatert næringsliv og bidra til utvikling av rombaserte varer og tjenester som kan dekke norske brukerbehov.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre vil understreke at norsk statlig satsing på romvirksomhet er preget av å være nytteorientert, med vektlegging av næringsutvikling og konkrete nasjonale brukerbehov innenfor nær alle samfunnssektorer, samt viktigheten av å satse på innovative bedrifter innenfor næringen. De nasjonale

følgemidlene er således svært viktige for å legge til rette for innovasjon og verdiskaping i bransjen. Derfor ønsker disse medlemmer å styrke satsingen på disse bransjene, ikke svekke dem, slik regjeringen legger opp til.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative budsjett for 2025, hvor bevilgningen til Nasjonale følgemidler ble styrket med 10 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Venstre vil spesielt peke på behovet for å støtte opp under mindre aktører som har behov for støtte til å utvikle teknologi eller kompetanse som gjør dem i stand til å få internasjonale kontrakter, og forslag i Venstres alternative statsbudsjett om å sette av 25 mill. kroner øremerket til dette formålet.

Post 73 EUs romprogrammer

Komiteen merker seg at EUs romprogram for perioden 2021–2027 ble innlemmet i EØS-avtalen høsten 2021. Programmet samler alle EUs tidligere romprogrammer i ett felles program og omfatter Copernicus (jordobservasjon), Galileo/EGNOS (satellittnavigasjon), GOVSATCOM (sikker satellittkommunikasjon for myndighetsformål) og SSA (romovervåking).

Komiteen merker seg videre at norsk deltakelse i GOVSATCOM og deler av SSA krever at det inngås egne avtaler med EU. Det er startet et arbeid med sikte på forhandlinger om dette. Forhandlinger med EU om en avtale om norsk deltakelse i Galileos offentlige regulerte tjeneste (Public Regulated Service, PRS) er sluttført, men det gjenstår noen formaliteter før avtalen kan legges fram.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

Post 74 Nasjonal infrastruktur og tekniske aktiviteter, kan overføres

Komiteen viser til at posten omfatter midler til infrastrukturutvikling og tekniske støtteaktiviteter som skal løse særlige norske brukerbehov. Midlene benyttes til utviklingsprosjekter i norske etater og institutter og til å anskaffe tjenester og infrastruktur. Formålet er å øke nytten av Norges deltakelse i internasjonalt samarbeid om romvirksomhet og skaffe til veie infrastruktur og tjenester som Norge har særlige behov for, men som det ikke er mulig eller hensiktsmessig å skaffe tilgang til gjennom internasjonalt samarbeid.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative budsjett for 2025, hvor det bevilges 20 mill. kroner til en generell medfinansieringsordning

for EUs DIGITAL-program. En generell medfinansieringsordning vil være avgjørende for å sikre at norske virksomheter i større grad kan delta i programmet.

Post 75 Tilskuddsordning til nasjonalt senter for jordobservasjon i Tromsø

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

2.4.26 KAP. 924 INTERNASJONALE SAMARBEIDSPROGRAMMER

Post 70 Tilskudd

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

2.4.27 KAP. 930 DESIGN OG ARKITEKTUR NORGE (DOGA)

Komiteen viser Stiftelsen Design og arkitektur Norge (DOGA) skal fremme forståelse, kunnskap og bruk av design og arkitektur i næringslivet og i samfunnet. Hovedmålet for tilskuddet fra Nærings- og fiskeridepartementet er økt samlet verdiskaping innenfor bærekraftige rammer gjennom design og arkitekturdrevet nyskaping. Dette skal gjøres gjennom å fremme økt konkurransevne i næringslivet.

Post 70 Tilskudd

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

2.4.28 KAP. 935 PATENTSTYRET

Komiteen viser til at Patentstyret behandler søknader om industrielle rettigheter, dvs. patent, varemerke og design i Norge, innvilger slike rettigheter og fører register over dem. I tillegg er etaten et kompetansesenter for immaterielle rettigheter og skal stimulere til økt beskyttelse og bedre bruk av immaterielle rettigheter. Patentstyret ivaretar også nasjonale og internasjonale forpliktelser bl.a. som følge av norsk medlemskap i Det europeiske patentverket. Patentstyret bistår også ved en rekke frihandelsforhandlinger.

Komiteen viser til at Patentstyrets virksomhet er regulert i lov om Patentstyret og Klagenemnda for industrielle rettar (patentstyrelova) og tilhørende forskrift. Patentstyret er en del av det norske innovasjonssystemet. Gjennom å legge til rette for at norske bedrifter kan sikre seg inntjening av egen nyskaping, strategisk markedsføring og design, skal etaten bidra til innovasjon og økt verdiskaping.

Post 1 Driftsutgifter

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

2.4.29 KAP. 3935 PATENTSTYRET

Post 1 Inntekter av informasjonstjenester

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

Post 2 Inntekter knyttet til NPI

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

Post 3 Gebyrer immaterielle rettigheter

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

2.4.30 KAP. 936 KLAGENEMNDA FOR INDUSTRIELLE RETTIGHETER

Komiteen viser til at Klagenemnda for industrielle rettigheter er et fagliguavhengig statlig klageorgan som behandler klager på vedtak fattet av Patentstyret. Virksomheten er regulert av lov om Patentstyret og Klagenemnda for industrielle rettar (patentstyrelova) og forskriften til denne. Klagenemnda er lokalisert i Oslo, og sekretariatet utførte fem årsverk i 2023.

Komiteen viser til at Klagenemndas hovedoppgave er å behandle klage på endelige førsteinstansvedtak fattet av Patentstyret etter patent-, varemerke- og designloven.

Post 1 Driftsutgifter

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

2.4.31 KAP. 3936 KLAGENEMNDA FOR INDUSTRIELLE RETTIGHETER

Post 1 Gebyrer

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

2.4.32 KAP. 940 INTERNASJONALISERINGSTILTAK

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

Post 70 Eksportfremmetiltak

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative budsjett for 2025, hvor 81 mill. kroner av midlene til regjeringens eksportstrategi omprioriteres.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til partiets alternative statsbudsjett, der det ble foreslått å redusere bevilgningen til eksportfremmetiltak med 98,299 mill. kroner. Disse medlemmer mener at det er gjennom gunstige rammevilkår som lave skatter og avgifter, god infrastruktur, billig strøm og fravær av statlig innblanding at norske bedrifter best blir i stand til å utnytte mulighetene i markedet og sine komparative fortrinn. Disse medlemmer mener at staten ikke bør ta oppgaven med å prioritere og beslutte eksportsatsinger.

2.4.33 KAP. 950 FORVALTNING AV STATLIG EIERSKAP (JF. KAP. 3950)

Komiteen viser til at Nærings- og fiskeridepartementet forvalter statens eierskap i flere selskaper som er viktige for Norge. Eierutøvelsen skal bidra til å nå statens mål som eier, og gjeldende styringsprinsipper er å oppnå høyest mulig avkastning over tid og mest mulig effektiv oppnåelse av sektorpolitiske mål.

Komiteen viser til at regjeringen i oktober 2022 la frem en stortingsmelding om statens direkte eierskap i selskaper (eierskapsmeldingen), jf. Meld. St. 6 (2022–2023) Et grønnere og mer aktivt statlig eierskap.

Komiteen viser til at Nærings- og fiskeridepartementet per 1. september 2024 forvaltet statens eierskap i 27 selskaper.

Komiteen merker seg regjeringens foreslåtte fullmakter til reduksjon av statlig eierskap for 2025:

- redusere eierskapet i Akastor ASA helt eller delvis
- redusere eierskapet i Aker Solutions ASA helt eller delvis
- redusere eierskapet i Mesta delvis
- redusere deltakelsen i hybridlån og obligasjonslån utstedt av Norwegian Air Shuttle ASA helt eller delvis
- delta i en eventuell egenkapitalemisjon i Akastor ASA og utgiftsføre uten bevilgning under kap. 950 Forvaltning av statlig eierskap, post 96 Aksjer for å opprettholde eierandelen på 12,08 pst. dersom det vurderes verdiskapende
- utøve forkjøpsrett og utgiftsføre uten bevilgning under kap. 950 Forvaltning av statlig eierskap, post 96 Aksjer, og dermed erverve 30 pst. av aksjene i Telenor Fiber AS dersom Telenor ASA ikke ønsker å benytte denne retten og retten overføres til Nærings- og fiskeridepartementet, ved et eventuelt framtidig salg av minoritetsandelen i Telenor Fiber AS.

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

2.4.34 KAP. 3950 FORVALTNING AV STATLIG EIERSKAP

Post 50 Tilbakeføring av tapsavsetning for lån til Norwegian Air Shuttle ASA

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

2.4.35 KAP. 951 STORE NORSKE SPITSBERGEN KULKOMPANI AS

Komiteen viser til at Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS (Store Norske) driver virksomhet innenfor bergverk, eiendom (bolig og næringsbygg), logistikk og prosjekter innenfor fornybar energi. I tillegg har Store Norske vært ansvarlig for oppryddingen etter den tidligere kullvirksomheten i Svea og Lunckefjell.

Post 70 Tilskudd til overvåkningsprogram

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

2.4.36 KAP. 952 INVESTINOR AS

Komiteen viser til at Investinor er et aksjeselskap eid av staten ved Nærings- og fiskeridepartementet. Selskapet har 35 ansatte og kontorlokaler i Trondheim og Oslo. Hovedkontoret ligger i Trondheim. Investinor er organisert som et konsern med fond for de ulike mandatene, organisert som datterselskap. Morselskapet Investinor AS er forvalter for fondene.

Komiteen viser til at Investinors formål er å bidra til bedre kapitaltilgang i tidligfasemarked gjennom å utøve seks hovedmandater på vegne av staten. Tilgang på kapital og kompetanse er viktig for etableringen og utviklingen av vekstbedrifter. Utvikling av nye vekstbedrifter er viktig for omstillings- og vekstevnen i norsk økonomi.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative budsjett for 2025, hvor det til sammen ble foreslått at det settes av ytterligere 400 mill. kroner til Investinor, jf. Innst. 5 S (2024–2025), og disse medlemmers merknad på kap. 952 post 50 under. Dette er for at Investinor skal kunne styrke fond-i-fond-investeringer til venturekapitalfond. Disse medlemmer mener dette vil bidra til å bygge et sterkere venturefond-miljø i Norge, og på den måten legge til rette for mer privat risikokapital. Videre vil disse medlemmer trekke frem at Investinors fond-i-fond-mandat har hatt en avkastning på 9,6 pst. årlig siden det ble etablert i 2020. Investinor bør rendyrkes som en fond-i-fond-aktør og mandatet endres.

Post 50 Risikokapital

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative budsjett, hvor det settes av 140 mill. kroner i tapsavsetning.

Komiteens medlem fra Venstre viser til at Investinors formål er å bedre kapitaltilgangen i tidligfasemarkedet. I lys av at kapitaltilgangen er kritisk for mange bedrifter i denne fasen, er det skuffende, men ikke spesielt overraskende at regjeringen ikke foreslår noen ny kapital til Investinor i 2025. I stedet for å øremerke midler til batterifabrikk ønsker dette medlem å satse mer på gründere og oppstartsbedrifter.

Dette medlem viser i så måte til Venstres alternative statsbudsjett, hvor det ble foreslått å øke tidligfasekapitalen under Investinor med 200 mill. kroner, hvorav 70 mill. kroner bevilges over post 50 i tråd med sedvanlig budsjettpraksis.

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til at Investinor har en viktig rolle i kommersialiseringsfasen for mange oppstartsbedrifter. Dette medlem viser til Miljøpartiet De Grønnes alternative statsbudsjett, der det ble foreslått å styrke Investinor med totalt 150 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag, hvorav 50 mill. kroner ble foreslått bevilget over post 50 i tråd med budsjettpraksis.

Post 70 Forvaltningskostnader for særskilte oppdrag

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

2.4.37 KAP. 953 NYSNØ KLIMAINVESTERINGER AS

Komiteen viser til at Nysnø Klimainvesteringer AS (Nysnø) ble stiftet i desember 2017, og selskapet var operativt fra høsten 2018. Statens begrunnelse for eierskapet er å bidra til reduserte klimagassutslipp gjennom lønnsomme investeringer. Statens mål som eier er høyest mulig avkastning over tid.

Komiteen viser til at selskapets formål er å bidra til reduserte klimagassutslipp gjennom investeringer som direkte eller indirekte bidrar til dette. Investeringene skal i hovedsak rettes mot ny teknologi i overgangen fra teknologiutvikling til kommersialisering. Investeringsfokus skal være bedrifter i tidlige faser, men selskapet har mulighet til å gjennomføre oppfølgingsinvesteringer i senere faser.

Komiteen viser til at Nysnø skal investere i unoterte selskaper og/eller fond rettet mot unoterte selskaper med virksomhet i eller ut fra Norge. Investeringene skal foretas på kommersielt grunnlag og sammen med private investorer.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative budsjett, hvor det ble foreslått å tilbakeføre 500 mill. kroner av ubrukte midler i Nysnø til statskassen, jf. Innst. 5 S (2024–2025) og disse medlemmers merknad under kap. 3953 post 50.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener de beste forutsetningene for vekst og innovasjon kommer gjennom redusert statlig innblanding i form av krav, reguleringer og skatter. Disse medlemmer mener den stadige veksten i statlige låne-, tilskudds- og garantiordninger både er forstyrrende for markedsmekanismene og medfører risiko for skattebetalernes penger. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett, der det ble foreslått å tilbakeføre kapital fra Nysnø som per august 2024 ikke var investert.

Komiteens medlemmer fra Venstre og Miljøpartiet De Grønne mener at Nysnø har en viktig og riktig rolle i utviklingen av ny teknologi og nye bedrifter som kan bidra til at norske og globale klimautslipp kan reduseres, og hvor investeringer først og fremst skal gjøres i tidlige faser, der tilgangen på privat kapital er begrenset.

Disse medlemmer viser til Meld. St. 6 (2024–2025) Gründere og oppstartsbedrifter, der regjeringen lover å bedre kapitaltilgangen i det norske tidligfasemarkedet. I statsbudsjettet for 2025 er det imidlertid ikke foreslått eller omtalt ny statlig risikokapital mot tidligfaseselskaper, eller på annen måte fremmet forslag som bidrar til bedre kapitaltilgang for denne type bedrifter. Etter disse medlemmers syn er det uheldig i en tid der norsk økonomi står overfor en omfattende omstilling, en aldrende befolkning og økt global konkurranse. For å sikre Norges konkurransekraft og fremtidige verdiskaping er det avgjørende å øke tilgangen på kapital til norske tidligfaseselskaper, særlig innen klimateknologi.

Disse medlemmer viser til at det norske markedet for tidligfaseinvesteringer er mindre utviklet enn i sammenlignbare land i Norden og Europa. Derfor er det behov for forutsigbare rammer som støtter opp om etableringen av solide, langsiktige og kommersielle statlige egenkapitalaktører som Nysnø. Selskapet spiller en nøkkelrolle i å mobilisere privat kapital mot tidligfaseselskaper generelt, og klimateknologiselskaper spesielt. Behovet for klimaomstilling er konstant og ekstra viktig i en urolig verden med økt geopolitisk polarisering.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2025 legge fram en langsiktig plan for oppkapitalisering av Investinor og Nysnø og gjennomgå mandatene til selskapene slik at de i enda

større grad enn i dag kan bidra til å bedre kapitaltilgangen i det norske tidligfasemarkedet.»

2.4.38 KAP. 3953 NYSNØ KLIMAINVESTERINGER AS

Post 50 Tilbakeføring av risikokapital

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative budsjett for 2025, hvor 175 mill. kroner av ubrukt kapitalinnskudd ble foreslått tilbakeført til statskassen.

2.4.39 KAP. 1473 KINGS BAY AS (KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENTET)

Post 70 Tilskudd

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

2.4.40 KAP. 2421 INNOVASJON NORGE

Komiteen viser til at Innovasjon Norge er statens og fylkeskommunenes virkemiddel for å realisere verdiskapende næringsutvikling i hele landet. Innovasjon Norges hovedmål er å utløse bedrifts- og samfunnsøkonomisk lønnsom næringsutvikling og utløse regionenes næringsmessige muligheter. Av hovedmålet er det utledet tre delmål:

- flere gode gründere
- flere vekstkraftige bedrifter
- flere innovative næringsmiljøer.

Komiteen viser til at Innovasjon Norge forvalter virkemidler innenfor finansiering, kompetanse, profilering, nettverk og rådgivning. Selskapet skal kombinere virkemidler ut fra den enkelte kundes behov og har frihet til å utforme og prioritere virkemidler innenfor gitte budsjettrammer. I tillegg skal selskapet forvalte virkemidlene i overensstemmelse med EØS-regelverket og føringer gitt i lov om Innovasjon Norge, Stortingets behandling av årlige budsjettproposisjoner, oppdragsbrev og øvrige føringer fra oppdragsgiverne.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre er opptatt av at Innovasjon Norge fremmer bærekraft og næringslivets rolle i det grønne skiftet. Dette er nødvendig for å sikre vekst, verdiskaping, selsesetting og nyskaping i distrikt og regioner, samt en bærekraftig omstilling av næringslivet.

Samtidig er disse medlemmer bekymret for at omfanget av krav til systematisk arbeid med, og rapportering på, vesentlige bærekraftsaspekter kan være særlig krevende for små og mellomstore bedrifter med begrensede ressurser.

Komiteens medlem fra Venstre merker seg at mange av disse bedriftene sakker akterut i den grønne omstillingen, og at de opplever å miste oppdrag og får redusert konkurransekraft av den grunn. Et effektivt virkemiddel for å bøte på denne utfordringen er innføring av et miljøledelsessystem tilpasset bedrifter med begrenset bærekraftskompetanse og begrensede ressurser, men dette medlem påpeker at dette samtidig medfører en tilleggsbyrde for bedriftene både økonomisk og ressursmessig.

Dette medlem er opptatt av å bidra aktivt til å redusere denne utfordringen og ber derfor regjeringen om å gi Innovasjon Norge i oppdrag å utarbeide en innretning for støtte til mikroforetak og små bedrifter, som definert i regnskapsloven § 1-5, som innfører tredjepartssertifisert miljøledelse.

Dette medlem viser i så måte til Venstres merknader i forbindelse med Stortingets behandling av Prop. 57 L (2023–2024) Endringer i regnskapsloven mv. (bærekraftsrapportering), jf. Innst. 343 L (2023–2024), der vi pekte på at bærekraftsrapportering må være reell og funksjonell.

Komiteens medlemmer fra Venstre og Miljøpartiet De Grønne mener at grønn omstilling blant små og mellomstore bedrifter er en forutsetning for å nå Norges klimamål. Målet med ordningen skal være å fremme bærekraftig næringsutvikling blant mikroforetak og små bedrifter i hele landet som et bidrag til å nå målet.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Venstre og Miljøpartiet De Grønne viser til at det er lagt ned mye arbeid med en områdegjennomgang av det næringsrettede virkemiddelapparatet de siste årene. Hensikten er å gjøre det næringsrettede virkemiddelapparatet mer oversiktlig for bedriftene og bruke offentlige midler på en mest mulig effektiv måte.

Disse medlemmer mener at grenseflatene mellom Innovasjon Norge og klyngene i Innovasjon Norges klyngeprogram, og inkubatorene i Sivas inkubasjonsprogram er utydelige. Et eksempel er at regjeringen i statsbudsjettet for 2025 foreslår økte bevilgninger til Innovasjon Norge for å bygge opp økosystemer, mobilisere bedrifter, bidra med kompetanse og koble på kapitalmiljøer. Dette er i dag kjerneoppgavene til inkubatorene og klyngene, men støtten til både klyngeprogrammet og inkubasjonsprogrammet reduseres i regjeringens forslag til statsbudsjett.

Disse medlemmer mener at regjeringen ikke bør legge til rette for doble og konkurrerende ordninger, og at staten bør ha en tydelig og forutsigbar strategi for ansvars plassering av virkemidler.

Komiteens medlemmer fra Venstre og Miljøpartiet De Grønne mener at man fremfor å

bruke tid på å bygge opp nye strukturer hos virkemiddelaktører som Innovasjon Norge heller bør øke kapasiteten i eksisterende tilbud gjennom Innovasjon Norges klyngeprogram og Sivas inkubasjonsprogram. Dette vil redusere overlapp, spare offentlige midler og heve kvaliteten og kapasiteten i tjenestetilbudet.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen gjennomgå grenseflatene mellom Innovasjon Norge og Innovasjon Norges klyngeprogram, og Sivas inkubasjonsprogram for å sikre mest mulig effektiv bruk av offentlige midler, hindre duplisering av oppgaver og gi et mer oversiktlig virkemiddelapparat for bedriftene.»

Disse medlemmer viser til at Innovasjon Norges virkemiddelapparat kun er tilgjengelig for kommersielle aktører. Det foregår imidlertid også viktig innovasjon i ideell sektor, blant annet innenfor helse-teknologi. Disse medlemmer mener derfor at ideell sektor burde hatt mulighet til å søke på ordninger som forvaltes av Innovasjon Norge.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å gi ideelle aktører mulighet til å søke på ordninger som forvaltes av Innovasjon Norge.»

Disse medlemmer viser til at regjeringen har innført et hovedprinsipp om at prosjekter som mottar støtte gjennom det næringsrettede virkemiddelapparatet, skal ha en plass på veien mot omstillingsmålet for 2030, og at Norge skal være et lavutslippssamfunn i 2050. Likevel går en del av Innovasjon Norges midler til prosjekter på næringsområdet olje og gass. Disse medlemmer merker seg at regjeringen skriver i Prop. 1 S (2024–2025):

«Prinsippet favner både prosjekter med nøytral effekt og prosjekter med positiv effekt på grønn omstilling og er for eksempel ikke til hinder for å støtte gode prosjekter i petroleumsnæringen.»

Disse medlemmer mener regjeringen – ved å åpne for støtte til petroleumsprosjekter gjennom det næringsrettede virkemiddelapparatet – effektivt undergraver sitt eget prinsipp om at slik støtte skal ha en plass på veien mot omstillingsmålet for 2030, og mot at Norge skal være et lavutslippssamfunn innen 2050.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen klargjøre at hovedprinsippet om at prosjekter som mottar støtte gjennom det næringsrettede virkemiddelapparatet, skal ha en plass på veien mot omstillingsmålet for 2030, innebærer at

det ikke skal gis støtte til olje- og gassprosjekter gjennom det næringsrettede virkemiddelapparatet.»

Post 50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. tapsavsetninger

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative budsjett for 2025, der det er foreslått å kutte bevilgningene til regjeringens batterisatsing. Det er disse medlemmers vurdering at det bør være mulig også for batteriselskaper å hente kapital i markedet. Videre omprioriterer Høyre regjeringens midler til oppstartselskaper. Disse midlene har blitt kritisert som lite treffende for de behov norske oppstartselskaper faktisk har, og vitner om at regjeringen i liten grad har lyttet til de innspill entreprenørene, som har skoene på, har kommet med. Disse medlemmer vil påpeke at det viktigste vi kan gjøre for norske bedrifter, arbeidsplasser og spesielt oppstartselskaper, er å redusere og på sikt fjerne den særnorske skatten på privat norsk eierskap og kapital. For å styrke kapitaltilgangen til oppstartselskapene bør den offentlige virkemiddelbruken i større grad vris til fond-i-fond-investeringer.

Disse medlemmer viser til behovet for investeringer og gjenoppbygging av Ukraina som følge av Russlands ødeleggende angrepskrig. Samtidig er det flere norske næringsaktører som ønsker å bidra i gjenoppbyggingen av Ukraina, men de møter mye usikkerhet og ønsker rådgivning. Disse medlemmer mener et eget Innovasjon Norge-kontor vil gjøre det lettere for norske bedrifter å bidra til gjenoppbyggingen, og mener regjeringen bør omdisponere midler innenfor posten slik at Innovasjon Norge kan etablere et kontor i Kyiv.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener de beste forutsetningene for vekst og innovasjon kommer gjennom redusert statlig innblanding i form av krav, reguleringer og skatter. Disse medlemmer mener den stadige veksten i statlige låne-, tilskudds- og garantiordninger både er forstyrrende for markedsmekanismene og medfører risiko for skattebetalernes penger. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett, der det ble foreslått å avvike ordningen med grønne vekstlån, i tillegg til en reduksjon i posten på 300 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres alternative statsbudsjett, hvor det ble foreslått å omprioritere 200 mill. kroner som er øremerket batteriprojekter til tiltak for gründere og oppstartsbedrifter, bl.a. økt risikokapital under Investinor. På samme måte ønsker dette medlem å vri innsatsen under Investinor bort fra petroleumsrelaterte prosjekter og over på

grønn omstilling og innovasjon, f.eks. gjennom å styrke Miljøteknologiordningen, Klyngeordningen m.m.

Dette medlem mener også at Innovasjon Norge kan ha en viktig rolle både når det gjelder norsk næringslivs virksomhet og aktivitet i Ukraina, og for å tilrettelegge for ukrainske flyktninger i Norge som ønsker å starte egen virksomhet.

Dette medlem fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sikre at Innovasjon Norge øremerker inntil 10 mill. kroner innenfor den samlede bevilgningen på post 50 til etablererkurs og veiledningstjeneste for ukrainske flyktninger som ønsker å starte og drive egen bedrift i Norge.»

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til at risikolåneordningen for lav- og nullutslippsskip skal bidra til å redusere klima- og miljøutslipp ved å finansiere fornyelse av nærskipsflåten og fiskeflåten. Under ordningen kan det gis lån til nybygging og ombygging av fartøy.

Dette medlem har merket seg at omstillingen av de fleste typer skip går svært sakte. Rapporten «Barometer for grønn omstilling av skipsfarten 2023» (DNV for Klima- og miljødepartementet, februar 2024) viser til regjeringens mål om å halvere klimagassutslippene fra norsk innenriks sjøfart og fiske innen 2030, i forhold til utslippene i 2005. Rapportens hovedkonklusjon er at CO₂-utslippet fra norsk innenriks skipsfart i 2023 er 41 pst. høyere enn det burde være for å være på linje med 2030-målet om utslippshalvering.

Dette medlem mener at denne uheldige utviklingen langt på vei kan forklares med manglende, og til dels feil politiske virkemidler. Et eksempel er at regjeringen velger å øke CO₂-kompensasjonen til fiskeflåten framfor å styrke ordninger som kan bidra til omstilling av fartøy.

Dette medlem viser til Miljøpartiet De Grønnes alternative statsbudsjett, der det ble foreslått å styrke risikolåneordningen for lav- og nullutslippsskip med 316 mill. kroner. Samtidig ble det foreslått å redusere bevilgningen til olje- og gassprosjekter med 54 mill. kroner på samme post.

Post 70 Basiskostnader

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative budsjett for 2025, hvor midlene til nasjonal og regional politikuttvikling utgår.

Post 71 Innovative næringsmiljøer, kan overføres

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Venstre og Miljøpartiet De Grønne viser til at verden står overfor store globale utfordringer, og Norge må tilrettelegge for en omstilling til nye, grønne, og produktive næringer som sikrer verdiskaping og velferd. Forskning og ny kunnskap er grunnlaget for å finne løsningene på disse utfordringene. Disse medlemmer viser til at Norge må styrke flere forskningsmiljøer som har potensialet til å bli verdensledende, og at Innovasjon Norge i større grad fremmer det grønne digitale næringslivet.

Komiteens medlemmer fra Venstre og Miljøpartiet De Grønne viser til at klyngeprogrammet under Innovasjon Norge er et viktig og målrettet tiltak. I 2023 var totalt 2 700 bedrifter omfattet av programmet. På denne bakgrunn finner disse medlemmer det merkelig at klyngeprogrammet er et av få tiltak regjeringen faktisk velger å kutte i bevilgningene til i statsbudsjettet for 2025.

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres alternative statsbudsjett, hvor det ble foreslått å øke satsingen på modne klynger som leverer innovasjonstjenester til små og mellomstore bedrifter, med 50 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til partiets alternative statsbudsjett, der det ble foreslått å sette av 10 mill. kroner til et klyngeprogram for reparatører, samt 40 mill. kroner til å styrke det eksisterende klyngeprogrammet. I tillegg ble det foreslått å redusere bevilgningen til olje- og gassprosjekter på posten med 4,5 mill. kroner.

Post 74 Reiseliv, profilering og kompetanse, kan overføres

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at regjeringen Solberg vinteren 2020 ga Innovasjon Norge i oppdrag å utarbeide en Nasjonal reiselivsstrategi. Målet med strategien var å få forslag til tiltak som vil styrke norsk reiseliv det neste tiåret ved å bidra til mer konkurransedyktige og lønnsomme reiselivsbedrifter og til flere helårlige og bærekraftige reisemål. Disse medlemmer vil vise til at denne strategien var den første helhetlige strategien for reiselivet på mange år, og at den ble svært godt mottatt av bransjen selv. Strategien inneholder konkrete oppfølginger og tiltak på flere områder, herunder digitalisering og tiltak for mer helårlig reiseliv.

Disse medlemmer viser til at mange aktører i reiselivet i dag lykkes godt på egen hånd med digitale kampanjer og profilering. Norge er et svært attraktivt

land for utenlandske turister, og det er god vekst i næringen. Reiselivet får også drahjelp av en svak krone. I lys av dette mener disse medlemmer at offentlig støtte til nasjonale kampanjer og messedeltakelse kan reduseres. Mange av aktørene i reiselivsnæringen er norske bedrifter i distriktene, som utfordres økonomisk og konkurransemessig som følge av den særnorske skatten på privat norsk eierskap. Disse medlemmer mener en reduksjon i skattebelastning er et tiltak som vil være viktig for svært mange av reiselivsaktørene, og prioriterer derfor en betydelig lettelse i formuesskatten på arbeidende kapital i Høyres alternative statsbudsjett for 2025. Det vises samtidig til at tilskudd til messer og eksportfremstøt reduseres med 25 mill. kroner og forbruksmarkedsføring reduseres med 50 mill. kroner.

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres alternative statsbudsjett, hvor det ble foreslått å gi en øremerket støtte på 5 mill. kroner til «Adapt2Explore», som er et prosjekt for bedre tilrettelegging for personer med nedsatt funksjonsevne i reise- og opplevelsesnæringen.

Dette medlem viser videre til at det i Venstres alternative statsbudsjett også ble foreslått å sette av 19,5 mill. kroner til at Innovasjon Norge oppretter ett nytt kontor i Kyiv for å bidra til og tilrettelegge for økt aktivitet i Ukraina fra norsk næringsliv.

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne har merket seg at det har vært en sterk vekst i antall turister til Norge de siste årene, og at flere aktører i reiselivsbransjen har uttrykt bekymring for at turiststrømmen er blitt for stor, blant annet i Lofoten. Dette medlem viser til partiets alternative statsbudsjett, der det ble foreslått å redusere bevilgningen på posten med 300 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

Post 75 Grønn plattform, kan nyttes under post 50, 71 og 76

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener de beste forutsetningene for vekst og innovasjon kommer gjennom redusert statlig innblanding i form av krav, reguleringer og skatter. Disse medlemmer mener den stadige veksten i statlige låne-, subsidie- og garantiordninger både er forstyrrende for markedsmekanismene og medfører risiko for skattebetalernes penger. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett, der det ble foreslått å avvikle Grønn plattform.

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til svar på budsjettsspørsmål 1 231 fra fi-

nanskomiteen/Høyres fraksjon av 16. oktober 2024. Her framgår det at det i 2022 ble bevilget 70,8 mill. kroner til et prosjekt tilknyttet havbunnsmineraler på denne posten.

Dette medlem er imot regjeringens vedtak om å åpne sokkelen for havbunnsmineralutvinning, og viser til Miljøpartiet De Grønnes alternative statsbudsjett, der det på denne bakgrunn ble foreslått å redusere bevilgningen til Grønn plattform med 25 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

Post 76 Miljøteknologi, kan overføres

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres alternative statsbudsjett, hvor det ble foreslått å vri innsatsen under Investinor bort fra petroleumsrelaterte prosjekter og over på grønn omstilling og innovasjon, f.eks. gjennom å styrke klyngeprogrammet og Miljøteknologiordningen. Dette medlem ønsker konkret å styrke Miljøteknologiordningen med 76,2 mill. kroner, slik at omfanget av ordningen dermed blir 500 mill. kroner i 2025.

Dette medlem understreker imidlertid at omfanget av ordningen fortsatt vil være betydelig under nivået fra regjeringen Solberg, og at reduksjon i ordningen dessverre har vært en villet politikk fra den sittende regjeringen. I stedet for å prioritere brede ordninger med god effekt har regjeringen valgt å satse på noen få næringer under paraplyen «grønt industriløft», som foreløpig har liten eller ingen effekt.

Post 77 Reparatørsats

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til at sirkulær økonomi er å skape jobber, lønnsomhet, velferd og rettferd uten å ødelegge livsgrunnlag og sosial kapital. En avgjørende del av en sirkulær økonomi er å øke levetiden til produkter gjennom miljøvennlig produktdesign, gjenbruk og reparasjon.

Dette medlem viser til at det finnes mange reparatører i Norge, men at de jevnt over er dårlig organisert, og at mange driver med svært små marginer. Dette medlem mener en søkbar støtteordning til reparatørbedrifter vil kunne bidra til å løfte reparatørbransjen. Det ble derfor foreslått å sette av 100 mill. kroner til dette formålet i Miljøpartiet De Grønnes alternative statsbudsjett.

2.4.41 KAP. 2426 SIVA SF

Komiteen viser til at Siva SF er statens virkemiddel for tilretteleggende eierskap og utvikling av bedrifter og nærings- og kunnskapsmiljøer over hele landet. Siva har et særlig ansvar for å fremme vekstkraften i distriktene. Sivas hovedmål er å legge til rette for lønnsom

næringsutvikling i bedrifter og regionale nærings- og kunnskapsmiljøer.

Post 70 Tilskudd

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

Post 71 Tilskudd til testfasiliteter

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Venstre og Miljøpartiet De Grønne viser til at det i regjeringens forslag til statsbudsjett legges opp til en videreføring av dagens økonomiske ramme for katapultordningen. Disse medlemmer mener at det er et behov for en oppskalering av katapultordningen for å møte de økende kravene til industriell utvikling og grønn omstilling i Norge.

Disse medlemmer viser videre til at Nærings- og fiskeridepartementet den 28. juni mottok rapport fra Siva, Innovasjon Norge og Forskningsrådet om etablering av en nasjonal satsing på legemiddelproduksjon i Norge, og om hvordan helsenæringen kan få bedre nytte av katapultordningen, inkludert vurdering av et eget katapultsenter for helsenæring. I rapporten peker næringsaktørene på et unisont behov for en egen helsekatapult. I dag tvinges gjerne legemiddelprodusenter til å flytte produktutviklingen til land som kan tilby fasiliteter som tilfredsstillende gjeldende regelverk (GMP-krav), og hvor man kan få hjelp med oppskalering/pilotproduksjon.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at testsentrene er viktige for å fremme industriell innovasjon gjennom å stille til rådighet lokaler og utstyr for andre bedrifter. Disse medlemmer mener at nasjonale testfasiliteter (katapult) bygd opp gjennom offentlig-privat samarbeid, er et effektivt virkemiddel i energiomstillingen som bør videreføres.

Disse medlemmer viser til Høyres alternative budsjett for 2025, hvor det gis 50 mill. kroner mer til katapultsentre for styrking og etablering av nye sentre, blant annet innen kunstig intelligens, teknologi og helse.

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres alternative statsbudsjett, hvor det ble foreslått å øke omfanget av katapultordningen under Siva med 100 mill. kroner. Dette medlem vil både styrke den generelle ordningen, opprette en helsekatapult og opprette en minikatapultordning.

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til at Norsk katapult har stor betydning

for innovasjon og industriutvikling. Dette medlem viser til Miljøpartiet De Grønnes alternative statsbudsjett, der det ble foreslått å øke tilskuddet til katapultordningen med 200 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag

Komiteens medlemmer fra Venstre og Miljøpartiet De Grønne fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utvide Norsk katapult både for å forsterke eksisterende katapultområder og opprette en egen helsekatapult, og se på andre mulige nye katapultområder.»

2.4.42 KAP. 2460 EKSPORTFINANSIERING NORGE

Komiteen viser til at Eksportfinansiering Norge (Eksfin) forvalter garantiordningene som tidligere ble forvaltet av Garantiinstituttet for eksportkreditt (GIEK), og eksportkredittordningen som ble forvaltet av Eksportkreditt Norge AS. Eksfins formål er effektiv forvaltning av finansieringsordninger for verdiskapende eksport. De ulike ordningene omtales under. Samfunns målet er størst mulig verdiskapende eksport, og brukermålet er konkurransedyktige eksportører.

Komiteen merker seg regjeringens forslag om Eksfins prioriteringer for 2025 om å:

- Følge opp hovedprinsippet om at prosjekter som mottar støtte gjennom det næringsrettede virkemiddelapparatet, skal ha en plass på veien mot Norges forpliktelser under Parisavtalen og lavutslipps-samfunnet i 2050. Prinsippet favner både prosjekter med nøytral effekt og prosjekter med positiv effekt på grønn omstilling, og er for eksempel ikke til hinder for å støtte gode prosjekter i petroleumsnæringen.
- Utløse lønnsomme prosjekter som bidrar til omstilling og økt verdiskapende eksport.
- Opprettholde innsatsen for å forenkle og øke brukervennligheten i det næringsrettede virkemiddelapparatet.
- Videreutvikle arbeidet med å synliggjøre og følge opp risikoen i porteføljen. Dette innebærer blant annet å følge opp og synliggjøre risikofaktorer i nye grønne næringer.

Post 24 Driftsresultat

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.9.

Post 54 Risikoavlastning norsk eksport til Ukraina

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.9.

Komiteens medlem fra Venstre registrerer at det er stor interesse og vilje i det norske næringslivet for å bidra til gjenoppbyggingen av Ukraina etter at krigen er over, og en stor vilje til å investere i Ukraina på tross av den pågående krigen.

Det er imidlertid en stor økonomisk risiko forbundet med slike investeringer. For å avlaste og hjelpe norsk næringsliv i Ukraina viser dette medlem til Venstres alternative statsbudsjett, hvor det ble foreslått at risikoavlastningsordning for norsk eksport til Ukraina økes med 500 mill. kroner, og at dette finansieres ved å redusere tapsavsetningen i garantiordningen for lån til små og mellomstore bedrifter tilsvarende.

Post 58 Grønn industrifinansiering

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet påpeker viktigheten av at statlige støtteordninger er teknologinøytrale. Disse medlemmer mener innovasjon best skapes gjennom privat initiativ og konkurranse, og at en viktig hensikt med statlige støtteordninger må være å skape innovasjon. Disse medlemmer mener derfor det er lite hensiktsmessig at en støtteordning for innovasjon fremstår som skreddersydd for enkeltprosjekter innen teknologier som regjeringen selv har prioritert fremfor andre. Disse medlemmer mener utfordringer vi møter, både innen kraft, grønn omstilling og annen næring generelt, best gjøres gjennom at myndighetene beskriver problemet som skal løses, og at det er opp til private tilbydere hvordan problemet løses.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet merker seg at Grønn industrifinansiering har en tapsavsetning på 1,75 mrd. kroner av den totale lånerammen på 5 mrd. kroner.

Disse medlemmer mener en tapsavsetning på 35 pst. er svært høyt, og viser til at ordningen bærer en svært stor risiko. Disse medlemmer mener næringslivet klarer seg best gjennom mindre statlig innblanding, både gjennom reduksjon i skatter, reguleringer og statlig støtte. Gjennom store statlige investeringer og subsidier er det skattebetalerne som bærer risikoen for investeringene politikere og embetsverk gjør, fremfor at private investorer bærer sin egen investeringsrisiko.

Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett, der det ble foreslått å avvikle Grønn industrifinansiering.

2.4.43 KAP. 5325 INNOVASJON NORGE**Post 55 Tilbakeføring av tidligere bevilget tapsavsetning**

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative budsjett for 2025, hvor Grønn industrifinansiering ble foreslått avviklet.

Post 70 Låneprovisjoner

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

2.4.44 KAP. 5326 SIVA SF**Post 70 Låne- og garantiprovisjoner**

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

2.4.45 KAP. 5329**EKSPORTKREDITTORDNINGEN****Post 70 Gebyrer m.m.**

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

2.4.46 KAP. 5460 EKSPORTFINANSIERING NORGE**Post 52 Tilbakeføring fra Eksfin av tidligere bevilget tapsavsetning**

Komiteens medlem fra Venstre registrerer at det er stor interesse og vilje i det norske næringslivet for å bidra til gjenoppbyggingen av Ukraina etter at krigen er over, og en stor vilje til å investere i Ukraina på tross av den pågående krigen.

Det er imidlertid en stor økonomisk risiko forbundet med slike investeringer. For å avlaste og hjelpe norsk næringsliv i Ukraina viser dette medlem til Venstres alternative statsbudsjett, hvor det ble foreslått at risikoavlastningsordning for norsk eksport til Ukraina økes med 500 mill. kroner, og at dette finansieres ved å redusere tapsavsetningen i garantiordningen for lån til små og mellomstore bedrifter tilsvarende.

Post 57 Tilbakeføring av tapsavsetning for investeringer i og eksport til Ukraina

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

Post 71 Tilbakeføring fra avviklede garantiordninger

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

Post 85 Inntekter fra avviklede midlertidige ordninger

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

2.4.47 KAP. 5609 RENTER UNDER NORWEGIAN AIR SHUTTLE ASA**Post 80 Renter**

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

2.4.48 KAP. 5612 RENTER FRA STORE NORSKE SPITSBERGEN KULKOMPANI AS**Post 80 Renter**

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

2.4.49 KAP. 5613 RENTER FRA SIVA SF**Post 80 Renter**

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

2.4.50 KAP. 5626 RENTER AV LÅN TIL INSTITUTT FOR ENERGITEKNIKK**Post 80 Renter**

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

2.4.51 KAP. 5629 RENTER FRA EKSPORTKREDITTORDNINGEN**Post 80 Renter**

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 2.1, jf. pkt. 2.3.8.

3. Nærings- og fiskeridepartementet (rammeområde 10)

3.1 Bevilgningsforslag for budsjettkapitler og poster under rammeområde 10

Oversikten nedenfor viser budsjettforslaget fra regjeringen i Prop. 1 S (2024–2025) for rammeområde 10. 90-poster blir behandlet av finanskomiteen utenfor rammesystemet.

I

Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 10

Kap.	Post	Formål	Prop. 1 S (2024–2025)
Utgifter			
<i>Nærings- og fiskeridepartementet</i>			
917		Fiskeridirektoratet	
	1	Driftsutgifter	518 050 000
	22	Fiskeriforskning og -overvåking, <i>kan overføres</i>	119 300 000
	23	Prisråd for havbruk	12 400 000
919		Diverse fiskeriformål	
	60	Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner	1 244 000 000
	61	Tilskudd til kommunale ungdomsfiskeprosjekt	2 200 000
	71	Tilskudd til velferdsstasjoner	2 750 000
	73	Tilskudd til kompensasjon for CO ₂ -avgift	500 400 000
	74	Erstatninger, <i>kan overføres</i>	1 896 000
	75	Tilskudd til næringstiltak i fiskeriene, <i>kan overføres</i>	22 940 000
	76	Tilskudd til fiskeriforskning, <i>kan overføres</i>	6 800 000
	77	Tilskudd til kystrekeflåten	23 190 000
Sum utgifter rammeområde 10			2 453 926 000
Inntekter			
<i>Inntekter under departementene</i>			
3917		Fiskeridirektoratet	
	1	Diverse inntekter	1 301 000
	5	Saksbehandlingsgebyr	41 571 000
	86	Forvaltningssanksjoner	4 000 000
Sum inntekter rammeområde 10			46 872 000
Netto rammeområde 10			2 407 054 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2025 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 917 post 1	kap. 3917 post 1

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

2. overskride bevilgningen under kap. 917 post 22 og kap. 919 post 76, slik at summen av overskridelser under kap. 917 post 22, kap. 919 post 76 og kap. 923 post 22 tilsvarer merinntekter under kap. 5574 post 74.

3.2 Rammevedtak rammeområde 10

Ved Stortingets vedtak av 5. desember 2024 er netto rammebeløp for rammeområde 10 satt til 2 407 054 000 kroner.

3.3 Generelle merknader

3.3.1 ARBEIDERPARTIET OG SENTERPARTIET

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til at fiskerinæringen er av stor betydning for norsk økonomi, og for verdiskaping, bosetting og arbeidsplasser langs hele kysten. Fisken tilhører det norske folk i fellesskap, og disse medlemmer ser det derfor som viktig at regjeringen vil sikre nasjonal råderett og kontroll over fiskeressursene og forvalte disse til det beste for dagens og fremtidige generasjoner. Disse medlemmer viser til at det for regjeringen står sentralt å ivareta de distriktpolitiske målsettingene i fiskerilovgivningen om arbeidsplasser og bosetting i kystsamfunn. Disse medlemmer viser til at Stortinget våren 2024 vedtok en ny kvotemelding som skal gi mer forutsigbarhet for fiskerinæringen og sikre bosetting, aktivitet og lønnsomhet langs kysten.

Nedgang i kvoter på sentrale fiskeslag har rammet norske fiskerier langs hele kysten. Det er særlig alvorlig for blant annet flere lokalsamfunn i Finnmark. Disse medlemmer viser til at regjeringen derfor har foreslått en tiltakspakke i saldert budsjett for 2024 som skal bidra til å avhjelpe situasjonen.

Disse medlemmer vil påpeke at havbruksnæringen er av stor betydning for norsk matproduksjon og verdiskaping, og viser til at regjeringen vil legge til rette for videre vekst i havbruksnæringen for å skape flere arbeidsplasser, mer bearbeiding, større verdiskaping og økte eksportinntekter. Disse medlemmer vektlegger at dette må skje på en forutsigbar, kontrollert og bærekraftig måte, og viser til at regjeringen har varslet at Stortinget i denne sesjonen får en dyrevelferdsmelding hvor også fisk blir en sentral del, samt en havbruksmelding om fremtidens havbrukssystem.

Disse medlemmer ser det som viktig at lokalsamfunnene langs kysten sitter igjen med mer av gevinsten når de stiller naturressursene sine til disposisjon for oppdrettsnæringen, og det er derfor gledelig at årets utbetalinger fra Havbruksfondet er det største siden fondet ble opprettet. Dette skyldes høye priser på auksjon av oppdrettstillatelser, men også de grepene regjeringen har tatt for å sørge for at vertskommunene skal sitte igjen med en større andel av verdiskapingen fra oppdrettsnæringen.

3.3.2 HØYRE

Komiteens medlemmer fra Høyre vil sikre gode og forutsigbare rammevilkår for sjømatnæringen.

Disse medlemmer ønsker å legge til rette for at Norge skal øke bærekraftig produksjon av sjømat, bidra til å nå våre bærekraftsmål, øke verdiskapingen og etablere mange flere arbeidsplasser i sjømatnæringen.

Disse medlemmer viser til regjeringen Solbergs viktige prioriteringer for fiskeri- og havbruksnæringene. Sjømatnæringen er en av Norges viktigste kyst- og distriktsnæring. Den er også blant de viktigste fremtidsnæringene våre og vil skape lønnsomme arbeidsplasser i alle deler av landet.

Disse medlemmer viser til at det er få næringer i Norge som har vokst mer enn sjømatnæringen, og potensialet for ytterligere vekst er svært stort. Ifølge Nofimas rapport 31/2024 Sjømatnæringens ringvirkninger – Verdiskaping og ringvirkninger fra norsk sjømatnæring, eksporterte Norge totalt 2,82 mill. tonn sjømat til en verdi av 172 mrd. kroner i 2023, noe som er en økning på 20 mrd. kroner fra 2022. Rapporten peker på svak norsk krone som forklaring på 71 pst. av veksten i eksportinntektene 2022 til 2023, men økte priser på viktige fiskeslag, som torsk og makrell, har også bidratt til økningen i eksportverdi, ringvirkninger og verdiskaping. Ifølge samme rapport sysselsatte sjømatnæringen (inkludert ringvirkninger) 96 000 personer i 2023, og den samlede verdiskapingen var på 139 mrd. kroner. Av denne utgjorde verdiskapingen i sjømatnæringens kjernevirksomhet vel 78 mrd. kroner i 2023, mens 61 mrd. kroner var ringvirkninger.

Disse medlemmer viser videre til at ringvirkningsanalysen viser at sjømatnæringen utgjorde mellom 1 og 1,5 pst. av Norges bruttonasjonalprodukt (BNP) fra 2010 til 2015, mens den de siste årene har utgjort mellom 1,8 og 2,3 pst. av BNP. Næringens andel av BNP var mer enn dobbelt så stor i 2023 som i 2012.

Disse medlemmer viser også til Meld. St. 7 (2023–2024) («kvotemeldingen»), som Stortinget behandlet våren 2024, jf. Innst. 264 S (2023–2024).

Disse medlemmer viser til at grunnrenteskatt på havbruk ble vedtatt av Stortinget våren 2023. Høyre stemte mot grunnrenteskatten blant annet fordi den ikke har en innretning, utforming og nivå som i tilstrekkelig grad sikrer næringen utvikling og bærekraftig vekst i fremtiden.

Disse medlemmer mener at den vedtatte grunnrenteskatten svekker forutsigbarheten og langsiktigheten for sjømatnæringene og gjør det vanskeligere å innfri målene som er satt for vekst og utvikling i fremtiden.

Disse medlemmer viser også til at grunnrenteskatten har ført til at kontrakter verdt titalls milliarder kroner har blitt nedskalert, lagt på is eller kansellert. Videre har markedet for fastpriskontraktene nærmest blitt borte. Samtidig har næringens utgifter til konsulenter og advokater økt betydelig.

Disse medlemmer minner om at regjeringens forslag til grunnrenteskatt på havbruk var for dårlig utredet, og at det ikke var satt av tilstrekkelig tid til involvering, noe som har vært et viktig og nødvendig grunnlag ved større endringer av skattesystemet i Norge. Disse medlemmer peker videre på at det fremdeles er uavklarte sider ved den vedtatte grunnrenteskatten, feks. spørsmålet om normpris, noe som i seg selv er svært uheldig. Disse medlemmer mener normpriserådet bør utvikles, og at grunnrenteskatten bør baseres på oppnådd pris i markedet.

Disse medlemmer viser til at regjeringen Solberg i 2020 la frem forslag om innføring av produksjonsavgift i havbruksnæringen kombinert med en videreføring av Havbruksfondet, som resulterte i et bredt forlik på Stortinget. Disse medlemmer viser til Høyres alternative budsjett, der det er lagt til grunn en reduksjon av havbrukskatten fra 25 pst. til 15 pst. Et lavere skattenivå vil legge bedre til rette for vekst og verdiskaping i sektoren. Samtidig er det viktig at skattesystemet ikke oppfordrer til tilpasninger og strukturendringer som ikke er industrielt begrunnet. Det foreslås derfor å gjøre havbrukskatten nøytral, ved å fjerne bunnfradraget.

Disse medlemmer viser til at regjeringen Solberg høsten 2021 sendte på høring et forslag om en ny miljøorientert konsesjonsordning. Miljøteknologiordningen skulle komme i tillegg til den ordinære konsesjonsordningen, og var bygget på noen objektive miljøkriterier, hvor bekjemping av lakselus stod sentralt. Trass gjentatte forsikringer om at regjeringen Støre ville iverksette miljøteknologiordningen, skjedde ingenting, og i april i 2023 ble saken oversendt Havbruksutvalget for videre behandling.

Havbruksutvalget overleverte sin utredning, NOU 2023:23 Helhetlig forvaltning av akvakultur for bærekraftig verdiskaping, den 28. september 2023.

Av utredningen går det frem at utvalget ikke har foretatt en selvstendig vurdering av dette forslaget, men at intensjonen bak forslaget i stor grad overlapper utvalgets mandat, og adresseres derfor av flere av utredningens vurderinger og forslag.

Disse medlemmer viser til at utvalget målbærer et prinsipp om teknologinøytralitet og en generell holdning om at aktørene skal bli gitt mulighet til å øke produksjonen ved å velge produksjonsteknologi med lavere miljøpåvirkning enn konvensjonell teknologi.

Sett i lys av at det nå har gått over tre år siden teknologiordningen ble sendt på høring av regjeringen Solberg, at Havbruksutvalget nå har fulgt opp intensjonen bak forslaget, og har kommet med sine utredninger og forslag, viser disse medlemmer til at Høyre tok initiativ til at Stortinget skulle fatte et anmodningsvedtak om at regjeringen skulle forsere arbeidet med en teknologinøytral fleksibilitetsordning for havbruket, i arbeidet med Innst. 261 S (2023–2024), jf. Dokument 8:85 S

(2023–2024). Forslaget ble vedtatt, og regjeringen må derfor levere en ordning i løpet av 2024.

Disse medlemmer viser til at åtte selskaper med produksjon i produksjonsområdene PO3 og PO4 på Vestlandet har fått ytterligere pålegg om reduksjon i produksjonsvolum som følge av rødt lys i Trafikklyssystemet. Det har fått store konsekvenser, og Nærings- og fiskeridepartementet av slo et ønske om å utsette gjennomføring av nedtrekket til våren 2025. I Stortingets anmodningsvedtak om teknologinøytral fleksibilitetsordning går det særskilt fram at denne også skal omfatte mulighetene for tilbakeføring av produksjonsvolumet.

3.3.3 FREMSKRITTPARTIET

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at Norge er en verdensledende fiskerinasjon, der fiskerinæringen har vært en sentral næring over flere generasjoner. Disse medlemmer mener fiskeri og havbruk vil være svært viktige næringer i fremtiden, og at det derfor er avgjørende at sektoren har gode rammebetingelser med mindre regulering og statlig styring, slik at næringen kan vokse ytterligere. Disse medlemmer påpeker at fiskerinæringen er viktig for vekst og arbeidsplasser i distriktene, og at mange lokalsamfunns næringsliv er knyttet til fiskeri. Disse medlemmer påpeker at fiskerinæringen er en subsidiefri næring som står for stor eksport og verdiskaping.

Disse medlemmer er kritiske til regjeringens forslag om en kraftig økning i CO₂-avgiftene for fiskeflåten. Disse medlemmer er redd økte kostnader knyttet til avgifter, i kombinasjon av kvotenedgang, kan sette næringen i en krevende situasjon.

Disse medlemmer mener grunnrenteskatten regjeringen Støre innførte på oppdrettsnæringen, bærer med seg store negative konsekvenser, både for distriktsarbeidsplasser og lokalsamfunn langs kysten der fiskeri spiller en nøkkelrolle i næringslivet. Disse medlemmer mener den svært uforutsigbare politikken fra regjeringen på havbruksområdet har svekket næringens utviklingsmuligheter. Disse medlemmer påpeker at «gulroten» til næringen som følge av grunnrenteskatten skulle være en miljøfleksibilitetsordning som Stortinget har vedtatt og etterspurt ved flere anledninger, uten at regjeringen har klart å levere på stortingsvedtakene. Disse medlemmer mener regjeringen setter næringen i en krevende situasjon ved å være raske til å finne måter å skattlegge næringen på, mens næringen har ventet i mer enn halvannet år på en miljøfleksibilitetsordning som kan sikre økt produksjon og redusert miljøpåvirkning.

3.3.4 SOSIALISTISK VENSTREPARTI

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti ønsker å påpeke at havbruk, og spesielt kyst-

fisket, er en av hjørnesteinsnæringene i samfunnet vårt. Derfor trengs langt mer innsats på dette området for å sikre sysselsetting, verdiskaping og bærekraft over tid.

Dette medlem understreker at utgangspunktet for nasjonal forvaltning av havets ressurser er at havet skal bidra til mest mulig verdi for flest mulig, i et evighetsperspektiv. Havet eies i fellesskap, og nærhet til havets ressurser gir rett til å høste av det. Allemannseiet av havet er likevel stadig under press. Retten til å fiske samles på stadig færre hender. En felles ressurs og rett er blitt til en handelsvare.

Dette medlem mener vår blå allmenning skal forvaltes på en bærekraftig måte, hvor verdiskaping kommer fellesskapet til gode. Dette prinsippet må selvsagt gjelde for både fiskeri og havbruk, men også øvrige næringer som bruker havet – enten det er skipsfart, petroleum, vindkraft, mineralutvinning på havbunnen, e.l. Ingen skal misbruke havet til egen vinning.

Dette medlem viser til at mål og virkelighet ikke alltid står nær hverandre. Kontrollen med fiskeressursene samles på stadig færre hender og stadig færre kystsamfunn. Havbruk er fortsatt langt unna å være bærekraftig, og langs kysten er det mange som opplever at gode fiskeområder er svekket etter havbrukets inntog. For at havbruket skal ha gode rammevilkår og inntjening, er vi nødt til å satse på klimateknologi og bioøkonomi. Dette medlem viser til at det er behov for å satse på omstilling heller enn å kompensere fiskeflåten for økte utgifter for å slippe ut klimagasser. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett og forslaget om å vri midler fra CO₂-kompensasjon for fiskeflåten over til ordninger som avlaster risiko knyttet til omstillingen mot utslippsfrie fiskefartøy.

Dette medlem mener havets fornybare ressurser er noe av det viktigste for Norge som nasjon. Sikring av disse ressursene må gis forrang i all forvaltning. Prinsippet om at de marine ressursene tilhører fellesskapet i Norge og skal komme kystsamfunnene til gode, må stå som hovedprinsippet i møte med bruk av havet.

Dette medlem har vært kritisk til den førende politikk for oppdrettsnæringen under de to foregående regjeringsperiodene. Driften av oppdrettsnæringen må skje på bærekraftig vis, uten å skade natur, og verdiene som skapes, må komme lokalsamfunn og fellesskapet til gode, ikke bare noen få. Videre mener dette medlem at man må gå bort fra dagens system for oppdrettstillatelser, hvor den som kan betale mest, får nye tillatelser. Systemet må vris slik at tillatelser gis til anlegg som kan dokumentere at de er forurensningsfrie, hvor dyrevelferden er god og avfall, som slam, blir behandlet som en ressurs for oppdrettsnæringen og andre næringer. Dette medlem minner videre om at trafikklssystemet for næringen fortsatt består av kun én indikator, nemlig lus, og gir ikke uttrykk for det systemet opprinnelig skul-

le levere på; bærekraften til næringen. Dette medlem mener derfor at trafikklssystemet må endres til å inkludere også rømming og fiskehelse, og at systemet må gjennomgås for å sikre at det er miljømessig forsvarlig.

3.3.5 RØDT

Komiteens medlem fra Rødt viser til at fiskeressursene utgjør grunnlaget for bosetting, næringsliv og kultur langs hele kysten. I tråd med prinsippet i havressursloven om at «dei viltlevande marine ressursane ligg til fellesskapet i Noreg», mener dette medlem at disse ressursene må forvaltes på en måte som sikrer at de kommer kystsamfunnene til gode, og at havet fortsatt kan skape arbeidsplasser, mat og verdiskaping for kommende generasjoner.

Dette medlem er kritisk til at dagens kvotesystem og fiskeripolitikk i økende grad har bidratt til at fiskeressursene konsentreres på færre hender. Mange kystfiskere og lokalsamfunn opplever at deres rett til å høste av ressursene forbigås til fordel for større aktører. Dette medlem mener at denne utviklingen må snus, og at det er nødvendig å sikre kystflåtens tilgang til ressursene. En bredere flåtestruktur som gir bedre vilkår for små og mellomstore aktører langs kysten vil både styrke bosetting og skape et mer bærekraftig fiskeri. Dette medlem viser til Riksrevisjonens undersøkelse av kvotesystemet i kyst- og havfisket, Dokument 3:6 (2019–2020), som kritiserer hvordan denne utviklingen har vært og enda er. Dette medlem mener at kvotemeldingen som ble behandlet i 2024, ikke følger opp Riksrevisjonens kritikk tilstrekkelig, og at regjeringen har sviktet i å følge opp den vedtatte Hurdalsplattformen sine løfter om kvotefordeling.

Dette medlem vil videre understreke behovet for å støtte kystfiskeflåten gjennom tiltak som styrker både drifts- og mottaksstrukturen. For å sikre markedsgang og avsetning av fisk i områder med dårlig mottakskapasitet mener dette medlem at det er nødvendig med et økt føringstilskudd. Dette vil bidra til å opprettholde kystnære arbeidsplasser og en desentralisert verdiskaping som styrker hele fiskerinæringen.

Dette medlem ser også viktigheten av tiltak som ivaretar helse, sikkerhet og arbeidsvilkår i fiskerinæringen. Sikkerhetsopplæring og velferdsstasjoner langs kysten er viktige tiltak for å sikre trygge arbeidsforhold og øke rekrutteringen i næringen. Dette medlem mener at det er nødvendig å styrke disse tiltakene for å sikre stabile og attraktive arbeidsplasser i fiskerinæringen, som også fremmer likestilling og helse for de ansatte.

Dette medlem viser til viktigheten av å redusere utslippene fra de havgående fartøylene. Den havgående flåten står for en betydelig del av fiskerinæringens totale

klimagassutslipp, og dette medlem mener at det må legges bedre til rette for klimavennlige løsninger som oppmuntrer til bruk av lavutslippsteknologi. Dette medlem vil også påpeke at havflåten har et høyere CO₂-utslipp per kilo fisk enn hva kystflåten har.

Dette medlem viser til kvotereduksjonen som skjer og har skjedd over de siste årene. Særlig torskbestandene har hatt en negativ utvikling, og dette gjenspeiler seg i kvotene. Dette medlem vil påpeke at det er nødvendig å sette av midler og andre tiltak til å håndtere denne kvotereduksjonen, ettersom reduksjonen rammer flere kystsamfunn hardt.

Dette medlem mener at fiskeripolitikken må bygge på prinsippet om at fiskeressursene tilhører fellesskapet, og at politikken må utformes for å ivareta både miljøet og de lokalsamfunnene som er avhengige av havet. Forvaltningen av fiskeressursene bør derfor støtte opp om lokal verdiskaping, små og mellomstore fiskerier og en klimaansvarlig utvikling av næringen.

3.3.6 VENSTRE

Komiteens medlem fra Venstre viser til at Norge, med sin lange kyststripe og mer enn seks ganger så mye hav som land, rår over store fornybare ressurser. Dersom ressursene utnyttes optimalt, er det potensial for en verdiskaping som kan være større og mer varig enn oljeinntektene. Med gode og stabile rammevilkår kan sjømatnæringene sikre vekst og inntektsgrunnlag langs hele kysten. Dette medlem mener derfor det er viktig at skatte- og avgiftsnivået for næringen over tid er forutsigbart, og viser til at Venstre fikk gjennomslag for å redusere sats og forbedre innretningen på grunnrenteskatten på havbruk i 2023. Dette medlem vil imidlertid understreke at selv om Venstre inngikk som en del av flertallet bak grunnrenteskatten på havbruk, har vi aldri støttet modellene om normprissystem. Dette medlem mener at den bør utvikles sammen med Priserådet for havbruk.

Dette medlem mener Norge, innenfor fiskeri, havbruk og marin bioteknologi, har et stort konkurransefortrinn ut fra naturgitte forutsetninger og en omfattende kompetanse utviklet gjennom generasjoner og gjennom målrettet forskning. Dette medlem vil utvikle en sjømatpolitikk som sikrer en konkurransedyktig og allsidig sjømatnæring. I takt med lavere aktivitet i petroleumssektoren er det ønskelig at andre maritime næringer videreutvikles og øker verdiskapningen.

Dette medlem viser videre til at Venstre – som en del av en større og gjennomgående satsing på forskning – foreslo å øke bevilgningene til Havforskningsinstituttet med 50 mill. kroner i vårt forslag til statsbudsjett for 2025. Dette er for å styrke forskningen på dyrevelferd innen bl.a. havbruk og sjømatproduksjon.

Dette medlem mener det er en forutsetning at Norge gjennom en aktiv handelspolitikk får redusert sine handelshindringer, og at Norge får fri markedsadgang for sjømat til EU og de øvrige viktigste markedene. Norge mangler i dag frihandelsavtaler med mange av de største sjømatmarkedene globalt. En friere markedsadgang vil være essensielt for økt verdiskaping i hele verdikjeden for sjømat. Regelverket innenfor alle deler av sjømatsektoren må forenkles og ha som hovedmål å sørge for miljøvennlig, bærekraftig forvaltning og lokal verdiskaping.

Dette medlem viser samtidig til at økosystemene i havet og langs kysten står overfor utfordringer grunnet klimaendringer og forurensning. De høye ambisjonene for norske havnæringer fordrer dermed at kunnskapsinnhenting om havets helse styrkes og effektiviseres, og at det gjennomføres tiltak både nasjonalt og globalt som sikrer en bærekraftig forvaltning av økosystemene til havs. Dette medlem viser til Venstres forslag til statsbudsjett for 2025, der det under rammeområde 13 miljø er foreslått en rekke tiltak knyttet til opprydning av forurenset sjøbunn, tiltak for å bedre økosystemene i Oslofjorden, vannmiljøtiltak m.m.

Dette medlem er av den oppfatning at den tradisjonelle fiskerinæringen skal reguleres gjennom kvotebestemmelser, slik at langtidsbeskatningen ikke er større enn at det er økologisk bærekraftig. Det må reageres strengt på overtredelser og andre former for juks med disse kvotene. Norge må i internasjonale forhandlinger være en pådriver for å få et mer bærekraftig fiske. Fastsetting av kvoter må så langt som mulig bygge på økosystemforvaltning, slik at beskatning av én art ikke truer langtidsutbytte fra andre arter. Internasjonale avtaler og effektiv kontroll må sikre den økologiske balansen i Barentshavet og i Nordsjøen.

3.3.7 MILJØPARTIET DE GRØNNE

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til partiets alternative statsbudsjett. Havene og fjordene i Norge rommer rike økosystemer og unike naturressurser. De har vært kilde til mat, arbeidsplasser, aktiviteter og bosetting over hele landet i tusenvis av år. Miljøpartiet De Grønnes mål i fiskeripolitikken er å gi fremtidige generasjoner den samme muligheten til å høste av disse naturverdiene. Det krever en fiskeripolitikk som prioriterer bærekraftig fiskeri og havbruk høyere, og raskere klimaomstilling av fiskeflåten.

Dette medlem viser til at fiskeriressursene og økosystemene er under press. Den norsk-russiske forskergruppen for fiskebestander i Barentshavet anbefalte i juni å redusere kvoten for nordøstarktisk torsk med 31 pst., til det laveste nivået siden 2003. Årsaken er at gytebestanden for torsk har blitt redusert hvert år siden den historiske toppen i 2013. En slik nedgang får drama-

tiske konsekvenser for fiskerinæringen, og dermed for fiskeriavhengige samfunn langs kysten.

Dette medlem viser til Fiskehelsesrapporten 2023, som slår fast at 63 millioner laks døde i merdene i fjor – tilsvarende 16,7 pst. av all laksen. Det er en rekordhøy dødelighet, både målt i prosent og i antall individer. Inkludert settefiskproduksjon passerte den samlede dødeligheten for første gang 100 millioner fisk.

Dette medlem påpeker at dette er bakgrunnen for at Miljøpartiet De Grønne ønsker å omgjøre en del av produksjonsavgiften for fisk til en miljøavgift som premierer utslippsfrie anlegg med høy dyrevelferd, samt bakgrunnen for at Miljøpartiet De Grønne i sitt alternative statsbudsjett foreslo å redusere utbetalingene fra Havbruksfondet, som med dagens innretning fungerer som et sterkt insentiv overfor kommunene til å sette av arealer til havbruk uten å stille nødvendige miljøkrav.

Dette medlem vil trekke fram noen av Miljøpartiet De Grønnes hovedprioriteringer under rammeområde 10:

- Redusere kompensasjonsordningen for økt CO₂-avgift for havfiskeflåten.
- Redusere utbetalingene fra Havbruksfondet kraftig.
- Øke føringstilskuddet.
- Øke tilskuddet til tokt for gjenfinning av tapte fiske-redskaper.

Dette medlem viser for øvrig til partiets alternative statsbudsjett, der det redegjøres for helheten i Miljøpartiet De Grønnes fiskeripolitikk.

3.3.8 OVERSIKT OVER FRAKSJONENES FORSLAG TIL BEVILGNINGER UNDER RAMMEOMRÅDE 10

I tabellen nedenfor er de ulike fraksjonenes primærforslag under rammeområde 10 presentert.

Tabellen viser regjeringens budsjettforslag i Prop. 1 S (2024–2025), Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstrepartis forslag (budsjettforlik) og de alternative statsbudsjettene til Høyre, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne slik de framkommer i finansinnstillingen. Bare kapitler/poster med avvikende forslag til bevilgning er tatt med. Avvik i forhold til regjeringens forslag i parentes.

Kap.	Post Formål	Prop. 1 S	A, Sp og SV	H	FrP	SV	R	V	MDG
Utgifter rammeområde 10 (i tusen kroner)									
917	Fiskeridirektoratet								
	1 Driftsutgifter	518 050	518 050 (0)	518 050 (0)	518 050 (0)	518 050 (0)	548 050 (+30 000)	518 050 (0)	518 050 (0)
	22 Fiskeriforskning og -overvåking	119 300	119 300 (0)	119 300 (0)	119 300 (0)	119 300 (0)	135 550 (+16 250)	119 300 (0)	129 300 (+10 000)
	23 Priseråd for havbruk	12 400	12 400 (0)	0 (-12 400)	12 400 (0)	12 400 (0)	12 400 (0)	0 (-12 400)	12 400 (0)
919	Diverse fiskeriformål								
	60 Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner	1 244 000	1 244 000 (0)	1 244 000 (0)	1 244 000 (0)	1 244 000 (0)	1 244 000 (0)	1 244 000 (0)	244 000 (-1 000 000)
	71 Tilskudd til velferdsstasjoner	2 750	2 750 (0)	2 750 (0)	2 750 (0)	2 750 (0)	21 500 (+18 750)	2 750 (0)	2 750 (0)
	73 Tilskudd til kompensasjon for CO ₂ -avgift	500 400	500 400 (0)	500 400 (0)	500 400 (0)	400 (-500 000)	360 400 (-140 000)	346 800 (-153 600)	184 400 (-316 000)
	75 Tilskudd til næringstiltak i fiskeriene	22 940	22 940 (0)	22 940 (0)	22 940 (0)	32 940 (+10 000)	182 940 (+160 000)	26 440 (+3 500)	31 440 (+8 500)
	77 Tilskudd til kystrekeflåten	23 190	23 190 (0)	23 190 (0)	23 190 (0)	23 190 (0)	23 190 (0)	0 (-23 190)	0 (-23 190)
	Sum utgifter rammeområde 10	2 453 926	2 453 926 (0)	2 441 526 (-12 400)	2 453 926 (0)	1 963 926 (-490 000)	2 538 926 (+85 000)	2 268 236 (-185 690)	1 133 236 (-1 320 690)
Inntekter rammeområde 10 (i tusen kroner)									
	Sum inntekter rammeområde 10	46 872	46 872 (0)	46 872 (0)	46 872 (0)	46 872 (0)	46 872 (0)	46 872 (0)	46 872 (0)
	Sum netto rammeområde 10	2 407 054	2 407 054 (0)	2 394 654 (-12 400)	2 407 054 (0)	1 917 054 (-490 000)	2 492 054 (+85 000)	2 221 364 (-185 690)	1 086 364 (-1 320 690)

3.4 Komiteens merknader til de enkelte poster under rammeområdet 10

Komiteen viser til behandlingen av Innst. 2 S (2024–2025) 5. desember 2024. Det vises videre til partiens merknader i denne innstillingen.

3.4.1 KAP. 917 FISKERIDIREKTORATET

Komiteen viser til at Fiskeridirektoratet er det sentrale rådgivende og utøvende forvaltningsorganet for fiskeri- og havbruksnæringen, med overordnet mål om å fremme lønnsom og verdiskapende næringsaktivitet gjennom bærekraftig og brukerrettet forvaltning av marine ressurser og marint miljø. Komiteen viser videre til den viktige oppgaven direktoratet har med å regulere og kontrollere fiske og fangst for å sikre langsiktig balanse mellom høsting og beskyttelse av de marine ressursene.

Komiteen viser til at Fiskeridirektoratet også har en sentral rolle i oppfølging av rammevilkår for havbruksnæringen, herunder ansvar for å følge opp at kravene som blir satt, følges opp. Fra 2024 har Fiskeridirektoratet hatt rollen som sekretariat og klagemyndighet for prisrådet for havbruk, som har i oppgave å sette bindende priser til bruk ved fastsettelse av grunnrenteskatepliktig inntekt fra 1. juli 2024.

Komiteen merker seg at hovedprioriteringer i 2025 blant annet vil være å bidra til gjennomføring av Stortingets vedtak om kvotesystemet, følge opp fiskerikontrollen i henhold til handlingsplanen og styrke fiskerikontrollen i Troms og Finnmark. Innen akvakultur vil direktoratet blant annet prioritere å legge til rette for havbruk til havs og å bidra til digital samhandling mellom havbruksnæringen og myndighetene og mellom direktoratet og andre forvaltnings- og tilsynsmyndigheter.

Post 1 Driftsutgifter

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 3.1, jf. pkt. 3.3.8.

Post 22 Fiskeriforskning og -overvåkning, kan overføres

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 3.1, jf. pkt. 3.3.8.

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til partiets alternative statsbudsjett, der det ble foreslått å øke bevilgningen med 10 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag for å finansiere flere tokt for gjenfinning av tapte fiskeredskaper.

Post 23 Prisråd for havbruk

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 3.1, jf. pkt. 3.3.8.

Komiteens medlem fra Venstre viser til at Norge, med sin lange kyststripe og mer enn seks ganger så mye hav som land, råv over store fornybare ressurser. Dersom ressursene utnyttes optimalt, er det potensial for en verdiskaping som kan være større og mer varig enn oljeinntektene. Med gode og stabile rammevilkår kan sjømatnæringene sikre vekst og inntektsgrunnlag langs hele kysten. Dette medlem mener derfor det er viktig at skatte- og avgiftsnivået for næringen over tid er forutsigbart, og viser til at Venstre fikk gjennomslag for å redusere sats og forbedre innretningen på grunnrenteskatten på havbruk i 2023. Dette medlem registrerer også at både Høyre og Fremskrittspartiet nå støtter at det skal være en eller annen form for grunnrenteskatt i 2025. Dette medlem vil imidlertid understreke at selv om Venstre inngikk som en del av flertallet bak grunnrenteskatten på havbruk, har Venstre aldri støttet modellene for normprissystem. Dette medlem mener at disse bør avvikles sammen med Prisrådet for havbruk.

3.4.2 KAP. 3917 FISKERIDIREKTORATET

Post 1 Diverse inntekter

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 3.1, jf. pkt. 3.3.8.

Post 5 Saksbehandlingsgebyr

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 3.1, jf. pkt. 3.3.8.

Post 86 Forvaltningssanksjoner

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 3.1, jf. pkt. 3.3.8.

3.4.3 KAP. 919 DIVERSE FISKERIFORMÅL

Post 60 Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner

Komiteen viser til at posten gjelder kommunens og fylkeskommunenes andel av vederlag for tildelte oppdrettstillatelser samt provenyet fra produksjonsavgiften. Formålet med tilskuddet er at kommuner som stiller areal til disposisjon for havbruksnæringen, skal sikres lokale ringvirkninger fra aktiviteten.

Komiteen viser til at Stortinget i forbindelse med statsbudsjettet for 2021 besluttet å innføre en produksjonsavgift på laks, ørret og regnbueørret.

Komiteen viser videre til at 55 pst. av inntektene fra salg av nye konsesjoner fordeles til havbrukskommuner og fylkeskommuner via Havbruksfondet.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 3.1, jf. pkt. 3.3.8.

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til at havbruksnæringen, Norges nest største eksportnæring, har betydelige problemer med lus, rømming og forurensning. Havbruksnæringen er blant hovedårsakene til at villaksen har havnet på rødlista. Videre fastslår Fiskehelse rapporten 2023 at 62,8 millioner laks døde i merdene i 2023. Det gir en dødelighet på 16,7 pst., som er høyere enn noensinne og vesentlig høyere enn for alle husdyr på land. Dette medlem anser at så mye lidelse, og så høy dødelighet, er i åpenbar strid med dyrevelferdsloven.

Dette medlem viser til at det ikke stilles noen spesifikke krav til å begrense lus, rømming eller dødelighet for utbetalinger fra Havbruksfondet. Kommuner som forsøker å stille betingelser knyttet til miljø eller dyrevelferd for å sette av areal til oppdrett, vil risikere reduserte inntekter fordi havbruksselskaper kan velge å etablere seg i en kommune som stiller færre krav. Dermed fungerer Havbruksfondet som et insentiv overfor kommunene til betingelsesløst å sette av mest mulig areal til fiskeoppdrett.

Dette medlem viser til Innst. 261 S (2023–2024), der medlemmene fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne fremmet følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å innrette Havbruksfondet på en måte som tilfører kommunene inntekter fra havbruk, men som samtidig sikrer en rask overgang til bærekraftige driftsformer med mål om null lus, null rømming og null utslipp.»

Dette medlem viser til Miljøpartiet De Grønnes alternative statsbudsjett, der det på bakgrunn av redegjørelsen over ble foreslått å redusere bevilgningen over kap. 919 post 60 med 1 mrd. kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

Post 61 Tilskudd til kommunale ungdomsfiskeprosjekt

Komiteen viser til at ordningen, som er en nasjonal søknadsbasert tilskuddsordning, skal gi støtte til konkrete kommunale tiltak som tilrettelegger for at ungdom kan få erfaring fra fiskeriyrket. Komiteen merker seg at det foreslås å bevilge 2,2 mill. kroner til ordningen i 2025.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 3.1, jf. pkt. 3.3.8.

Post 71 Tilskudd til velferdsstasjoner

Komiteen viser til at midlene på posten brukes til å delfinansiere velferdsstasjoner for fiskere drevet av Norges Fiskarlag og Den indre Sjømannsmisjon. Komiteen merker seg at det foreslås å bevilge 2,7 mill.

kroner i 2025, fordelt på 1,5 mill. kroner til Norges Fiskarlag og 1,2 mill. kroner til Den indre Sjømannsmisjon.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 3.1, jf. pkt. 3.3.8.

Post 73 Tilskudd til kompensasjon for CO₂-avgift

Komiteen viser til at fiskeflåten har vært pålagt full CO₂-avgift siden 2020. For å lette omstillingen av fiskeflåten er det opprettet en midlertidig kompensasjonsordning som ikke er knyttet til drivstoffkjøp, men som er innrettet slik at den gir insentiv til energieffektivisering. Komiteen er kjent med at kompensasjonen utbetales etterskuddsvis, slik at kompensasjon for avgift det ene året utbetales påfølgende år. Komiteen merker seg at regjeringen foreslår justeringer i ordningen for å kunne føre bedre kontroll med at det kun er fangst tatt med avgiftsbelagt drivstoff som inngår i beregningsgrunnlaget for kompensasjon. Komiteen viser til at det foreslås å øke rammen for kompensasjonsordningen med 153,6 mill. kroner til 500,4 mill. kroner i 2025.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 3.1, jf. pkt. 3.3.8.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at regjeringen Solberg innførte CO₂-avgift for fiskeflåten fra 1. januar 2020. For å lette omstillingen for flåten ble det ved forskrift 17. desember 2020 fastsatt et midlertidig tilskudd som kompensasjon for CO₂-avgift til fartøy som driver fiske og fangst i nære farvann, med virkning fra 1. januar 2020.

Komiteens medlem fra Venstre viser til at fiskeflåten siden 2020 har vært pålagt full CO₂-avgift. For å lette omstillingen for næringen ble det opprettet en midlertidig kompensasjonsordning, som skulle avvikles fra 2025. Det har imidlertid ikke skjedd, og i stedet for en gradvis reduksjon i kompensasjon foreslår regjeringen en økning på 153,6 mill. kroner. Dette medlem mener fortsatt at alle næringer skal betale CO₂-avgift for sine utslipp, og at ulike kompensasjonsordninger og unntak skal avvikles. Dette medlem viser til Venstres alternative statsbudsjett, hvor det ble foreslått at tilskudd til kompensasjon for CO₂-avgift videreføres på samme nivå som i 2023 og 2024.

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til SSBs utslippsstatistikk (Statistikkbanken, tabell 13931), der det framgår at klimagassutslippene fra fiskeflåten har økt med 25 pst. siden 1990. Fiskeri er dermed blant de sektorene i samfunnet som har økt sine utslipp mest.

Dette medlem viser til at poenget med en gradvis økende CO₂-avgift er å stimulere til reduserte klimagassutslipp gjennom omstilling til lav- og nullutslipps-

løsninger. CO₂-kompensasjonsordningen for fiskeflåten fjerner langt på vei denne stimulansen.

Dette medlem viser til Miljøpartiet De Grønnes alternative statsbudsjett, der det ble foreslått å redusere bevilgningen på posten med 316 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag. Samtidig, for å lette omstillingen i fiskeflåten, foreslo Miljøpartiet De Grønne å styrke risikolåneordningen for lav- og nullutslipp med 316 mill. kroner, jf. dette medlems merknader under kap. 2421 post 50.

Post 74 Erstatninger, kan overføres

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 3.1, jf. pkt. 3.3.8.

Post 75 Tilskudd til nærings tiltak i fiskeriene, kan overføres

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 3.1, jf. pkt. 3.3.8.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Miljøpartiet De Grønne, viser til at posten skal dekke utgifter til ordninger som skal bidra til utvikling og økt lønnsomhet for fiskeri- og fangstnæringen samt til utstedelse av fangstsertifikat. Flertallet merker seg at det i 2025 tas sikte på å finansiere føringstilskudd, tilskudd til rapporteringsutstyr for fiskeflåten, Catch Certificate, tilskudd til selfangst og mottak av selprodukter og ordningen med garantilott for fiskere. Flertallet merker seg at andre mindre ordninger også kan være aktuelle.

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres alternative statsbudsjett, der ordningen med føringstilskudd ble foreslått økt med 5 mill. kroner.

Dette medlem viser videre til Representantforslag 152 S (2023–2024) om å fjerne subsidiene over statsbudsjettet til selfangst, jf. Innst. 423 S (2023–2024), og tilsvarende forslag om dette i Venstres alternative statsbudsjett.

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til partiets alternative statsbudsjett, der det ble foreslått å øke føringstilskuddet med 10 mill. kroner samt å avvikle subsidier til selfangst (1,5 mill. kroner).

Post 76 Tilskudd til fiskeriforskning, kan overføres

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 3.1, jf. pkt. 3.3.8.

Post 77 Tilskudd til kystrekeflåten

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 3.1, jf. pkt. 3.3.8.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Framskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt, er kjent med at økte drivstoffpriser har ført til en spesielt vanskelig situasjon for kystrekeflåten, og at det derfor er opprettet en midlertidig tilskuddsordning for denne flåtegruppen. Flertallet merker seg at ordningen foreslås videreført i 2025 med en bevilgning på 23,2 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Venstre og Miljøpartiet De Grønne viser til at tilskuddet til kystrekeflåten, på lik linje med kompensasjonsordningen for CO₂-avgift for fiskeflåten, skulle være en midlertidig ordning med en kort horisont. I stedet har begge ordningene blitt videreført. Som følge av kompensasjonsordningen betaler kystrekeflåten en negativ CO₂-avgift på -500 kr/tonn. Disse medlemmer viser til hhv. Venstres og Miljøpartiet De Grønnes alternative statsbudsjett, hvor ordningen ble foreslått avviklet.

4. Landbruks- og matdepartementet (rammeområde 11)

4.1 Bevilgningsforslag for budsjettkapitler og poster under rammeområde 11

Oversikten nedenfor viser budsjettforslaget fra regjeringen i Prop. 1 S (2024–2025) for rammeområde 11 samt korreksjon i Prop. 1 S (2024–2025) Tillegg 2 på kap. 1150 post 73, hvor bevilgningen på posten ble foreslått økt med 111,7 mill. kroner.

90-poster blir behandlet av finanskomiteen utenfor rammesystemet.

I

Oversikt over budsjettkapitler og poster i rammeområde 11

		Prop. 1 S (2024–2025) med Tillegg 2
Kap.	Post Formål	
	Utgifter	
	<i>Landbruks- og matdepartementet</i>	
1100	Landbruks- og matdepartementet	
	1 Driftsutgifter	184 546 000
	21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	20 111 000
	45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold – ordinære forvaltningsorganer, <i>kan overføres, kan nyttes under post 50</i>	3 026 000
	50 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold – forvaltningsorganer med særskilte fullmakter	310 000
1112	Veterinærinstituttet	
	50 Kunnskapsutvikling, formidling og beredskap	115 994 000
1115	Mattilsynet	
	1 Driftsutgifter	1 630 585 000
	22 Reguleringspremie til kommunale og fylkeskommunale pensjonskasser	14 517 000
	71 Tilskudd til erstatninger, <i>overslagsbevilgning</i>	4 193 000
1136	Norsk institutt for bioøkonomi	
	50 Kunnskapsutvikling, formidling og beredskap	278 450 000
1138	Støtte til organisasjoner m.m.	
	70 Støtte til organisasjoner	53 751 000
	71 Internasjonalt skogpolitisk samarbeid – organisasjoner og prosesser, <i>kan overføres</i>	1 453 000
	72 Stiftelsen Norsk senter for økologisk landbruk	9 972 000
	73 Nasjonalt senter for fjellandbruk	4 358 000
	75 Dyrsku'n	3 000 000
1139	Genressurser, miljø- og ressursregistreringer	
	21 Spesielle driftsutgifter – Svalbard globale frøhvelv	12 249 000
	50 Miljøregistreringer i skog	4 951 000
	70 Tilskudd til bevaring og bærekraftig bruk av husdyr-, plante- og skogregenetiske ressurser	7 654 000
	71 Tilskudd til genressursforvaltning og miljøtiltak, <i>kan overføres</i>	9 681 000
1140	Høstbare viltressurser – forvaltning og tilskudd til viltformål (Viltfondet) m.m.	
	1 Driftsutgifter	14 129 000
	21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	33 183 000
	71 Tilskudd til viltformål, <i>kan overføres</i>	38 578 000
1141	Høstbare viltressurser – jegerprøve, tilskudd til organisasjoner m.m.	
	23 Jegerprøve m.m., <i>kan overføres</i>	4 680 000
	75 Organisasjoner – høstbare viltressurser	8 626 000
1142	Landbruksdirektoratet	

		Prop. 1 S (2024–2025)
Kap.	Post Formål	med Tillegg 2
	1 Driftsutgifter	298 230 000
	21 Spesielle driftsutgifter – Beredskapslagring av korn	70 935 000
	45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	12 760 000
	50 Arealressurskart	8 251 000
	60 Tilskudd til veterinærdekning	201 779 000
	70 Tilskudd til fjellstuer	885 000
	71 Tiltak for bærekraftig reindrift, <i>kan overføres</i>	5 926 000
	72 Erstatninger ved ekspropriasjon og leie av rett til reinbeite, <i>overslagsbevilgning</i>	630 000
	73 Tilskudd til erstatninger m.m. etter offentlige pålegg i plante- og husdyrproduksjon, <i>overslagsbevilgning</i>	55 610 000
	74 Kompensasjon til dyreeiere som blir pålagt beitenekt	1 000 000
	75 Stønad til jordbruks- og veksthusnæringen for ekstraordinære strømutfgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	59 544 000
	77 Tilskudd til kompensasjon ved avvikling av pelsdyrhold, <i>kan overføres</i>	150 000 000
	79 Tilskudd til reindriften for andel av verdiskaping fra vindkraft	6 000 000
	80 Beredskapslager matmel	1 000 000
	81 Tilskudd til næringsmiddelbedrifter i Troms og Finnmark	14 000 000
1148	Naturskade – erstatninger	
	71 Naturskade – erstatninger, <i>overslagsbevilgning</i>	136 300 000
1149	Verdiskapings- og utviklingstiltak i landbruket	
	51 Tilskudd til Utviklingsfondet for skogbruket	3 666 000
	71 Tilskudd til verdiskapingstiltak i skogbruket, <i>kan overføres</i>	53 603 000
	73 Tilskudd til skog-, klima- og energitiltak, <i>kan overføres</i>	55 775 000
1150	Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.	
	21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	29 500 000
	50 Tilskudd til Landbrukets utviklingsfond	2 548 553 000
	70 Markedstiltak, <i>kan overføres</i>	410 500 000
	71 Tilskudd ved produksjonssvikt, <i>overslagsbevilgning</i>	104 400 000
	73 Pristilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	5 903 894 000
	74 Direkte tilskudd, <i>kan overføres</i>	17 566 323 000
	77 Utviklingstiltak, <i>kan overføres</i>	397 391 000
	78 Velferdsordninger, <i>kan overføres</i>	1 965 007 000
1151	Til gjennomføring av reindrifftsavtalen	
	51 Tilskudd til Reindriften utviklingsfond	73 900 000
	72 Tilskudd til organisasjonsarbeid	8 600 000
	75 Kostnadssenkende og direkte tilskudd, <i>kan overføres</i>	138 400 000
	79 Velferdsordninger, <i>kan overføres</i>	4 100 000
1152	Bionova	
	70 Tilskudd til bioøkonomi og klimatiltak i jordbruket	173 247 000
1161	Myndighetsoppgaver og sektorpolitiske oppgaver på statsgrunn	
	70 Tilskudd til Statskog SFs myndighetsoppgaver og sektorpolitiske oppgaver	16 250 000
	75 Oppsyn i statsallmenninger	18 443 000
Sum utgifter rammeområde 11		32 952 399 000

Inntekter

Inntekter under departementene

4100 Landbruks- og matdepartementet

1 Refusjoner m.m.	146 000
------------------------	---------

			Prop. 1 S (2024–2025)
Kap.	Post	Formål	med Tillegg 2
4115		Mattilsynet	
	1	Gebyr m.m.	225 795 000
	2	Driftsinntekter og refusjoner m.m.	6 651 000
	85	Gebyr og tvangsmulkt, m.m.	7 000 000
4136		Norsk institutt for bioøkonomi	
	30	Husleie	21 437 000
4141		Høstbare viltressurser – jegerprøve, tilskudd til organisasjoner m.m.	
	1	Jegerprøve, gebyr m.m.	4 680 000
4142		Landbruksdirektoratet	
	1	Driftsinntekter, refusjoner m.m.	52 381 000
4150		Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.	
	85	Markedsordningen for korn	50 000
Sum inntekter rammeområde 11			318 140 000
Netto rammeområde 11			32 634 259 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2025 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1115 post 1	kap. 4115 post 2
kap. 1141 post 23	kap. 4141 post 1
kap. 1142 post 1	kap. 4142 post 1

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

2. overskride bevilgningen under kap. 1100 Landbruks- og matdepartementet, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold – ordinære forvaltningsorganer, med et beløp som tilsvarer merinntektene fra salg av eiendom, avgrenset oppad til 25,0 mill. kroner. Ubenyttede merinntekter fra salg av eiendom kan regnes med ved utregning av overførbart beløp under bevilgningen.

III

Forskuttering av utgifter til tvangsflytting av rein

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2025 kan overskride bevilgningen under kap. 1142 Landbruksdirektoratet, post 1 Driftsutgifter, med opp til 500 000 kroner i forbindelse med forskuttering av utgifter til tvangsflytting av rein.

IV

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2025 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
1139		Genressurser, miljø- og ressursregistreringer	
	70	Tilskudd til bevaring og bærekraftig bruk av husdyr-, plante- og skogtre-genetiske ressurser	8,0 mill. kroner
1142		Landbruksdirektoratet	
	77	Tilskudd til kompensasjon ved avvikling av pelsdyrhold	92,7 mill. kroner
1148		Naturskade – erstatninger	
	71	Naturskade – erstatninger	159,1 mill. kroner
1149		Verdiskapings- og utviklingstiltak i landbruket	
	71	Tilskudd til verdiskapningstiltak i skogbruket	59,1 mill. kroner
1152		Bionova	
	70	Tilskudd til bioøkonomi og klimatiltak i jordbruket	309,0 mill. kroner

V

Bestillingsfullmakt

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2025 kan gi Landbruksdirektoratet fullmakt til å forplikte staten for fremtidige budsjettår utover gitt bevilgning under kap. 1142 Landbruksdirektoratet, post 21 spesielle driftsutgifter – Beredskapslagring av korn, med samlet ramme for gamle og nye forpliktelser på inntil 1 800,0 mill. kroner.

VI

Fullmakter eiendom

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2025 kan:

1. selge statseiendom for inntil 25,0 mill. kroner. Departementet kan trekke utgifter ved salget fra salgsinntektene før disse inntektsføres.
2. inngå festekontrakter på de eiendommene departementet forvalter.

VII

Fullmakt til postering mot mellomværende med statskassen

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2025 kan gi Landbruksdirektoratet fullmakt til regnskapsføring av a konto forskudd til slakteri og meieri, og til forskningsavgift, omsetningsavgift og overproduksjonsavgift, mot mellomværendet med statskassen.

4.2 Rammevedtak rammeområde 11

Ved Stortingets vedtak av 5. desember 2024 er netto utgiftsramme for rammeområde 11 fastsatt til 32 634 259 000 kroner.

4.3 Generelle merknader

4.3.1 ARBEIDERPARTIET OG SENTERPARTIET

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til at Norge gjennom FN-konvensjonen om økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter har forpliktet seg til å produsere mat til egen befolkning. Matsikkerheten har de siste årene blitt satt i et nytt lys. Disse medlemmer viser til at matsituasjonen i verden fortsatt er mer usikker enn den har vært tidligere, og fremholder det som særdeles viktig at Norge legger til rette for en så stor nasjonal matproduksjon som mulig.

Disse medlemmer viser til viktigheten av å prioritere beredskap og vil i forlengelsen av dette fremheve regjeringens prioritering av og arbeid med å bygge opp beredskapslagringen for korn. Det handler om å være forberedt på det utenkelige, slik at Norge i trengselstider har lagre å gå på. Disse medlemmer viser til at dette vil være en viktig trygghet å ha dersom det skulle oppstå store forstyrrelser i de internasjonale handelssystemene kombinert med svikt i den nasjonale produksjonen.

Disse medlemmer mener at regjeringen gjennom sine prioriteringer i Prop. 1 S (2024–2025) viser et ønske om å bidra til betydelig mer lønnsomhet i næringssektoren. Disse medlemmer viser til at regjeringen gjennom Hurdalsplattformen setter et klart mål om å legge fram en forpliktende og tidfestet plan for å tette inntektsgapet mellom jordbruket og andre grupper i samfunnet, og viser videre til Meld. St. 11 (2023–2024) Strategi for auka sjølvforsyning av jordbruksvarer og plan for opptrapping av inntektsmogleighetene i jordbruket, hvor regjeringen stadfester at de skal tette inntektsgapet innen 2027. Disse medlemmer mener at en tetting av inntektsgapet er en forutsetning for en bærekraftig utvikling av norsk matproduksjon. Disse medlemmer mener at Norge skal legge til rette for en så stor produksjon av mat på norske ressurser som mulig. Disse medlemmer viser til at det gjennom Stortingets behandling av Meld. St. 11 (2023–2024), jf. Innst. 258 S (2023–2024), er slått fast et mål om å øke selvforsynings-

graden til 50 pst. innen 2030, og vil videre fremholde dette som spesielt viktig.

Disse medlemmer viser til at landbruket er viktig for mange distriktskommuner, og at det er viktig å sikre norsk landbruk over hele landet. Disse medlemmer viser til at en variert bruksstruktur som er tilpasset Norges naturressurser og geografi, gir de beste mulighetene til å produsere mat på en bærekraftig og klimavennlig måte med mål om en fortsatt god dyrevelferd. Disse medlemmer viser til at Norge har gode forutsetninger for en god dyrehelse og god dyrevelferd. God dyrevelferd er et kvalitetsstempel og er med på å plassere norsk matproduksjon i verdenstoppen på kvalitet. Disse medlemmer viser til at regjeringen har varslet at det skal legges frem en stortingsmelding om dyrevelferd.

Disse medlemmer viser til at regjeringen fullførte jordbruksforhandlingene 2024 med Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag, og at de landet en enighet på 3,015 mrd. kroner. Disse medlemmer viser til at avtalen legger til rette for en styrking av norsk matproduksjon, og at avtalen bygger på Stortingets behandling av Meld. St. 11 (2023–2024) og klimaavtalen med jordbruket. Disse medlemmer vil trekke fram at det i jordbruksoppgjøret ble enighet om å fortsette tettingen av inntektsgapet mellom matprodusenter og andre grupper med 60 000 kroner pr. årsverk.

Disse medlemmer mener det i årets jordbruksoppgjør var viktig å prioritere budsjettøkninger fremfor økte priser, både for konkurransekraften til norsk matproduksjon og for å dempe presset på forbrukerprisene på mat.

4.3.2 HØYRE

Komiteens medlemmer fra Høyre vil legge til rette for en landbrukspolitikk som skal sikre matsikkerhet og beredskap, øke verdiskapingen og sikre et bærekraftig landbruk med lavere klimagassutslipp. Et bærekraftig jordbruk er en forutsetning for å sikre ressursene og miljøverdiene for fremtiden.

Disse medlemmer vil prioritere å stimulere produksjonen til å bli mer bærekraftig, både for bonden, miljøet og forbrukerne, og vil derfor gjøre det mer lønnsomt for bonden å produsere plantebasert mat.

Å styrke insentivene til å kutte utslipp og redusere miljøbelastningen i landbruket er etter disse medlemmer nødvendig for å sikre et fremtidsrettet landbruk.

Disse medlemmer vil understreke at jordbrukets viktigste oppgave er å produsere mat, og norsk jordbruk og matindustri skal produsere varer som norske forbrukere etterspør. Det betyr både nok mat og produksjon av trygg mat basert på god plante- og dyrehelse. Forbrukerne skal også tilbys et godt utvalg og bredt

spekter av produkter i ulike priskategorier. Disse medlemmer mener at det av hensyn til beredskap, ressursutnyttning, verdiskaping, sysselsetting og klima er viktig at norsk jordbruk produserer de før- og matvarene som det ligger til rette for å produsere i Norge, og i et omfang som kan dekke innenlands etterspørsel og eksport. Samtidig er det bekymringsfullt at regjeringen ikke tar innover seg at norsk landbruk i større grad må tilpasse seg endrede forbrukervaner og endrede markedsforhold i fremtiden og i større grad bli en næring som leverer det forbrukerne etterspør i et stadig mer krevende internasjonalt marked. Dette er en forutsetning for bærekraftig og økt norsk matproduksjon og for at det fremdeles kan være et mangfoldig jordbruk over hele landet.

Disse medlemmer vil understreke at det er bred politisk enighet om viktigheten av å bevare norsk landbruk, ivareta forsyningssikkerhet og sikre bøndernes inntekter, men at det ikke er gitt at alle dagens markedsreguleringer er nødvendige for å ivareta disse målene. Samtidig er disse medlemmer bekymret for at jordbrukspolitikken i for stor grad er preget av en sammensatt målstruktur og et komplekst virkemiddelsystem, noe som tydelig kom frem i Riksrevisjonens undersøkelse av måloppnåelse og styring i jordbruket, jf. Dokument 3:12 (2009–2010). Undersøkelsen trekker bl.a. frem at det finnes motstridende mål innenfor jordbrukspolitikken som gjør det særlig vanskelig å følge opp den nasjonale politikken regionalt. Herunder pekes det på motsetningen mellom målet om en effektiv og lønnsom drift og målene om et småskala- og variert distriktsjordbruk, et sterkt jordvern og ivaretagelse av miljøhensyn. Konkretiseringen av de overordnede målene skjer gjennom utformingen av virkemidler under jordbruksavtalen. Ifølge Riksrevisjonen medfører forhandlingselementet mellom staten og landbrukets aktører knyttet til avtaleinstituttet en risiko for at de overordnede målene Stortinget har satt for jordbrukspolitikken, i for liten grad styrer utformingen av de konkrete virkemidlene.

Disse medlemmer viser også til at Norge har det høyeste nivået av landbruksstøtte av alle OECD-land, og 49 pst. av bøndernes inntekter kommer fra statlige støttetiltak, ifølge OECDs rapport Agricultural Policy Monitoring and Evaluation 2024. I tillegg kan de mange og til dels uoversiktlige ordningene i jordbrukspolitikken tilskrives forhandlingsinstituttet, som har åpnet for å bringe inn nye og spesifikke tilskudd hvert år. Det er fortsatt nesten 100 forskjellige ordninger, som er delvis overlappende og med flere typer differensieringer. Dette gir dårlig oversikt over samlede effekter og en unødvendig krevende forvaltning. Systemet er et resultat av at man over tid har hatt høye ambisjoner om å detaljstyre næringsutøvere som ofte selv vet best hvor innsatsen bør settes inn for at målene for jordbrukspo-

litikken kan nås. Den vesentlige produksjonsøkningen man har sett det siste tiåret, viser at økonomisk stimulans uten for mye detaljstyring er effektiv virkemiddelbruk. Disse medlemmer mener derfor at det vil være hensiktsmessig at man i de årlige jordbruksforhandlingene særlig vurderer forenklinger i den samlede virkemiddelporteføljen.

Videre vil disse medlemmer understreke at nettopp det institusjonelle rammeverket for konsensus ved årlige forhandlinger og landbruksavtaler mellom bondeorganisasjonene og staten gir stabilitet og gradvis tilpasning. Samtidig fokuserer forhandlingene nesten utelukkende på årlige inntekter og tar dermed ikke i tilstrekkelig grad på alvor klimaendringer, innovasjon og konkurransekraft. Det mener disse medlemmer er bekymringsfullt. Samtidig vil disse medlemmer understreke at mye i norsk landbruk går bra. Som omtalt i Prop. 1 S (2024–2025) har det samlede produksjonsvolumet i jordbruket det siste tiåret økt med ca. 2 pst. Produksjonen av husdyrprodukter er om lag på samme nivå som i 2015, mens produksjonen av planteprodukter har økt med 5 pst. Produksjonsvolumet av planteprodukter avhenger dog i stor grad av værforhold og kan derfor variere mye mellom år. Produksjonen av grønnsaker har den siste tiårsperioden økt med over 30 pst., mens fruktproduksjonen har økt med 3 pst.

Disse medlemmer vil understreke at Norge står foran en krevende økonomisk omstilling, og at det i større grad bør stimuleres til vekst i privat og konkurranseutsatt næringsliv enn regjeringen legger opp til. Det må både legges til rette for at flere næringer i Norge styrker seg, og at det skapes nye verdier og flere arbeidsplasser. Norge har gode forutsetninger for å lykkes hvis de rette valgene tas og man ikke utsetter gjennomføring av nødvendige endringer. Disse medlemmer vil understreke at bønder er selvstendig næringsdrivende, og at det er viktig å gi den enkelte næringsutøver større frihet til å utnytte ressursene på gården mer effektivt. Innenfor det tradisjonelle, norske jordbruket er det behov for modernisering av driften med mer rasjonelle driftsenheter og mer effektiv produksjon. Ny teknologi gir bruk av alle størrelser bedre muligheter til å utnytte de ressursene som er på gården. Innenfor annen landbruksbasert næring er det også behov for å stimulere til mer entreprenørskap og økt lønnsomhet og sysselsetting. Disse medlemmer vil understreke at det å øke verdiskapingen i jordbruket innebærer å utnytte markedsmulighetene i verdikjeder for matvarer, øke konkurransen og konkurranseevnen for effektivitet i matvaresystemet og redusere de høye kostnadene på innsatsfaktorene. Imidlertid er det slik at understøttede priser og regulerte markeder reduserer incentivene til verdiskaping.

Disse medlemmer viser til at et bærekraftig jordbruk er ett av de fire hovedmålene i norsk jordbrukspolitikk, hvor ivaretagelse av miljøhensyn i areal-

bruk og ressursutnyttelse er forutsetningen for produksjon av norske jordbruksprodukter. Parallelt stiller grønn konkurransekraft krav til både økt lønnsomhet og redusert miljøpåvirkning. En stor utfordring fremover er å legge til rette for at norsk matproduksjon kan øke, samtidig som utslipp reduseres i tråd med norske mål og internasjonale forpliktelser på klimaområdet. Her mangler regjeringen både fokus og tiltak. Dagens politikk fører også til økt miljøbelastning og øker de totale klimagassutslippene. Selv om produktivitetsveksten i Norge har vært høyere enn OECD-gjennomsnittet, er den oppnådd via arbeidssparende teknologier som øker produksjonsintensiteten og bidrar til miljøbelastning.

Disse medlemmer viser til at Norge har ambisiøse miljømål som inkluderer en reduksjon i klimagassutslipp i henhold til Parisavtalen og strenge miljøregler. Disse ambisjonene gjenspeiles ikke i landbrukspolitikken. Regjeringen fremstår som handlingslammet når det gjelder klimapolitikken på landbruksfeltet. Disse medlemmer vil også understreke at klimaendringene påvirker matproduksjonen på ulike måter fra sted til sted. Ifølge FNs klimapanel forventes den globale matproduksjonen å bli redusert med rundt 1 pst. hvert tiår fra 2030-tallet på grunn av menneskeskapte klimaendringer. Til sammenligning trengs det rundt 14 pst. økning i matproduksjon per tiår for å holde tritt med økende etterspørsel. Mellom 22 og 37 pst. av de globale klimagassutslippene kommer fra matsystemet.

Disse medlemmer mener at det er betydelig potensial for ytterligere utslippskutt i landbrukssektoren. Endret sammensetning av matforbruket, økt karbonlagring i jord og å redusere utslippene innenfor samme produksjonsvolum er noen av grepene som kan tas. Her kan nevnes tiltak som stans i nydyrking av myr og økt bruk av fangvekster og karbonbinding i biokull, som alle reduserer utslipp ved at karbon bundet gjennom fotosyntesen i større grad lagres i jorda, og at en mindre andel frigjøres i form av CO₂. Når det gjelder grep innenfor produksjon kan nevnes husdyrgjødsel til biogass, gjødseltiltak, bedring av fôr, dyrehelse, fruktbarhet og avl, drenering og økt beiteandel. Alle disse tiltakene gir reduserte utslipp per produsert enhet gjennom forbedring av produksjonen eller bedre ressursutnyttelse.

Disse medlemmer mener det må vurderes å benytte målrettet støtte som ikke er knyttet til produksjon, for å gi inntektsstøtte og utfyllende incentiver til å opprettholde jord i landbruket og forbedre miljøresultatene. Samtidig bør netto klimagassutslipp fra landbruket reduseres ved at man vurderer å restrukturere støtten og behandle sektoren på samme måte som andre sektorer i økonomien.

Disse medlemmer er bekymret for at regjeringen ikke tar innover seg at markedet endres, og derfor sit-

ter fast i en umoderne og lite oppdatert tilnærming til forbrukernes vaner. I Norge spiser innbyggerne i dag mer frukt og grønt enn tidligere, og bruken av sukker og rødt kjøtt går ned per person, særlig i løpet av 2023. Eterspørselen synker etter produkter Norge selv produserer, som melk og poteter, men øker på varer som må importeres, som ris, mais, soya, mango og avokado. Dette er norske så vel som internasjonale trender. Agrikultur og bevissthet omkring maten vi spiser, samt økt forståelse av ernæring og mangel på ressurser internasjonalt, medfører store skift i både norsk og internasjonalt landbruk.

Derfor ser disse medlemmer frem til stortingsmeldingen om et helhetlig matsystem og forventer at regjeringen er bevisst på disse faktorene når den legges frem for Stortinget.

4.3.3 FREMSKRITTPARTIET

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til partiets alternative statsbudsjett. Disse medlemmer mener at landbrukspolitikken skal utformes slik at bonden selv skal kunne utvikle sin virksomhet. Disse medlemmer mener at dette skal gjøres ved å erstatte politiske reguleringer og begrensninger med næringsfrihet, noe som vil gi et mer konkurransedyktig landbruk. Disse medlemmer peker på at landbruket i dag er helt avhengig av store statlige overføringer, som har økt drastisk de siste årene. Disse medlemmer mener at hovedprioriteten i landbrukspolitikken må være en sterk matproduksjon, og at dagens landbrukssubsidier er i heltidsbondens disfavør.

Disse medlemmer har tillit til at norsk landbruk vil være i stand til å produsere så mye og god mat at behovet for overføringer vil reduseres. Disse medlemmer mener at gårdsbruk kan drive større og mer effektivt og bedre tilpasset inntektsmuligheter fra markedet. Disse medlemmer markerer en friere jordbrukspolitikk, med prioritering av heltidsbonden, ved å foreslå å redusere de direkte tilskuddene til jordbruket i partiets alternative budsjett.

Disse medlemmer mener den markante prisveksten på matvarer de siste årene er alvorlig, og at det kreves politiske grep for å redusere matvareprisene. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett, der merverdiavgiften på matvarer ble foreslått halvert. Disse medlemmer mener importvernet i landbrukssektoren bidrar til å svekke konkurransen i landbrukssektoren og gir dagligvarebransjen en svakere forhandlingsposisjon når de forhandler om innkjøpspriser og betingelser med leverandører, gjennom færre utsidealternativer.

Disse medlemmer viser til at Konkurransetilsynet har uttalt at importvernet svekker konkurransen i leverandørleddet, og at det reduserer muligheten uten-

landske kjeder har til å ta i bruk egne merkevarer ved etablering i Norge. Disse medlemmer viser til at prisveksten på matvarer har vært spesielt merkbar for kjøtt, melk, ost og egg, der prisene knyttes til forhandlinger mellom butikkjeder og leverandører samt effekter fra jordbruksoppgjøret.

4.3.4 SOSIALISTISK VENSTREPARTI

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti understreker at jordbruk og skognæring er to av hjørnesteinsnæringene i samfunnet vårt. Derfor trengs langt mer innsats for disse primærnæringene for å sikre sysselsetting og bærekraft over tid. Da må blant annet all matjord i hele landet holdes i hevd og dyrkes. I en usikker klima- og verdenssituasjon er det viktig at Norge jobber for selvberging, både i mat- og forproduksjon. Dette medlem mener man må vekk fra den rådende tanken om at verdensmarkedet kan levere alle varer i tide, spesielt når det kommer til matvarer. Derfor trengs et landbruk spredt over hele landet, der maten produseres på norske arealressurser. Det er god miljø-, solidaritets-, jordbruks- og beredskapspolitikk.

Dette medlem mener inntekt er det viktigste virkemiddelet for å sikre flere av målene for jordbruket, som rekruttering, investeringer og økt norsk matproduksjon på norske arealressurser. Derfor må inntektsgapet mellom den norske bonden og andre aktører i samfunnet tettes. Dette medlem viser til en bred enighet på Stortinget om en opptrappingsplan for å tette inntektsgapet samt øke matsikkerhet og selvforsyning. Dette medlem påpeker at planene fortsatt ikke er levert, noe som ikke gir bøndene den forutsigbarheten de trenger i møte med økte kostnader til strøm og andre innsatsfaktorer. Dette arbeidet haster det å få ferdigstilt.

Dette medlem er kritisk til de siste tiårs politikk for et mer sentralisert landbruk som legger til rette for de største brukene. Denne politikken svekker muligheten til å ta jorda i hele landet i bruk. Investeringstøtte har som oftest vært knyttet opp mot effektiviseringskrav. Dette medlem mener investeringstøtte må gis på grunnlag av lokale geografiske forhold, økologi og til små og mellomstore bruk.

Dette medlem vil ha et jordbruk som tar jorda i bruk og holder landet i hevd. Det skjer kun ved rekruttering til jordbruket over hele landet. Det har lenge vært en negativ trend i norsk jordbruk hvor små bruk går ut av drift og unge ikke slipper til. Dette medlem mener det må bli lettere for bruk over hele landet å investere i teknologi som bidrar til mer effektive og miljøvennlige metoder å produsere mat på i Norge. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor det ble foreslått å øke bevilgningen til Bionova.

Dette medlem ønsker et jordbruk med best mulig dyrevelferd. Dette medlem viser til at Riksrevisjonen i sin rapport fra 2018 slo fast at dyrelidelser får pågå for lenge på grunn av for dårlig oppfølging fra Mattilsynet. I den senere tid har det vist seg at Mattilsynets evne til å drive tilsyn har blitt vesentlig svekket på grunn av budsjettinnsparinger. Dette er alvorlig og må ryddes opp i. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett, hvor Mattilsynet blir foreslått løftet på dette området.

Dette medlem mener Norge skal produsere bærekraftig og miljøvennlig mat, og at andelen økologisk mat produsert og konsumert i Norge må øke. Det bør føres en politikk for redusert kjøttforbruk, med særlig vekt på å redusere forbruket av kjøtt basert på importerte fôrvarer. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis eget klimabudsjett og understreker at det er viktig å sørge for at maten som er produsert i Norge, faktisk blir konsumert, gjennom arbeid med å redusere matsvinn og at underutnyttede ressurser tas i bruk.

Dette medlem viser til at skognæringen er en viktig del av framtidens industri i Norge. Gjennom kunnskap og teknologi kan man bruke hele treet til å skape høyverdige industriprodukter. Økt verdiskaping basert på skogbruk må balanseres mot hensynet til vern av sårbar natur. Den viktigste grunnen til tap av artsmangfold er nedbygging av uberørt natur. Virkemiddelapparatet kan derfor ikke oppfordre til at den siste resten av uberørt natur bygges ned. Dette medlem er også skeptisk til at en stor del av dagens subsidier til skognæringen i stor grad handler om å legge til rette for råvareeksport gjennom utbygging av skogsvei og kai. Biomassen må heller videreføres i en biobasert industri i Norge. En slik tilnærming tar best vare på naturen, kutter utslipp og bidrar til mer verdiskaping i Norge. Dette medlem viser til Sosialistisk Venstrepartis alternative statsbudsjett og de foreslåtte kuttene for å ta vare på skog og uberørt natur i møte med næringsvirksomhet.

4.3.5 RØDT

Komiteens medlem fra Rødt viser til at norsk landbrukspolitikk må sikte mot økt selvforsyning, bærekraftig ressursbruk og en trygg matproduksjon. En forutsetning for dette er at bonden har en leveilig inntekt, og at det finnes politisk vilje til å ta landbruket i en ny retning. Dette medlem mener at regjeringens budsjett for 2025 ikke er det kraftige løftet vi trenger.

Dette medlem viser til at en trygg matforsyning er en kjerneoppgave for norsk landbruk, men at regjeringens foreslåtte budsjett for 2025 i for liten grad styrker selvforsyningen. Dette medlem mener at Norge må bygge opp en robust matberedskap som reduserer avhengigheten av import, spesielt når det gjelder fôr og

korn. Dette medlem mener derfor at støtten til innenlandsk fôrproduksjon og beredskapslagre for korn må økes, samt at man må innføre toll på soyamel for å støtte en overgang til norskproduserte fôrressurser.

Dette medlem vil fremheve reduksjonen av pristilskudd for korn som et steg i riktig retning. Rødt mener at denne støtten må reduseres, mens man i den andre enden øker tilskudd til grovfôrproduksjon.

Dette medlem viser til NOU 2023:14 Nå er det alvor, som trekker fram mange viktige poenger om hvordan landbruket henger sammen i en beredskapsammenheng.

Dette medlem viser videre til Heimevernet, hvor man har begrepet «kjentmannen». Den norske bonden er et prakteksempel på HV-kjentmannen, en person som har mye lokalkunnskap og kjennskap til området og forholdene hen befinner seg i. Det er også viktig å merke seg at bonden er en person med anleggsmaskiner, noe som stadig viser seg å være kritisk i situasjoner hvor krisen inntreffer, slik som ved flom og andre naturkatastrofer.

Dette medlem påpeker at til tross for regjeringens uttalte mål om å redusere inntektsgapet mellom bønder og andre yrkesgrupper har det skjedd lite for å oppnå reell økonomisk trygghet for norske bønder. Dette medlem mener at det er avgjørende å sikre en rettferdig inntektsutvikling i landbruket, og dermed trengs en økning i direkte tilskudd og velferdsordninger som gjør det mulig for bøndene å opprettholde og utvikle driften. Dette medlem viser også til at gjennomsnittsalderen i landbruket øker og derfor stadfester behovet for at landbrukspolitikken gir rom for rekruttering, slik at landbruket kan opprettholdes som en bærekraftig hovednæring over hele landet.

Dette medlem viser til at en grunnleggende forutsetning for reell inntektsjamstilling er et tallgrunnlag basert på fag, og som i større grad reflekterer den faktiske økonomiske situasjonen for bonden.

Dette medlem mener at norsk landbruk må bidra til klimaløsninger og opprettholde biologisk mangfold. Dette medlem mener det er bra at tilskudd til drenering er økt, men at det gjerne må økes ytterligere. Videre mener dette medlem at tilskuddet til Norsk genressurssenter må økes for å sikre bevaring av norske husdyr- og plantegenetiske ressurser. Dette medlem mener at dette er avgjørende for å skape et landbruk som ivaretar både miljøet og ressursene på lang sikt. Skal dette gjøres, må landbruket i større grad baseres på ressursutnyttelse i tråd med naturens tålegrenser og lokale ressurser.

Dette medlem viser til biogass som en viktig nøkkel i utslippsreduksjon og som en bærekraftig energiløsning. Biogassproduksjon bruker organisk avfall fra landbruk, avløps slam og matavfall til å produsere energi som kan erstatte fossilt brensel, spesielt i transportsek-

toren. Som et miljøvennlig drivstoff har biogass et betydelig potensial for å kutte utslipp og bidra til en sirkulær økonomi der avfall blir en ressurs. Dette medlem mener at støtten må økes betraktelig på dette feltet.

Dette medlem viser til at gjengroing er et alvorlig problem. Det er et symptom på at ressursene ikke blir optimalt utnyttet, og leder til arealendringer som truer mange arter. Fra Artsdatabanken vet vi at 513 arter trues av gjengroing. Eksempelvis pollinatorene er avhengige av kulturlandskap for å overleve, og uten pollinatorene vil matproduksjon og natur stå i fare. Bonden er en forvalter av naturen, og ved bruk av beitedyr opprettholdes kulturlandskapene som er kritiske for mange av de rødlistede artene.

Dette medlem viser til teigbasert tilskudd som en ordning for å kunne ta i bruk mer av de vanskelige arealene. Som vedtatt under behandlingen av Meld. St. 11 (2023–2024), jf. Innst. 258 S (2023–2024), skal teigbasert tilskudd utprøves i noen utvalgte kommuner i nord. Dette medlem mener at en bedre metode for å fordele arealtilskudd mer nøyaktig kan brukes til å insentivere økt bruk av beiteressurser og en styrking av kulturlandskapene.

Dette medlem er kritisk til at regjeringen ikke har gjort mer for å styrke jordvernet og beskytte dyrkbar jord mot nedbygging. Om lag 3,5 pst. av Norges areal er jordbruksareal og til tross for en restriktiv jordvernstrategi ser man likevel at matjorda, slik som naturen for øvrig, bygges ned bit for bit i landets kommuner. Dette medlem mener at det er nødvendig med en langt strengere jordvernpolitikk for å sikre fremtidig matproduksjon, og viser til at Rødt i sitt alternative statsbudsjett foreslo økt støtte til tiltak som verner om dyrkbar jord og beitearealer. Dette medlem påpeker at utnyttelsen av norske beiteressurser også må styrkes for å redusere avhengigheten av importert fôr og bedre ressursutnyttelsen i norsk matproduksjon. Dette medlem viser også til at Totalberedskapskommisjonen her var tydelige på at matjord må vernes om i sterkere grad enn i dag.

Dette medlem mener at norsk skogbruk må være miljøvennlig og ta hensyn til både klima og biologisk mangfold. Dette medlem mener at regjeringen i for stor grad subsidierer hogst i naturskog og bygging av skogsbilveier. Dette medlem mener støtten til slike aktiviteter burde reduseres og tiltak som fremmer skogplanting i karbonrike områder, bør styrkes, samtidig som naturskog beskyttes. Dette medlem mener at norsk skogbrukspolitikk må sikre at skogressursene forvaltes til fellesskapets beste og bidrar til karbonlagring og naturmangfold.

Dette medlem vil påpeke kutt i midler til rekruttering. Tilskudd til rekruttering og kompetanseheving (RK-midlene) under Landbrukets utviklingsfond (LUF) er kuttet i sin helhet. Det samme gjelder prosjektet

«Slipp oss til – ungdom inn i landbruket». «Slipp oss til»-prosjektet er et samarbeidsprosjekt mellom Natur og Ungdom, Norges Bygdeungdomslag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag. Prosjektet har siden sin oppstart i 1998 hjulpet mange med å finne seg en gård. Et hovedelement i prosjektet er nettsiden Gardsbruk.no, som er en gratis kjøps-, leie-, og salgsplattform for gårdseiendommer. Siden sin start har nettsiden hjulpet å annonserer over 3 000 eiendommer, hvorav omtrent halvparten er blitt omsatt. Dette medlem påpeker at en struping av støtten i statsbudsjettet setter prosjektet i fare for å forsvinne, noe som kan svekke rekrutteringen til næringen.

Dette medlem viser til at norske kommuner er pålagt ved lov å sikre veterinærdekning. I dag er deknin-gen mange steder mangelfull og resulterer i at veterinærene blir overarbeidet. Statistikk viser at nesten 30 pst. av veterinærene i Norge har oppgitt at de har følt at livet ikke er verdt å leve, og 5 pst. har hatt selvmordstanker, som omtalt i NORVET-studien (juni 2023). Dette medlem mener at det er på høy tid å gjøre noe med veterinærkrisen, og oppfordrer regjeringen til å ta høringsinnspillene fra Veterinærforbundet på alvor.

4.3.6 VENSTRE

Komiteens medlem fra Venstre mener at målet for norsk landbrukspolitikk må være å sørge for produksjon av sunn, ren og bærekraftig mat som bidrar til næringsutvikling og vekst i hele landet, og som samtidig bygger opp under andre politiske mål, som reduserte klimautslipp, vern av natur og kulturlandskap og bedre folkehelse. Alle disse målene følges opp med konkrete forslag til bevilgninger i Venstres forslag til statsbudsjett for 2025.

Dette medlem viser videre til at Stortinget i forbindelse med behandlingen av Meld. St. 11 (2023–2024), jf. Innst. 258 S (2023–2024), etter initiativ fra Venstre vedtok at det skal startes et arbeid med en offentlig utredning som kan legge grunnlag for en stortingsmelding om fremtidens matsystemer, der folkehelse, klima, natur og landbruks- og matpolitikk blir satt i sammenheng. Dette vil i framtida bli en viktig overordnet ramme også for den «smale» jordbrukspolitikken som utformes gjennom de årlige jordbruksoppgjørene.

Dette medlem vil imidlertid peke på at innretningen på kommende jordbruksoppgjør må endres til dels betydelig, slik at både Stortingets vedtak og føringer i behandlingen av Meld. St. 11 (2023–2024), jf. Innst. 258 S (2023–2024), og landbrukets forpliktelser til å nå klimamålene følges opp på en bedre måte enn med årets inngåtte avtale. Konkret vil det kreve bedre rammevilkår for grøntsektoren og en betydelig styrking og prioritering av økt produksjon av frukt, grønt og matkorn, på bekostning av øvrig produksjon. Dette i kombinasjon

med tiltak lenger oppe i verdikjeden for å sørge for at etterspørselen etter frukt, grønt og matkorn generelt, og norskprodusert plantebasert mat spesielt, øker. I sum må vi lykkes med en grønnere og mer bærekraftig landbrukspolitikk.

Dette medlem viser til at landbruket som den eneste sektoren i realiteten ikke er omfattet av andre klimavirkemidler enn en frivillig avtale mellom staten og landbruksorganisasjonene, der både virkemidler og oppfølging synes uklare. Det framstår i denne sammenheng som lite troverdig at regjeringen likevel legger til grunn at utslippsreduksjonene fra landbruket vil finne sted som forutsatt. Dette medlem mener at det er nødvendig med nye kraftfulle virkemidler for å kutte klimagassutslippene i jordbruket, både av hensyn til klimaet og for å gjøre norsk landbruk bedre rustet for fremtiden. Både av hensyn til klimaet og for å nå målene om økt selvforsyning av jordbruksvarer er det nødvendig å øke produksjonen av frukt og grønt på bekostning av kjøtt. Dette medlem vil i så måte vise til at det er foreslått en kraftfull omlegging av mva.-satsene i Venstres forslag til statsbudsjett, hvor kjøttprodukter blir ilagt ordinær sats, mens frukt og grønt fritas helt for merverdiavgift. I sum medfører en slik omlegging en lettelse på om lag 2 mrd. kroner og en reduksjon i matvarekostnadene basert på dagens forbruk av kjøtt, frukt og grønt på over 1 000 kroner per år for en vanlig familie.

Dette medlem viser også til at landbruket har stor påvirkning på miljø, klima og biomangfold og bør drives på en måte som i størst mulig grad skåner det naturlige økosystemet. Det er behov for tiltak som både reduserer matsvinn, styrker dyre- og plantehelsen og reduserer nedbygging av matjord.

Dette medlem er fortsatt skuffet over regjeringens passive og til dels negative holdning til arbeidet med å styrke dyrevelferden. Det er fortsatt ikke tatt noe initiativ for å bedre dyrevelferden, snarere kutter regjeringen støtten til organisasjoner som Dyrevernalliansen og NOAH. Dette medlem ønsker en helt annen og mer offensiv politikk når det gjelder dyrevelferd, og viser til en rekke forslag til forbedringer i Venstres forslag til statsbudsjett for 2025, bl.a. styrking av Mattilsynet, økt forskningsinnsats på dyrevelferd, etablering av alternativer til dyreforsøk, et styrket dyrepoliti m.m.

4.3.7 MILJØPARTIET DE GRØNNE

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til partiets alternative statsbudsjett. Dette medlem mener hovedmålet med norsk jordbrukspolitikk bør være å produsere mest mulig og best mulig mat av de ressursene man har i Norge. Dette må skje på en måte som bygger opp jordsmonnet, slipper ut minst mulig klimagasser, binder mest mulig karbon og øker naturmangfoldet. Miljøpartiet De Grønne vil være

det ledende partiet i utformingen av en slik offensiv jordbrukspolitikk, der bærekraftig ressursbruk og god dyrevelferd er hovedmålet, ikke billigst mulig mat. For å oppnå disse målene må det føres en politikk som gjør at flere får lyst til å være bønder.

Dette medlem viser til at skog samlet sett er Norges mest artsrike økosystem. Av alle de 44 000 artene som er registrert i Norge, lever 60 pst. i skog, herunder nær halvparten av de truede artene på den norske rødlista fra 2021. 567 arter i skogen er kritisk eller sterkt truet, og 1 516 er sårbare eller nær truet.

Dette medlem viser til at Stortingets mål om 10 pst. vern i produktiv skog innebærer 90 pst. drift i produktiv skog. Å stanse tapet av biomangfold i skogen kan derfor ikke bare løses med vern. Det er avgjørende at også det kommersielle skogbruket bidrar til å nå målene i naturavtalen, ved å legge om til hogst- og driftsmetoder som er mer skånsomme for artsmangfoldet i skogen.

Dette medlem vil trekke fram noen av Miljøpartiet De Grønnes hovedprioriteringer under rammeområde 11:

- Prioritere små og mellomstore bruk, ekstensiv drift og bærekraft tydeligere blant annet gjennom økt beitetilskudd, areal- og kulturlandskapstilskudd og økt støtte til regionale miljøprogram innenfor rammen av jordbruksavtalen.
- Kutte miljøskadelige skogbruksubsidier.
- Opprette et biogassprogram under Bionova.
- Styrke Mattilsynets kapasitet til å føre tilsyn med husdyrhold og havbruk.
- Styrke veterinærdekningen.

Dette medlem viser for øvrig til partiets alternative statsbudsjett, der det redegjøres for helheten i Miljøpartiet De Grønnes landbrukspolitikk.

4.3.8 OVERSIKT OVER FRAKSJONENES FORSLAG TIL BEVILGNINGER UNDER RAMMEOMRÅDE 11

I tabellen nedenfor er de ulike fraksjonenes primærforslag under rammeområde 11 presentert.

Tabellen viser regjeringens budsjettforslag i Prop. 1 S (2024–2025) og Prop. 1 S (2024–2025) Tillegg 2, Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstrepartis forslag (budsjettforlik) og de alternative statsbudsjettene til Høyre, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne slik de framkommer i finansinnstillingen. Bare kapitler/ poster med avvikende forslag til bevilgning er tatt med. Avvik i forhold til regjeringens forslag i parentes.

Kap.	Post Formål	Prop. 1 S med							
		Tillegg 2	A, Sp og SV	H	FrP	SV	R	V	MDG
Utgifter rammeområde 11 (i tusen kroner)									
1112	Veterinærinstituttet								
	50 Kunnskapsutvikling, formidling og beredskap	115 994	115 994 (0)	115 994 (0)	115 994 (0)	115 994 (0)	128 994 (+13 000)	125 994 (+10 000)	135 994 (+20 000)
1115	Mattilsynet								
	1 Driftsutgifter	1 630 585	1 630 585 (0)	1 630 585 (0)	1 630 585 (0)	1 650 585 (+20 000)	1 680 585 (+50 000)	1 650 585 (+20 000)	1 660 585 (+30 000)
1136	Norsk institutt for bioøkonomi								
	50 Kunnskapsutvikling, formidling og beredskap	278 450	278 450 (0)	278 450 (0)	278 450 (0)	278 450 (0)	279 450 (+1 000)	278 450 (0)	278 450 (0)
1138	Støtte til organisasjoner m.m.								
	70 Støtte til organisasjoner	53 751	53 751 (0)	53 751 (0)	47 751 (-6 000)	54 451 (+700)	64 781 (+11 030)	63 751 (+10 000)	54 901 (+1 150)
	72 Stiftelsen Norsk senter for økologisk landbruk	9 972	9 972 (0)	9 972 (0)	7 972 (-2 000)	9 972 (0)	9 972 (0)	9 972 (0)	9 972 (0)
	73 Nasjonalt senter for fjelllandbruk	4 358	4 358 (0)	4 358 (0)	0 (-4 358)	4 358 (0)	4 358 (0)	4 358 (0)	4 358 (0)
	75 Dyrsku'n	3 000	3 000 (0)	0 (-3 000)	3 000 (0)	3 000 (0)	3 000 (0)	0 (-3 000)	3 000 (0)
1142	Landbruksdirektoratet								
	1 Driftsutgifter	298 230	298 230 (0)	295 230 (-3 000)	298 230 (0)	298 230 (0)	358 230 (+60 000)	298 230 (0)	298 230 (0)
	60 Tilskudd til veterinærdekning	201 779	201 779 (0)	201 779 (0)	201 779 (0)	201 779 (0)	351 779 (+150 000)	201 779 (0)	251 779 (+50 000)

Kap.	Post Formål	Prop. 1 S med							
		Tillegg 2	A, Sp og SV	H	FrP	SV	R	V	MDG
	75 Stønad til jordbruks- og veksthusnæringen for ekstraordinære strømutgifter	59 544	59 544 (0)	59 544 (0)	59 544 (0)	59 544 (0)	59 544 (0)	0 (-59 544)	59 544 (0)
1149	Verdiskapings- og utviklingstiltak i landbruket								
	51 Tilskudd til Utviklingsfondet for skogbruket	3 666	3 666 (0)	3 666 (0)	3 666 (0)	3 666 (0)	3 666 (0)	3 666 (0)	-33 784 (-37 450)
	71 Tilskudd til verdiskapings- tiltak i skogbruket	53 603	53 603 (0)	53 603 (0)	63 603 (+10 000)	603 (-53 000)	53 603 (0)	23 603 (-30 000)	53 603 (0)
	73 Tilskudd til skog-, klima- og energitiltak	55 775	55 775 (0)	55 775 (0)	55 775 (0)	35 775 (-20 000)	52 675 (-3 100)	30 775 (-25 000)	55 775 (0)
1150	Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.								
	50 Tilskudd til Landbrukets utviklingsfond	2 548 553	2 548 553 (0)	2 460 953 (-87 600)	2 018 553 (-530 000)	2 488 553 (-60 000)	2 473 553 (-75 000)	2 513 553 (-35 000)	2 998 553 (+450 000)
	70 Markedstiltak	410 500	410 500 (0)	414 100 (+3 600)	410 500 (0)	410 500 (0)	410 500 (0)	410 500 (0)	460 500 (+50 000)
	73 Pristilskudd	5 903 894	5 903 894 (0)	5 873 894 (-30 000)	5 903 894 (0)	5 903 894 (0)	5 903 894 (0)	5 903 894 (0)	5 403 894 (-500 000)
	74 Direkte tilskudd	17 566 323	17 566 323 (0)	15 873 723 (-1 692 600)	14 166 323 (-3 400 000)	17 566 323 (0)	17 566 323 (0)	17 586 323 (+20 000)	17 566 323 (0)
	77 Utviklingstiltak	397 391	397 391 (0)	417 391 (+20 000)	397 391 (0)	397 391 (0)	397 391 (0)	397 391 (0)	397 391 (0)
	78 Velferdsordninger	1 965 007	1 965 007 (0)	1 965 007 (0)	1 965 007 (0)	1 965 007 (0)	1 990 007 (+25 000)	1 965 007 (0)	1 965 007 (0)
1151	Til gjennomføring av reindrifftsavtalen								
	51 Tilskudd til Reindriftens utviklingsfond	73 900	73 900 (0)	73 900 (0)	73 900 (0)	73 900 (0)	85 900 (+12 000)	73 900 (0)	73 900 (0)
	75 Kostnadssenkende og direkte tilskudd	138 400	138 400 (0)	138 400 (0)	88 400 (-50 000)	138 400 (0)	138 400 (0)	138 400 (0)	138 400 (0)
1152	Bionova								

Kap.	Post Formål	Prop. 1 S med							
		Tillegg 2	A, Sp og SV	H	FrP	SV	R	V	MDG
	70 Tilskudd til bioøkonomi og klimatiltak i jordbruket	173 247	173 247	62 000	0	233 247	723 247	173 247	573 247
			(0)	(-111 247)	(-173 247)	(+60 000)	(+550 000)	(0)	(+400 000)
	71 Tilskudd til biogass	0	0	0	0	0	0	50 000	0
			(0)	(0)	(0)	(0)	(0)	(+50 000)	(0)
	Sum utgifter rammeområde 11	32 952 399	32 952 399	31 048 552	28 796 794	32 900 099	33 746 329	32 909 855	33 416 099
			(0)	(-1 903 847)	(-4 155 605)	(-52 300)	(+793 930)	(-42 544)	(+463 700)
Inntekter rammeområde 11 (i tusen kroner)									
	Sum inntekter rammeområde 11	318 140	318 140	318 140	318 140	318 140	318 140	318 140	318 140
			(0)	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)	(0)
	Sum netto rammeområde 11	32 634 259	32 634 259	30 730 412	28 478 654	32 581 959	33 428 189	32 591 715	33 097 959
			(0)	(-1 903 847)	(-4 155 605)	(-52 300)	(+793 930)	(-42 544)	(+463 700)

4.4 Komiteens merknader til de enkelte poster under rammeområdet 11

Komiteen viser til behandlingen av Innst. 2 S (2024–2025) 5. desember 2024. Det vises videre til partiens merknader i denne innstillingen.

4.4.1 KAP. 1100 LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENTET

Komiteen viser til at departementet skal legge til rette for at målene i landbruks- og matpolitikken blir nådd. Staten inngikk 16. mai 2024 en jordbruksavtale med jordbruket. Komiteen merker seg at avtalen omfatter vesentlige tiltak både i 2024 og 2025.

Post 1 Driftsutgifter

Komiteen viser til at midlene skal gå til departementets driftsutgifter, herunder lønnsrelaterte utgifter, husleie og andre driftsutgifter.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.1, jf. pkt. 4.3.8.

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

Komiteen viser til at midlene på posten blir benyttet til særskilte prosjekterrelaterte kostnader mv.

Komiteen merker seg at det foreslås å øke posten på bakgrunn av departementets tildelte ansvar for å fremskaffe et tilleggsareal for vinterbeite for reindriften i Sør-Fosen og Nord-Fosen sijte, samt annet arbeid, herunder tiltak mot skrantesyke.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.1, jf. pkt. 4.3.8.

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold – ordinære forvaltningsorganer, kan overføres, kan nyttes under post 50

Komiteen viser til at posten skal dekke investeringer og vedlikeholdsutgifter knyttet til departementets eiendommer, samt investeringer i underliggende virksomheter. Komiteen merker seg videre at det er foreslått en reduksjon på budsjettposten.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.1, jf. pkt. 4.3.8.

Post 50 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold – forvaltningsorganer med særskilte fullmakter

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.1, jf. pkt. 4.3.8.

4.4.2 KAP. 4100 LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENTET

Post 1 Refusjoner m.m.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.1, jf. pkt. 4.3.8.

4.4.3 KAP. 1112 VETERINÆRINSTITUTTET

Post 50 Kunnskapsutvikling, formidling og beredskap

Komiteen viser til at forslag til bevilgning går til de oppgavene Veterinærinstituttet har innenfor dyrehelse, dyrevelferd og før- og mattrygghet.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.1, jf. pkt. 4.3.8.

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres alternative statsbudsjett, hvor det ble foreslått å bevilge 10 mill. kroner til alternativ til dyreforsøk. Konkret ble det foreslått at det etableres et eget norsk 3R-senter under Veterinærinstituttet, og at plattformen Norecopa får en tilleggsbevilgning på 500 000 kroner for sitt arbeid knyttet til alternativ til dyreforsøk.

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til at Norge bruker om lag en femtedel av alle forsøksdyr som brukes i EU. Det finnes i dag ingen samordning, koordinering eller finansiering av fremtidsrettet forskning på området, og Norge er per i dag det eneste skandinaviske landet som ikke har et statlig senter for 3R (reduction, refinement, replacement).

Dette medlem viser til Miljøpartiet De Grønnes alternative statsbudsjett, der det ble foreslått å sette av 20 mill. kroner til å opprette et slikt senter.

Komiteens medlemmer fra Venstre og Miljøpartiet De Grønne fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen opprette et nasjonalt 3R-senter for forskning på alternativer til dyreforsøk, etter modell av tilsvarende sentre i Sverige og andre europeiske land.»

4.4.4 KAP. 1115 MATTILSYNET

Post 1 Driftsutgifter

Komiteen viser til at forslaget til bevilgning gjelder Mattilsynet, som har hovedansvaret for å føre tilsyn med at regelverket om mattrygghet, plantehelse, dyrehelse og dyrevelferd, og videre at kvalitet og forbrukerhensyn blir etterlevd i hele produksjonskjeden. Komiteen merker seg at forslaget til bevilgning til Mattilsynet er foreslått økt utover lønns- og prisjustering, dette for å blant annet styrke arbeidet med akvakultur, matsvinn og dyrevelferd.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.1, jf. pkt. 4.3.8.

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres alternative statsbudsjett, hvor det ble foreslått å styrke bevilgningen til Mattilsynet med 20 mill. kroner, øremerket til mattrygghet og dyrevelferd i landbruks- og havbruksnæringen.

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til partiets alternative statsbudsjett, der det ble foreslått å øke bevilgningen til Mattilsynet med 30 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag, blant annet for å styrke arbeidet mot infeksjonssykdommer og lus i oppdrettsnæringen.

Post 22 Reguleringspremie til kommunale og fylkeskommunale pensjonskasser

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.1, jf. pkt. 4.3.8.

Post 71 Tilskudd til erstatninger, *overslagsbevilgning*

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.1, jf. pkt. 4.3.8.

4.4.5 KAP. 4115 MATTILSYNET

Post 1 Gebyr m.m.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.1, jf. pkt. 4.3.8.

Post 2 Driftsinntekter og refusjoner m.m.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.1, jf. pkt. 4.3.8.

Post 85 Gebyr og tvangsmulkt, m.m.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.1, jf. pkt. 4.3.8.

4.4.6 KAP. 1136 NORSK INSTITUTT FOR BIOØKONOMI

Post 50 Kunnskapsutvikling, formidling og beredskap

Komiteen merker seg at formålet med midlene er å dekke faglig aktivitet som skal bidra til at virksomheten når de mål som er satt, herunder hovedmålet om at kunnskap og kompetanse skal være tilgjengelig for både næring og forvaltning.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.1, jf. pkt. 4.3.8.

4.4.7 KAP. 4136 NORSK INSTITUTT FOR BIOØKONOMI

Post 30 Husleie

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.1, jf. pkt. 4.3.8.

4.4.8 KAP. 1138 STØTTE TIL ORGANISASJONER M.M.

Post 70 Støtte til organisasjoner

Komiteen merker seg at hovedformålet med den foreslåtte bevilgningen er å støtte organisasjoner på nasjonalt nivå som arbeider innenfor Landbruks- og matdepartementets målområde. Komiteen merker seg at bevilgningen foreslås økt.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.1, jf. pkt. 4.3.8.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til partiets alternative statsbudsjett, der det ble foreslått en reduksjon i støtten til organisasjoner på 6 mill. kroner. Disse medlemmer er av den oppfatning at som hovedregel bør organisasjoner støttes av sine medlemmer.

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres alternative statsbudsjett, hvor det ble foreslått å innføre eller øke støtte til følgende organisasjoner: Biologisk-dynamisk Forening (BdF) (2 mill. kroner), Dyrevernalliansen (0,5 mill. kroner), NOAH (1 mill. kroner) og Matsentralen Norge (6,5 mill. kroner).

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til partiets alternative statsbudsjett, der det ble foreslått å øke støtten til Dyrevernalliansen (0,3 mill. kroner) samt å gjeninnføre støtten til NOAH – For dyrs rettigheter (0,7 mill. kroner) og Biologisk-dynamisk Forening (0,15 mill. kroner).

Post 71 Internasjonalt skogpolitisk samarbeid – organisasjoner og prosesser, *kan overføres*

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.1, jf. pkt. 4.3.8.

Post 72 Stiftelsen Norsk senter for økologisk landbruk (NORSØK)

Komiteen merker seg at formålet med den foreslåtte bevilgningen er å støtte stiftelsens arbeid med utvikling og formidling av kunnskap, samt noe forskningsrettet arbeid. Komiteen merker seg at bevilgningen er foreslått økt.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.1, jf. pkt. 4.3.8.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er av den oppfatning at landbruket styres best gjennom markedsmekanismene, og at det bør være i bøndenes egen interesse å selv bidra økonomisk til kunnskapsutvikling om økologisk landbruk dersom det finnes etterspørsel for slike produkter i forbrukermarkedet. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett, der det ble foreslått en reduksjon til stiftelsen Norsk senter for økologisk landbruk (NORSØK) på 2 mill. kroner.

Post 73 Nasjonalt senter for fjellandbruk

Komiteen merker seg at målet er å fremme arbeidet med et lønnsomt og bærekraftig landbruk i fjellområdene, med utgangspunkt i særtrekk og fortrinn som fjellbygdene har. Komiteen merker seg at det er foreslått en økt bevilgning.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.1, jf. pkt. 4.3.8.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener prioriteten i landbrukspolitikken må være å dekke forbrukernes behov for norskproduserte matvarer, fremfor at staten skal benytte insentiver for hvordan landbruket skal være. Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett, der det ble foreslått en reduksjon til Nasjonalt senter for fjellandbruk på 4,358 mill. kroner.

Post 74 Opplysningstiltak landbruket

Komiteen merker seg at posten avvikles fra og med 2025.

Post 75 Dyrsku'n

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.1, jf. pkt. 4.3.8.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne, merker seg at posten er ny, og videre at formålet med den foreslåtte bevilgningen er å bidra til arrangementets arbeid med å fremme lokalmat samt aktiviteter knyttet til husdyr og jordbruk.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre viser til at Dyrsku'n Arrangement AS er et kommersielt selskap innen messe- og kongressarrangører og hotell- og andre overnattingssteder, som i 2023 hadde driftsinntekter på nesten 40 mill. kroner og et resultat på over 2,5 mill. kroner. Disse medlemmer mener det er uheldig å etablere en egen tilskuddspost på statsbudsjettet til et kommersielt selskap som Dyrsku'n uten at det foreligger særlige grunner til dette.

Disse medlemmer viser til Høyre og Venstre sine alternative statsbudsjetter for 2025, hvor denne støtten ble foreslått avvirket.

4.4.9 KAP. 1139 GENRESSURSER, MILJØ- OG RESSURSREGISTRERINGER

Komiteen viser til at kapittelet har som formål å dekke utgifter knyttet til drift av Svalbard globale frøhvelv, kunnskapsutvikling og metodeutvikling innenfor miljøregistreringer i skog, samt andre genressurs- og miljøtiltak.

Post 21 Spesielle driftsutgifter, Svalbard globale frøhvelv

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.1, jf. pkt. 4.3.8.

Post 50 Miljøregistreringer i skog

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.1, jf. pkt. 4.3.8.

Post 70 Tilskudd til bevaring og bærekraftig bruk av husdyr-, plante- og skogtregenetiske ressurser, kan overføres

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.1, jf. pkt. 4.3.8.

Post 71 Tilskudd til genressursforvaltning og miljøtiltak, kan overføres

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.1, jf. pkt. 4.3.8.

4.4.10 KAP. 1140 HØSTBARE VILTRESSURSER – FORVALTNING OG TILSKUDD TIL VILTFORMÅL (VILTFONDET) M.M.

Komiteen viser til at kapittelet omfatter utgifter innenfor viltforvaltningen.

Post 1 Driftsutgifter

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.1, jf. pkt. 4.3.8.

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.1, jf. pkt. 4.3.8.

Post 71 Tilskudd til viltformål, kan overføres

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.1, jf. pkt. 4.3.8.

4.4.11 KAP. 1141 HØSTBARE VILTRESSURSER – JEGERPRØVE, TILSKUDD TIL ORGANISASJONER M.M.

Komiteen viser til at jegerprøven er viktig for å sørge for sikker jaktutøvelse og rekruttering til jakt, som er en viktig og populær aktivitet for å høste av viltressursene.

Post 23 Jegerprøve m.m., kan overføres

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.1, jf. pkt. 4.3.8.

Post 75 Organisasjoner – høstbare viltressurser

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.1, jf. pkt. 4.3.8.

4.4.12 KAP. 4141 HØSTBARE VILTRESSURSER – JEGERPRØVE, TILSKUDD TIL ORGANISASJONER M.M.

Post 1 Jegerprøve, gebyr m.m.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.1, jf. pkt. 4.3.8.

4.4.13 KAP. 1142 LANDBRUKSDIREKTORATET

Post 1 Driftsutgifter

Komiteen merker seg at formålet med bevilgningen er drift av direktoratet, som er lokalisert i Oslo, Steinkjer og Alta. Komiteen merker seg videre at det er foreslått en økt bevilgning for omstillingsarbeidet knyttet til å flytte direktoratsansvaret for høstbare viltressurser fra Miljødirektoratet i Trondheim til Landbruksdirektoratet i Steinkjer. Komiteen merker seg videre at det er foreslått en økning på posten for fondsforvaltning.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.1, jf. pkt. 4.3.8.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative budsjett for 2025, der driftsutgiftene ble foreslått redusert med 3 mill. kroner.

Post 21 Spesielle driftsutgifter – Beredskapslagring av korn

Komiteen merker seg at regjeringen har startet etablering av beredskapslagring av korn. Komiteen viser til at dette er et viktig tiltak for å øke sikkerheten i matkornforsyningen til det norske markedet. Komiteen merker seg at det er foreslått en betydelig økning i bevilgningen til kjøp av matkorn samt lagertjenester.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.1, jf. pkt. 4.3.8.

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.1, jf. pkt. 4.3.8.

Post 50 Arealressurskart

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.1, jf. pkt. 4.3.8.

Post 60 Tilskudd til veterinærdekning

Komiteen viser til at tilstrekkelig tilgang på veterinærer er en forutsetning for å kunne nå Stortingets vedtatte mål om matproduksjon i hele landet.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.1, jf. pkt. 4.3.8.

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til partiets alternative statsbudsjett, der det ble foreslått å øke bevilgningen til veterinærdekning med 50 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

Post 70 Tilskudd til fjellstuer

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.1, jf. pkt. 4.3.8.

Post 71 Tiltak for bærekraftig reindrift, kan overføres

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.1, jf. pkt. 4.3.8.

Post 72 Erstatninger ved ekspropriasjon og leie av rett til reinbeite, overslagsbevilgning

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.1, jf. pkt. 4.3.8.

Post 73 Tilskudd til erstatninger m.m. etter offentlige pålegg i plante- og husdyrproduksjon, overslagsbevilgning

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.1, jf. pkt. 4.3.8.

Post 74 Kompensasjon til dyreeiere som blir pålagt beitenekt

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.1, jf. pkt. 4.3.8.

Post 75 Stønad til jordbruks- og veksthusnæringen for ekstraordinære strømutgifter, overslagsbevilgning

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.1, jf. pkt. 4.3.8.

Komiteens medlem fra Venstre viser til at det ikke er en egen strømstøtteordning for næringslivet,

og at strømprisene er forventet å være på et helt annet og lavere nivå i 2025. Dette medlem kan derfor ikke se begrunnelsen for en egen støtte til jordbruks- og vekstnæringen.

Post 77 Tilskudd til kompensasjon ved avvikling av pelsdyrhold, *kan overføres*

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.1, jf. pkt. 4.3.8.

Post 79 Tilskudd til reindriften for andel av verdiskaping fra vindkraft

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.1, jf. pkt. 4.3.8.

Post 80 Beredskapslager matmjøl

Komiteen merker seg at det foreslås opprettelse av ny post og en bevilgning med formål om å bedre forsyningsikkerheten i Troms og Finnmark gjennom å etablere beredskapslager for matmel.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.1, jf. pkt. 4.3.8.

Post 81 Tilskudd til næringsmiddelbedrifter i Troms og Finnmark

Komiteen merker seg at posten er ny og at den foreslåtte bevilgningen skal dekke et tilskudd til næringsmiddelbedrifter som bruker landbasert råstoff i Troms og Finnmark. Komiteen merker seg at formålet med bevilgningen er styrking av forsyningsikkerheten.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.1, jf. pkt. 4.3.8.

4.4.14 KAP. 4142 LANDBRUKSDIREKTORATET

Post 1 Driftsinntekter, refusjoner m.m.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.1, jf. pkt. 4.3.8.

4.4.15 KAP. 1148 NATURSKADE – ERSTATNINGER

Post 71 Naturskade – erstatninger, *overslagsbevilgning*

Komiteen viser til at statens naturskadeordning gir erstatning for de naturskadene det ikke er mulig å forsikre seg mot gjennom en alminnelig forsikringsordning, og de foreslåtte bevilgningene skal brukes til å dekke disse utgiftene.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.1, jf. pkt. 4.3.8.

4.4.16 KAP. 1149 VERDISKAPINGS- OG UTVIKLINGSTILTAK I LANDBRUKET

Komiteen viser til at økt verdiskaping i landbruket basert på norske naturressurser er viktig for omstillingen av norsk økonomi.

Post 51 Tilskudd til Utviklingsfondet for skogbruket

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.1, jf. pkt. 4.3.8.

Post 71 Tilskudd til verdiskapingstiltak i skogbruket, *kan overføres*

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.1, jf. pkt. 4.3.8.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til partiets alternative statsbudsjett, der det ble foreslått en ekstra bevilgning på 10 mill. kroner til verdiskapingstiltak i skogbruket, øremerket skogsbilveier. Dette for at skognæringen kan videreutvikles.

Komiteens medlem fra Venstre ønsker å vri støtteordningen i landbruket fra å støtte store naturinngrep til å gi støtte til å bevare natur. Dette medlem viser til Venstres alternative statsbudsjett, hvor det ble foreslått å redusere tilskudd til etablering av skogsbilveier og til gjødsling av skog på flere ulike poster, mens Venstre foreslo å øke bevilgningene til fleralderskogbruk, kartlegging av naturskog og vannmiljøtiltak/reduert avrenning av landbruket.

Post 73 Tilskudd til skog-, klima- og energitiltak, *kan overføres*

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.1, jf. pkt. 4.3.8.

Komiteens medlem fra Venstre ønsker å vri støtteordningen i landbruket fra å støtte store naturinngrep til å gi støtte til å bevare natur. Dette medlem viser til Venstres alternative statsbudsjett, hvor det ble foreslått å redusere tilskudd til etablering av skogsbilveier og til gjødsling av skog på flere ulike poster, mens Venstre foreslo å øke bevilgningene til fleralderskogbruk, kartlegging av naturskog og vannmiljøtiltak/reduert avrenning av landbruket.

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til at deler av bevilgningene på posten går til tiltak som har negativ naturpåvirkning, som for eksempel gjødsling av skog. Dette medlem viser til Miljøpartiet De Grønnes alternative statsbudsjett, der det ble foreslått å redusere bevilgningen på posten med 37,45 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag.

4.4.17 **KAP. 1150 TIL GJENNOMFØRING AV JORDBRUKSAVTALEN M.M.**

Komiteen viser til at dette kapittelet tar utgangspunkt i at jordbruket forhandler med staten om priser, tilskudd og andre regler for produksjon og omsetning innenfor jordbruket. Komiteen påpeker at postene under kapittelet brukes til gjennomføringen av jordbruksavtalen og skal bidra til at målene for landbruks- og matpolitikken blir nådd. Komiteen viser videre til Prop. 105 S (2023–2024), jf. Innst. 485 S (2023–2024), der staten inngikk en avtale med Norges Bondelag. Jordbruksavtalen hadde en total ramme på 3 015 mill. kroner.

Komiteen viser til at Norge gjennom FN-konvensjonen om økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter har forpliktet seg til å produsere mat til egen befolkning.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne, tar utgangspunkt i at landbrukspolitikken skal bygges rundt de fire bærebjelkene: et velfungerende importvern, markedsreguleringen, forhandlingsinstituttet med årlige jordbruksoppgjør og en eiendomspolitikk som styrker den selveiende bonden og lokalt eierskap. Flertallet viser til at jordbruksavtalen gir forutsigbarhet for norske bønder og bidrar til å trygge matproduksjonen.

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.1, jf. pkt. 4.3.8.

Post 50 Tilskudd til Landbrukets utviklingsfond

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.1, jf. pkt. 4.3.8.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative budsjett for 2025, hvor det ble foreslått å avvikle to tilskuddsordninger og omdisponering av hhv. 4 mill. kroner til Matnasjonen Norge og 6 mill. kroner til kunnskapsinnhenting om metanhemmere fra post 74 Tilskudd husdyr.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til partiets alternative statsbudsjett, der det ble foreslått et kutt i tilskuddet til Landbrukets utviklingsfond på 530 mill. kroner øremerket klimaordninger i landbruket i neste års jordbruksoppgjør. Reduksjonen tilsvarer en halvering i bevilgningene til klimaformål.

Komiteens medlem fra Venstre ønsker å vri støtteordningen i landbruket fra å støtte store naturinngrep, til å gi støtte til å bevare natur. Dette medlem

viser til Venstres alternative statsbudsjett, hvor det ble foreslått å redusere tilskudd til etablering av skogsbilveier og til gjødsling av skog på flere ulike poster, mens Venstre foreslo å øke bevilgningene til fleraldersskogbruk, kartlegging av naturskog og vannmiljøtiltak/reduert avrenning av landbruket.

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til partiets alternative statsbudsjett, der det ble foreslått en rekke omprioriteringer under Landbrukets utviklingsfond. Blant annet ble det foreslått tilskudd til økt bruk av grovfôr, tilskudd til økt bruk av norsk matkorn i matindustrien, tilskudd til fleraldersskogbruk og et kutt i støtten til skogsbilveier. Samlet ble det foreslått å øke bevilgningen på posten med 450 mill. kroner.

Post 70 Markedstiltak, kan overføres

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.1, jf. pkt. 4.3.8.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative budsjett for 2025, hvor det ble foreslått å omdisponere 3,6 mill. kroner til Opplysningskontoret for frukt og grønt fra Post 73 Pristilskudd kjøtt.

Post 71 Tilskudd ved avlingsvikt, overslagsbevilgning

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.1, jf. pkt. 4.3.8.

Post 73 Pristilskudd, overslagsbevilgning

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.1, jf. pkt. 4.3.8.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative budsjett for 2025, der det ble foreslått å omdisponere 250 mill. kroner fra pristilskudd melk til 150 mill. kroner til pristilskudd grønt og 100 mill. kroner til pristilskudd korn. I tillegg ble det foreslått å omdisponere 30 mill. kroner fra pristilskudd kjøtt til andre poster under kap. 1150.

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til partiets alternative statsbudsjett, der det ble foreslått å redusere tilskuddet til prisnedskrivning av korn med 500 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag. Prisnedskrivningstilskuddet bidrar til å gjøre kraftfôr billigere, og favoriserer dermed kraftfôravhengige kjøttslag som svin og kylling over sau og storfe.

Post 74 Direkte tilskudd, kan overføres

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.1, jf. pkt. 4.3.8.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative budsjett for 2025, der det ble foreslått å redusere overføringene med 1,69 mrd. kroner og omdisponere 10 mill. kroner fra tilskudd husdyr til post 50. Samtidig ble det foreslått etablert en ny ordning, Driftstilskudd for vertikal grøntproduksjon, med 6,4 mill. kroner med midler omdisponert fra post 73 Pristilskudd kjøtt.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener norsk landbruks konkurransevne må styrkes, slik at næringen kan baseres på markedsøkonomiske prinsipper, slik som næringslivet ellers. Disse medlemmer mener dagens landbrukspolitikken baserer seg på utdaterte markedspolitiske prinsipper, der fraværet av markedsmekanismer er stort. Disse medlemmer mener en industrialisering av landbruket, der bøndene anses som selvstendig næringsdrivende, vil være med på å stimulere til vekst og lønnsomhet i landbruket. Disse medlemmer viser til at andre matprodusenter, som fiskerinæringen, produserer store mengder mat uten å motta statlig støtte og subsidier. Disse medlemmer mener en fremtidsrettet landbrukspolitikken må bestå av færre politiske reguleringer, et friere mat- og handelsmarked, fjerning av tollvernet og eksponering for utenlandsk konkurranse. Disse medlemmer mener det store behovet for statlige overføringer til landbruket, i kombinasjon med streng statlig regulering, skaper en statlig maktkonsentrasjon i landbruket. Et markedsbasert landbruk vil være med på å desentralisere makten og sørge for mer makt til bøndene.

Disse medlemmer påpeker at Fremskrittspartiet ønsker en landbrukspolitikken som satser på heltidsbonden. Disse medlemmer mener at de direkte tilskuddene i jordbruket i stor grad er omfordelende, og favoriserer smådrift fremfor stordrift i jordbruket. Disse medlemmer mener man med dagens ordning setter distriktpolitikken foran matproduksjon. Disse medlemmer mener det er en styrke i norsk landbruk at den er til stede i alle regioner, men at hovedprioriteringen i landbruket må være en sterk matproduksjon, og at behovet for statlige overføringer er redusert.

Disse medlemmer viser til Fremskrittspartiets alternative statsbudsjett, der det ble foreslått å redusere det direkte tilskuddet med 3 400 mill. kroner, som tilsvarer en nedjustering av tilskuddsnivået til rett under 2023-nivå.

Komiteens medlem fra Venstre ønsker å vri støtteordningen i landbruket fra å støtte store naturinngrep til å gi støtte til å bevare natur. Dette medlem viser til Venstres alternative statsbudsjett, hvor det ble foreslått å redusere tilskudd til etablering av skogsbilveier og til gjødsling av skog på flere ulike poster, mens

Venstre foreslo å øke bevilgningene til fleralderskogbruk, kartlegging av naturskog og vannmiljøtiltak/reduert avrenning av landbruket.

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til partiets alternative statsbudsjett, der det ble foreslått en rekke omprioriteringer innenfor rammen på posten. Blant annet ble det foreslått økt beitetilskudd, økt areal- og kulturlandskapstilskudd, økt støtte til regionale miljøprogram (RMP) og redusert husdyrtilskudd.

Post 77 Utviklingstiltak, kan overføres

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.1, jf. pkt. 4.3.8.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative budsjett for 2025, der det ble foreslått at tilskudd til fellesanlegg for frukt og tilskudd rådgivning økes med 10 mill. kroner omdisponert fra post 73 Pristilskudd kjøtt.

Post 78 Velferdsordninger, kan overføres

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.1, jf. pkt. 4.3.8.

4.4.18 KAP. 4150 TIL GJENNOMFØRING AV JORDBRUKSAVTALEN M.M.

Post 85 Markedsordningen for korn

Komiteen viser til at denne posten omfatter inntektene fra prisutjevningsbeløp for kraftfôrråvarer. Ordningen har som formål å sikre tilnærmet like konkurransevilkår mellom korn og andre råvarer i kraftfôr til husdyr.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.1, jf. pkt. 4.3.8.

4.4.19 KAP. 1151 TIL GJENNOMFØRING AV REINDRIFSAVTALEN

Komiteen viser til at reindriftsavtalen er et av de viktigste virkemidlene for å nå målene i reindriftpolitikken.

Komiteen viser til at Staten og Norske Reindriftsamers Landsforbund ble enige om Reindriftsavtalen 2024/2025 den 8. februar 2024, jf. Prop. 98 S (2023–2024) og Innst. 437 S (2023–2024).

Post 51 Tilskudd til Reindriften utviklingsfond

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.1, jf. pkt. 4.3.8.

Post 72 Tilskudd til organisasjonsarbeid

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.1, jf. pkt. 4.3.8.

Post 75 Kostnadssenkende og direkte tilskudd, kan overføres

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.1, jf. pkt. 4.3.8.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener norsk reindrift må anses som en selvstendig næring som baserer seg på markedsmekanismene. Disse medlemmer mener næringen bør utøves så fritt som mulig, og at det offentliges ansvar bør begrenses til en fornuftig ressursforvaltning av offentlige beitemarker. Disse medlemmer påpeker at reindriftnæringen er liten i nasjonal målestokk, men har stor betydning for økonomi, sysselsetting og kultur i lokalsamfunn i nord. Disse medlemmer mener næringen først og fremst har behov for gode og forutsigbare rammebetingelser og mindre byråkrati knyttet til næringen. Disse medlemmer viser til at reindriften er en arealavhengig næring, og at et korrekt øvre reintall i forhold til beitearealer er en sentral forutsetning for at næringen oppnår målene om økt produksjon og lønnsomhet. De siste tiårene har mediebildet av reindriften vært preget av beitekrise, nedbygging av natur og beiteområder og at reindriften må sikres tilgang til nødvendige arealer. Disse medlemmer vil påpeke at det er avgjørende at reintallet er tilpasset beitegrunnlaget for å nå målet om bærekraftig reindrift. Det er i den sammenheng viktig å påpeke at reintallet i Finnmark er nær doblet fra 1970 og fram til 2019. Disse medlemmer mener man i stor grad kan konkludere med at den store økningen i reintall er reindriften største utfordring, uten at det er politisk vilje til å gjøre de nødvendige grepene. I dag er det meste av beitekapasiteten utnyttet maksimalt, og med de siste års gjentatte beitekriser må det gjøres nye vurderinger av om reintallet er i samsvar med beiteressursene. Disse medlemmer viser til partiets alternative statsbudsjett, der posten for kostnadssenkende og direkte tilskudd ble foreslått redusert med 50 mill. kroner.

Post 79 Velferdsordninger, kan overføres

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.1, jf. pkt. 4.3.8.

4.4.20 KAP. 1152 BIONOVA

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne, registrerer at det foreslått en styrking av midlene til drift av Bionova og herunder den viktige satsingen for å opprettholde klimaavtalen mellom jordbruket og staten for å kutte utslipp i årene framover.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative budsjett, hvor Høyre er tydelige på at jordbruket må ta sin del av utslippskuttene for å nå

målene i Parisavtalen. Virkemiddelapparatet bør utformes for å treffe landbrukssektoren bedre, og derfor ønsker Høyre å opprette Bionova som et fagmiljø hos Enova.

Disse medlemmer ønsker å styrke natur- og biokompetansen under Enovas paraply. Enova har lang erfaring med klimatiltak og hvordan man målrettet bruker virkemidler effektivt til klimaomstilling.

Disse medlemmer mener at det å opprette et fagmiljø under Enova vil bidra positivt til utslippskutt og verdiskaping basert på naturmangfold og biologiske prosesser, samt til å bedre forstå og ivareta naturbaserte og biologiske løsninger som del av virkemiddelapparatet.

Disse medlemmer viser til at klima, natur og miljø henger sammen, og at en bredere kunnskap kan være nyttig for å se hvordan natur (for eksempel opptak i skog, myr, hav) og biologi (landbruk, arts mangfold) er en del av klimabildet, og er relevant for en helhetlig tilnærming til Enovas hovedformål: «reduerte klimagassutslipp i ikke-kvotepliktig sektor og utvikling av ny klimateknologi».

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne tok til orde for å opprette Bionova allerede i 2015. Dette medlem ønsker å styrke Bionova kraftig, og tydeliggjøre at Bionova skal være noe mer enn et organ som skal bidra til klimakutt på gårdsnivå. Ambisjonen må være at Bionova skal være like viktig for bioøkonomien, både den landbaserte og sjøbaserte, som Enova i dag er for klimaomstilling i industrien.

Post 70 Tilskudd til bioøkonomi og klimatiltak i jordbruket

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.1, jf. pkt. 4.3.8.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til partiets alternative statsbudsjett for 2025, der Bionova ble foreslått kuttet med 111,2 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til partiets alternative statsbudsjett, der det ble foreslått å avvike Bionova. Posten kuttet dermed i sin helhet, med 173,247 mill. kroner. Disse medlemmer mener at dette ikke er et særskilt tiltak som bør prioriteres i statsbudsjettet, og at det allerede i dag finnes en rekke virkemidler som kan dekke Bionovas mandat.

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne viser til partiets alternative statsbudsjett, der det ble foreslått å øke bevilgningen til Bionova med 400 mill. kroner sammenlignet med regjeringens forslag. Av dette ble det foreslått å sette av 300 mill. kroner til et storskala biogassprogram og 100 mill. kroner til et pro-

gram for omstilling av åpne oppdrettsmerder til lukket eller annen utslippsfri teknologi.

Post 71 Program for biogassproduksjon

Komiteens medlem fra Venstre viser til Venstres alternative statsbudsjett, hvor det ble foreslått å opprette et nytt program for biogassproduksjon under Bionova med et oppstartsbeløp på 50 mill. kroner. I tillegg er det behov for å videreutvikle verdikjeden for bioproduktene fra biogassproduksjon. Dette medlem vil legge til rette for mer CO₂-fangst og -bruk fra anleggene. En omvendt CO₂-avgift for biogene utslipp vil gi incentiver til dette.

4.4.21 KAP. 1161 MYNDIGHETSOPPGAVER OG SEKTORPOLITISKE OPPGAVER PÅ STATSGRUNN

Post 70 Tilskudd til Statskog SFs myndighetsoppgaver og sektorpolitiske oppgaver

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.1, jf. pkt. 4.3.8.

Post 75 Tilskudd til oppsyn i statsallmenninger

Komiteen viser til at formålet med bevilgningen er oppsyn i statsallmenningene. Fjelloppsynet skal bidra til bærekraftig bruk av statsallmenningene, og komiteen registrerer at tilskuddet skal legge til rette for et

profesjonelt oppsyn, mer brukerkontakt og aktivitet i statsallmenningene.

Komiteen viser til forslag om bevilgning på posten som følger av pkt. 4.1, jf. pkt. 4.3.8.

5. Oppfølging av anmodnings- og utredningsvedtak

I dette kapittelet behandler komiteen oppfølging av anmodnings- og utredningsvedtakene under rammeområdene 9, 10 og 11.

Meld. St. 4 (2024–2025) Anmodnings- og utredningsvedtak i stortingssesjonen 2023–2024 ble lagt fram samtidig med Prop. 1 S (2024–2025) og behandles i kontroll- og konstitusjonskomiteen.

I tabellene nedenfor gis det en oversikt over oppfølging av anmodningsvedtak under de respektive departementene som hører inn under næringskomiteens ansvarsområde. Det angis hvorvidt vedkommende departement planlegger at rapporteringen knyttet til vedtaket nå avsluttes, eller om departementet vil rapportere om vedtaket også i neste års budsjettproposisjon.

Oversikten inkluderer alle vedtak fra stortingssesjonen 2023–2024 samt de vedtakene fra tidligere stortingssesjoner som ifølge kontroll- og konstitusjonskomiteen i Innst. 239 S (2023–2024) ikke var kvittert ut.

5.1 Nærings- og fiskeridepartementet

I Prop. 1 S (2024–2025) kapittel 4 har regjeringen gitt en oversikt over anmodnings- og utredningsvedtak under Nærings- og fiskeridepartementet.

Oversikt over anmodnings- og utredningsvedtak, ordnet etter sesjon og nummer

Sesjon	Vedtaks nr.	Stikkord	Rapportering avsluttes (Ja/Nei)
2023–2024	68	Midlertidige maksimalpriser for løyvepliktig drosjetransport med motorvogn	Nei
2023–2024	77	Frivillig sykdomsmerking av oppdrettsfisk i butikk	Ja
2023–2024	78	Innretning av det næringsrettede virkemiddelapparatet i samsvar med Parisavtalen	Ja
2023–2024	79	Finansiering av produksjonsutstyr for grønn industri	Ja
2023–2024	84	Innsyn i hvem som eier forvalterregistrerte aksjer	Ja
2023–2024	85	Forskrift om innsyn i aksjeeierboken og regler om rapportering av eierskapsendringer i aksjeselskaper	Nei
2023–2024	86	Like regler for innsyn i aksjeeierboken og aksjeeierregisteret	Ja
2023–2024	521	Raskest mulig få på plass et oppdatert aksjonærregister i sanntid	Ja
2023–2024	563	Beredskapsplaner for matforsyning i en krisesituasjon	Ja
2023–2024	564	Felles nordisk analyse av forsyningssikkerhet for mat	Ja
2023–2024	586	Eierskapsbegrensninger i kystfisket etter torsk, hyse og sei nord for 62 grader	Nei

Sesjon	Vedtaks nr.	Stikkord	Rapportering avsluttes (Ja/Nei)
2023–2024	587	Eierskapsbegrensninger i kystfisket etter andre arter enn torsk, hyse og sei nord for 62 grader	Nei
2023–2024	588	Særskilte regler omd eierskapsbegrensninger for kystgruppen	Nei
2023–2024	589	Ny vurdering av leiefartøyordningen	Nei
2023–2024	590	Gjeninnføring av hjemmelengde for kystfiskeflåten	Ja
2023–2024	591	Vurdering av strukturkvoteordningen	Nei
2023–2024	592	Fordeling av strukturgevinst når strukturkvoter utløper	Nei
2023–2024	593	Sammenslåingsordning for fartøy under 11 meter	Nei
2023–2024	594	Sammenslåingsordning for pelagiske fartøy under 11 meter	Nei
2023–2024	595	Gjeninnføring av dynamisk trålstige for torsk	Nei
2023–2024	596	Prioritering av berørte flåtegrupper ved tilbakeføring av ubrukt tredjelandskvote	Ja
2023–2024	597	Åpen gruppes andel av totalkvoten for norsk torsk	Nei
2023–2024	598	Omfordeling til lukket gruppe under 11 meter	Nei
2023–2024	599	Gjennomgang av åpen gruppe	Nei
2023–2024	600	Gjeninnføring av sildestigen	Nei
2023–2024	601	Mer representative salgslagsstyrer	Ja
2023–2024	602	Etterkontroll av fiskesalgslagslova	Nei
2023–2024	603	Årlige forventningsbrev til fiskesalgslagene	Ja
2023–2024	605	Faglig grense for dødelighet i sjøfasen av lakseoppdrett	Ja
2023–2024	606	Teknologinøytral miljøfleksibilitetsordning for havbruk	Nei
2023–2024	697	Fensfeltet og Mineral Security Partnership	Nei
2023–2024	698	Samarbeidsavtale med USA om mineraler	Nei
2023–2024	699	Offentlig-privat samhandling om overskuddsmasser	Nei
2023–2024	700	Prosjektgruppe for overskuddsmasser fra gruver	Nei
2023–2024	789	Restaurering av norsk tareskog	Nei
2023–2024	844	Sertifikater for utenlandske sjøfolk	Nei
2023–2024	912	Restriksjoner på bunntrål og snurrevad i det kystnære fisket	Nei
2022–2023	55	Strategi for vekst i kreativ industri	Nei
2022–2023	56	Gjennomgang av virkemiddelapparatet for kulturnæringer	Nei
2022–2023	68	Opphevelse av boligstiftelser opprettet av kommune og boligbyggelag	Nei
2022–2023	99	Krav om tilbakefylling og ressursutnyttelse for gruvedrift i Norge	Nei
2022–2023	694	Tilstrekkelige verktøy for Konkurransetilsynet	Ja
2022–2023	695	Markedsdata for dagligvarehandelen	Ja
2022–2023	716-1	Miljøindikatorer	Nei
2022–2023	716-3	Nedtrukken produksjon	Nei
2022–2023	716-4	Miljøteknologiordning	Ja
2022–2023	716-5	Bedre organisering av samarbeidet mellom myndighetene og oppdrettsnæringen	Nei
2022–2023	933	Krav om nullutslipp for alle nye servicefartøy i havbruksnæringen fra 1. juli 2024	Nei
2021–2022	601	Dagligvare – hvordan aktører uten stor kapitaltilgang kan få innpass	Ja
2021–2022	602	Dagligvare – rettferdig andel av verdiskapinga i verdikjeden for mat	Ja
2021–2022	606	Dagligvare – felles merkeordning for kjedenes egne merkevarer (EMV)	Nei
2021–2022	607	Dagligvare – utrede virkningene av egne merkevarer på konkurransen	Ja
2021–2022	608	Dagligvare – vertikal integrasjon og egne merkevarer i dagligvarebransjen	Ja

Sesjon	Vedtaks nr.	Stikkord	Rapportering avsluttes (Ja/Nei)
2021–2022	610	Dagligvare – konkurranse og mer åpenhet innenfor grossist- og distribusjonsleddet	Nei
2020–2021	71	Sikre egenproduksjon – ordning med utleie av akvakulturtillatelser	Nei
2020–2021	98	Oppfølging av kvotesystemet i kyst- og havfiske	Ja
2020–2021	172	Mineralloven – forbedringer og forenklinger	Nei
2020–2021	573	Dagligvaremarkedet – regnskaps- og funksjonsmessig skille mellom leddene	Nei
2020–2021	574	Dagligvare – rabatter skal i større grad følge varen	Nei
2020–2021	829	Fiskeflåten – strategi for fornyelse	Ja
2020–2021	839	Styrke og lovfeste tilskuddsordningen for sysselsetting av sjøfolk	Nei
2020–2021	980	Representantforslag om å sikre en mer helhetlig havbruksforvaltning	Ja
2020–2021	1231	Løse utfordringene Svinesundtersklene har for innseilingen til Haløya	Ja
2019–2020	551	Kvotemeldingen – fordeling av strukturgevinst	Ja
2019–2020	553	Kvotemeldingen – kvotefleksibilitet i fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62 grader nord	Nei
2019–2020	555	Kvotemeldingen – om faktisk lengde og hjemmelslengde	Ja
2019–2020	556	Kvotemeldingen – avvikling av «samfiske med seg selv»	Ja
2019–2020	558	Kvotemeldingen – om konsekvensutredninger	Ja
2016–2017	108, punkt 35	Registrering av firmaer og selskap i Norge uten fysisk tilstedeværelse	Ja
2013–2014	496	Informasjon om eiere av aksjeselskap	Ja

5.1.1 KOMITEENS MERKNADER

Komiteen viser til at det flere steder i Prop. 1 S (2024–2025) er referert til Stortingets anmodningsvedtak. Komiteen vil understreke at komiteens merknader til disse vedtakene ikke er å anse som Stortingets formelle kontroll av regjeringens oppfølging av vedtakene, og kan således ikke erstatte kontroll- og konstitusjonskomiteens behandling av den årlige stortingsmeldingen om oppfølging av anmodnings- og utredningsvedtak. Komiteen viser til omtalene av de ulike anmodnings- og utredningsvedtakene i proposisjonen.

Komiteen tar i denne innstillingen ikke stilling til realiteten i de enkelte forslagene eller regjeringen Støres konklusjon om videre rapportering eller ikke, med mindre annet er spesielt omtalt. Det vil bli gjort ved behandlingen av Meld. St. 4 (2024–2025).

Vedtaks under Nærings- og fiskeridepartementet i stortings-sesjonen 2023–2024

Vedtaks nr. 78, 4. desember 2023

Innretning av det næringsrettede virkemiddelapparatet i samsvar med Parisavtalen:

«Stortinget ber regjeringen innrette det næringsrettede virkemiddelapparatet slik at prosjekter som får støtte skal være i tråd med Parisavtalen.»

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne, viser til omtalen av vedtaket i Meld. St. 4 (2024–2025), og til at prosjekter som får støtte fra virkemiddelapparatet, skal være i tråd med hovedprinsippet i Parisavtalen. Flertallet mener det er viktig å dokumentere at det næringsrettede virkemiddelapparatet bidrar til grønn omstilling, og ber regjeringen rapportere på dette når tallene for 2024 er klare.

Vedtaks nr. 85, 4. desember 2023

Forskrift om innsyn i aksjeeierboken og regler om rapportering av eierskapsendringer i aksjeselskaper:

«Stortinget ber regjeringen innen revidert budsjett for 2024 gjøre endringer i forskrifter for å bedre innsyn i eierskap til norske aksjeselskaper og allmennaksjeselskaper og å innen revidert budsjett 2025 komme tilbake til Stortinget med forslag til regelendringer som innebærer at norske aksjeselskaper skal rapportere endringer i eierskap til aksjer på en måte som kan gjøre dem tilgjengelig for allmennheten.»

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne, viser til tidligere vedtak om et offentlig oppdatert aksjeeierregister i sanntid (vedtaks nr. 496 (16. juni 2014) og vedtaks nr. 521 (14. mars 2024)) og vil

påpeke at dette arbeidet har tatt lang tid. Flertallet ber regjeringen få et offentlig og løpende oppdatert aksjeeierregister på plass innen utgangen av stortingsperioden.

Flertallet ber derfor regjeringen i løpet av denne stortingsperioden gjennomføre nødvendige avklaringer og å etablere et slikt åpent, tilgjengelig aksjeeierregister. Disse avklaringene bør bygge på rapporten fra arbeidsgruppen nedsatt av Nærings- og fiskeridepartementet: Større åpenhet om aksjeeierskap (18. juni 2024). Flertallet ber regjeringen utvikle en teknisk løsning på dette som kan være på plass og tilgjengelig innen utløpet av denne stortingsperioden.

Vedtak under Nærings- og fiskeridepartementet i stortingssesjonen 2022–2023

Vedtak nr. 933, 16. juni 2023

5.2 Landbruks- og matdepartementet

I Prop. 1 S (2024–2025) kapittel 3 har regjeringen gitt en oversikt over anmodnings- og utredningsvedtak under Landbruks- og matdepartementet.

Oversikt over anmodnings- og utredningsvedtak, ordnet etter sesjon og nummer

Sesjon	Vedtak nr.	Stikkord	Rapportering blir avslutta (Ja/Nei)
2023–2024	851	Meir bruk av norskprodusert grovfôr	Ja
2023–2024	850	Tiltakspakke for å redusere jordbruksareal ute av drift	Nei
2023–2024	847	Prinsipp for beregning av inntekt i jordbruket	Nei
2023–2024	846	Prisutjammingsordninga for mjølk	Nei
2023–2024	571	Timetal per årsverk i jordbruket	Ja
2023–2024	569	Gjennomgang av tilskottsystemet i jordbruket	Nei
2023–2024	568	Drift av krevjande areal	Ja
2023–2024	567	Revidert strategi for økologisk landbruk	Nei
2023–2024	566	Plan for meir plantebasert mat	Nei
2023–2024	565	Mål om sjølvforsyning	Ja
2023–2024	560	Offentleg utgreiing om framtidens matsystem	Ja
2022–2023	928	Oppheve lov om endring av jordlova	Ja
2022–2023	867	Bruk av kart i tilskottsystemet	Ja
2022–2023	866	Strategi for auka sjølvforsyning og trygg matproduksjon	Ja
2022–2023	702	Strengare straff for alvorleg dyrekriminalitet	Nei
2022–2023	701	Strengare straff for alvorleg dyrekriminalitet	Nei
2022–2023	700	Strengare straff for alvorleg dyrekriminalitet	Nei
2022–2023	545	Donasjon av overskottsmat til velgjerrande formål frå cruiseskip og skipshandlarar	Ja
2022–2023	519	Innsamling, registrering og kontroll av viktige naturverdiar i norsk skog	Nei
2022–2023	95	Utval matkastelov	Nei
2021–2022	754	Bransjeavtalar for biogassproduksjon	Nei
2021–2022	381	Melding til Stortinget om dyrevelferd som byggjer på oppdatert kunnskap	Nei
2021–2022	382	Dyrevelferda i svinenæringa	Nei

Krav om nullutslipp for alle nye servicefartøy i havbruksnæringen fra 1. juli 2024:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om krav til nullutslipp for alle nye servicefartøy i havbruksnæringen fra 1. juli 2024. Det må tas hensyn til at lokale forhold knyttet til energiforsyning kan vanskeliggjøre nullutslipp.»

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt, viser til omtalen av vedtaket i Meld. St. 4 (2024–2025). Flertallet er enige om at regjeringen skal sende forslaget på høring innen 1. februar 2025, og at forslaget skal tre i kraft senest 1. januar 2026.

Sesjon	Vedtak nr.	Stikkord	Rapportering blir avslutta (Ja/Nei)
2021–2022	383	Konkrete tiltak i melding til Stortinget om dyrevelferd	Nei
2021–2022	384	Alternativ til CO ₂ -bedøving av dyr	Nei
2021–2022	35 – nr. 29	Inntektsgap	Ja
2020–2021	1134	Viltlova – utgreiing av omgrepet «kunstig lys»	Ja
2017–2018	489	Fremje forslag til ein matkastelov	Nei

5.2.1 KOMITEENS MERKNADER

Komiteen viser til at det flere steder i Prop. 1 S (2024–2025) er referert til Stortingets anmodningsvedtak. Komiteen vil understreke at komiteens merknader til disse vedtakene ikke er å anse som Stortingets formelle kontroll av regjeringens oppfølging av vedtakene, og kan således ikke erstatte kontroll- og konstitusjonskomiteens behandling av den årlige stortingsmeldingen om oppfølging av anmodnings- og utredningsvedtak. Komiteen viser til omtalene av de ulike anmodnings- og utredningsvedtakene i proposisjonen.

Komiteen tar i denne innstillingen ikke stilling til realiteten i de enkelte forslagene eller regjeringen Støres konklusjon om videre rapportering eller ikke, med mindre annet er spesielt omtalt. Det vil bli gjort ved behandlingen av Meld. St. 4 (2024–2025).

6. Forslag fra mindretall

Forslag fra Venstre og Miljøpartiet De Grønne:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2025 legge fram en langsiktig plan for oppkapitalisering av Investinor og Nysnø og gjennomgå mandatene til selskapene slik at de i enda større grad enn i dag kan bidra til å bedre kapitaltilgangen i det norske tidligfasemarkedet.

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen gjennomgå grenseflatene mellom Innovasjon Norge og Innovasjon Norges klyngeprogram, og Sivas inkubasjonsprogram for å sikre mest mulig effektiv bruk av offentlige midler, hindre duplisering av oppgaver og gi et mer oversiktlig virkemiddelapparat for bedriftene.

Forslag 3

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å gi ideelle aktører mulighet til å søke på ordninger som forvaltes av Innovasjon Norge.

Forslag 4

Stortinget ber regjeringen klargjøre at hovedprinsippet om at prosjekter som mottar støtte gjennom det

næringsrettede virkemiddelapparatet, skal ha en plass på veien mot omstillingsmålet for 2030, innebærer at det ikke skal gis støtte til olje- og gassprosjekter gjennom det næringsrettede virkemiddelapparatet.

Forslag 5

Stortinget ber regjeringen utvide Norsk katapult både for å forsterke eksisterende katapultområder og opprette en egen helsekatapult, og se på andre mulige nye katapultområder.

Forslag 6

Stortinget ber regjeringen opprette et nasjonalt 3R-senter av forskning på alternativer til dyreforsøk, etter modell av tilsvarende sentre i Sverige og andre europeiske land.

Forslag fra Venstre:

Forslag 7

Stortinget ber regjeringen snarest og senest innen framleggingen av revidert nasjonalbudsjett for 2025 foreta nødvendige juridiske og materielle avklaringer, og om nødvendig fremme forslag om økte bevilgninger, slik at et åpent tilgjengelig aksjeeierregister kan etableres i løpet av 2025.

Forslag 8

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å endre lov og forskrift slik at redaksjonelle medier og sivilsamfunnsorganisasjoner får rett til gratis elektronisk innsyn og uttrekk om børsnoterte aksjer direkte fra Verdipapirsentralen, slik enkelte offentlige myndigheter har i dag etter verdipapirsentralloven § 8-6.

Forslag 9

Stortinget ber regjeringen sikre at Innovasjon Norge øremerker inntil 10 mill. kroner innenfor den samlede bevilgningen på post 50 til etablererkurs og veiledningstjeneste for ukrainske flyktninger som ønsker å starte og drive egen bedrift i Norge.

7. Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene i komiteen fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

A.

Rammeområde 9

(Næring)

I

På statsbudsjettet for 2025 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
				Utgifter
900		Nærings- og fiskeridepartementet		
	1	Driftsutgifter	528 060 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	67 120 000	
	22	Nukleære utredninger og prosjektleidelse, <i>kan overføres</i>	7 328 000	
	23	Spesielle driftsutgifter til administrasjon av statlig garantiordning for lån til små og mellomstore bedrifter	4 150 000	
	25	Drift og forvaltning av kompensasjons- ordninger	11 800 000	
	26	Forvaltning av grunneiendom på Sval- bard, <i>kan overføres</i>	10 772 000	
	27	Etablering av støttereister	14 300 000	
	51	Tilskudd til Senter for hav og Arktis	6 100 000	
	70	Tilskudd til internasjonale organisasjoner	59 355 000	
	71	Miljøtiltak Raufoss	9 000 000	
	72	Tilskudd til skipsfartsberedskap	4 200 000	
	73	Tilskudd til entreprenørskapsfremmende aktiviteter for ungdom	35 200 000	
	74	Tilskudd til Visit Svalbard AS	3 600 000	
	75	Tilskudd til særskilte prosjekter, <i>kan over- føres</i>	21 310 000	
	76	Tilskudd til Standard Norge	48 800 000	
	77	Tilskudd til tiltak for økt sjømatkonsum, <i>kan overføres</i>	3 420 000	
	81	Tilskudd til Leverandørutviklingspro- grammet	10 300 000	
902		Justervesenet		
	1	Driftsutgifter	148 770 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	109 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	11 000 000	
903		Norsk akkreditering		
	1	Driftsutgifter	74 340 000	
904		Brønnøysundregistrene		
	1	Driftsutgifter	546 350 000	

Kap.	Post Formål	Kroner	Kroner
	21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	74 500 000	
	45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	222 100 000	
905	Norges geologiske undersøkelse		
	1 Driftsutgifter	229 470 000	
	21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	81 000 000	
906	Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard		
	1 Driftsutgifter	71 950 000	
	30 Sikrings- og miljøtiltak, <i>kan overføres</i>	12 500 000	
	31 Miljøtiltak Løkken, <i>kan overføres</i>	15 200 000	
	32 Miljøtiltak Folldal, <i>kan overføres</i>	28 101 000	
907	Norsk nukleær dekommisjonering		
	1 Driftsutgifter	189 400 000	
	21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	482 670 000	
	30 Opprydding Søve, <i>kan overføres</i>	51 000 000	
	60 Tilskudd til kommuner	5 600 000	
	70 Tilskudd til organisasjoner	1 661 000	
908	Institutt for energiteknikk		
	70 Tilskudd til drift av atomanlegg, <i>kan nyttes under kap. 907, post 1</i>	466 180 000	
	71 Tilskudd til sikring av atomanlegg	51 131 000	
	72 Lån til flytting av laboratorier og infra- struktur	65 000 000	
909	Tiltak for sysselsetting av sjøfolk		
	73 Tilskudd til sysselsetting av sjøfolk, <i>over- slagsbevilgning</i>	2 459 000 000	
910	Sjøfartsdirektoratet		
	1 Driftsutgifter	503 640 000	
911	Konkurransetilsynet		
	1 Driftsutgifter	141 860 000	
	70 Tilskudd til konkurransefaglig forskning, <i>kan overføres</i>	2 200 000	
912	Klagenemndssekretariatet		
	1 Driftsutgifter	39 150 000	
913	Dagligvaretilsynet		
	1 Driftsutgifter	10 450 000	
915	Regelrådet		
	1 Driftsutgifter	12 300 000	
922	Romvirksomhet		
	50 Norsk Romsenter	102 600 000	
	70 Kontingent i European Space Agency (ESA)	276 212 000	
	71 Internasjonal romvirksomhet	499 509 000	
	72 Nasjonale følgemidler, <i>kan overføres</i>	19 862 000	
	73 EUs romprogrammer	579 699 000	
	74 Nasjonal infrastruktur og tekniske aktivi- teter, <i>kan overføres</i>	130 650 000	
	75 Tilskuddsordning tilknyttet nasjonalt sen- ter for jordobservasjon i Tromsø	5 000 000	
924	Internasjonale samarbeidsprogrammer		
	70 Tilskudd	387 900 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
930		Design og arkitektur Norge		
	70	Tilskudd	28 510 000	
935		Patentstyret		
	1	Driftsutgifter	363 020 000	
936		Klagenemnda for industrielle rettigheter		
	1	Driftsutgifter	9 363 000	
940		Internasjonaliseringstiltak		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	26 500 000	
	70	Eksporthremmetiltak	98 299 000	
950		Forvaltning av statlig eierskap		
	21	Spesielle driftsutgifter	33 100 000	
951		Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS		
	70	Tilskudd til overvåkingsprogram	500 000	
952		Investinor AS		
	70	Forvaltningskostnader for særskilte oppdrag	8 400 000	
1473		Kings Bay AS		
	70	Tilskudd	82 160 000	
2421		Innovasjon Norge		
	50	Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. tapsavsetninger	1 150 550 000	
	70	Basiskostnader	183 000 000	
	71	Innovative næringsmiljøer, <i>kan overføres</i>	128 700 000	
	74	Reiseliv, profilering og kompetanse, <i>kan overføres</i>	596 200 000	
	75	Grønn plattform, <i>kan overføres, kan nyttes under post 50, 71 og 76</i>	311 400 000	
	76	Miljøteknologi, <i>kan overføres</i>	423 800 000	
2426		Siva SF		
	70	Tilskudd	49 900 000	
	71	Tilskudd til testfasiliteter	218 490 000	
2460		Eksporthfinansiering Norge		
	24	Driftsresultat:		
		1 Driftsinntekter	-224 500 000	
		2 Driftsutgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	330 271 000	105 771 000
	54	Tapsavsetning til risikoavlastningsordning for norsk eksport til Ukraina		126 000 000
Totale utgifter				12 786 542 000
Inntekter				
3900		Nærings- og fiskeridepartementet		
	1	Ymse inntekter og refusjoner knyttet til ordinære driftsutgifter	204 000	
	3	Inntekter fra forvaltning av grunneierdom på Svalbard	10 877 000	
3902		Justervesenet		
	1	Gebyrinntekter	22 630 000	
	3	Inntekter fra salg av tjenester	27 315 000	
	4	Oppdragsinntekter	109 000	
3903		Norsk akkreditering		
	1	Gebyrinntekter og andre inntekter	59 691 000	
3904		Brønnøysundregistrene		

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	1	Gebyrinntekter	644 614 000	
	2	Refusjoner, oppdragsinntekter og andre inntekter	35 854 000	
3905		Norges geologiske undersøkelse		
	3	Oppdragsinntekter og andre inntekter	81 248 000	
3906		Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard		
	1	Leie av bergrettigheter og eiendommer	100 000	
	2	Behandlingsgebyrer	1 500 000	
	86	Overtredelsesgebyr og tvangsmulkt	1 000 000	
3909		Tiltak for sysselsetting av sjøfolk		
	1	Tilbakeføring av tilskudd	3 000 000	
3910		Sjøfartsdirektoratet		
	1	Gebyrer for skip og flyttbare innretninger i NOR	260 707 000	
	2	Maritime personellsertifikater	22 903 000	
	3	Diverse inntekter	542 000	
	4	Gebyrer for skip i NIS	72 037 000	
	86	Overtredelsesgebyr og tvangsmulkt	4 800 000	
3911		Konkurransetilsynet		
	3	Refusjoner og andre inntekter	217 000	
	86	Lovbruddsgebyr	100 000	
3912		Klagenemndssekretariatet		
	1	Klagegebyr	715 000	
	2	Refusjoner og andre inntekter	217 000	
	87	Overtredelsesgebyr	100 000	
3935		Patentstyret		
	1	Inntekter av informasjonstjenester	5 228 000	
	2	Inntekter knyttet til NPI	5 386 000	
	3	Gebyrer immaterielle rettigheter	148 045 000	
3936		Klagenemnda for industrielle rettigheter		
	1	Gebyrer	559 000	
3950		Forvaltning av statlig eierskap		
	50	Tilbakeføring av tapsavsetning for lån til Norwegian Air Shuttle ASA	1 214 000 000	
5325		Innovasjon Norge		
	70	Låneprovisjoner	70 000 000	
5326		Siva SF		
	70	Låne- og garantiprovisjoner	7 000 000	
5329		Eksportkredittordningen		
	70	Gebyrer m.m.	30 000 000	
5460		Eksportfinansiering Norge		
	57	Tilbakeføring av tapsavsetning for investeringer i og eksport til Ukraina	126 000 000	
	71	Tilbakeføring fra avviklede garantiordninger	28 800 000	
	85	Inntekter fra avviklede midlertidige ordninger	21 650 000	
5609		Renter under Norwegian Air Shuttle ASA		
	80	Renter	96 000 000	
5612		Renter fra Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS		

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	80	Renter	33 200 000	
5613		Renter fra Siva SF		
	80	Renter	10 200 000	
5626		Renter av lån til Institutt for energiteknikk		
	80	Renter	4 800 000	
5629		Renter fra eksportkredittordningen		
	80	Renter	1 040 000 000	
Totale inntekter				4 091 348 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2025 kan:

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 900 post 1	kap. 3900 post 1
kap. 900 post 26	kap. 3900 post 3
kap. 902 post 1	kap. 3902 postene 1 og 3 og kap. 5574 post 75
kap. 902 post 21	kap. 3902 post 4
kap. 903 post 1	kap. 3903 post 1
kap. 904 post 1	kap. 3904 post 2
kap. 904 post 21	kap. 3904 post 2
kap. 905 post 21	kap. 3905 post 3
kap. 910 post 1	kap. 3910 post 3
kap. 912 post 1	kap. 3912 post 1
kap. 935 post 1	kap. 3935 post 4

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

III

Fullmakt til å overskride

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2025 kan:

- overskride bevilgningen under kap. 900 Nærings- og fiskeridepartementet, post 71 Miljøtiltak Raufoss, for miljøtiltak innenfor gitt garantiramme på 168 mill. kroner.
- overskride bevilgningen under kap. 950 Forvaltning av statlig eierskap, post 21 Spesielle driftsutgifter, til dekning av meglerhonorarer og utgifter til faglig bistand ved salg av statlige aksjeposter, samt andre endringer som kan få betydning for eierstrukturen i selskapene.
- overskride bevilgningen under kap. 905 Norges geologiske undersøkelse, post 21 Spesielle driftsutgifter og kap. 923 Havforskningsinstituttet, post 21 Spesielle driftsutgifter og post 23 Oppdragsutgifter forskningsfartøy i forbindelse med gjennomføringen av bestemte oppdragsprosjekter, mot tilsvarende kontraktsfestede innbetalinger til disse prosjektene under henholdsvis kap. 3905 Norges geologiske undersøkelse, post 3 Oppdragsinntekter og andre inntekter og kap. 3923 Havforskningsinstituttet, post 1 Oppdragsinntekter og post 2 Oppdragsinntekter forskningsfartøy. Ved beregning av beløp som kan overføres til 2026 under de nevnte utgiftsbevilgninger, skal alle ubrukte merinntekter og mindreinntekter regnes med, samt eventuell inndekning av foregående års overskridelse på posten.
- overskride bevilgningen under kap. 912 Klagenemndssekretariatet, post 21 Spesielle driftsutgifter for å dekke eventuelle saksomkostninger knyttet til endring av påklagde vedtak til fordel for en part i medhold av forvaltningsloven § 36, i saker som behandles av klagenemndene som Klagenemndssekretariatet betjener.
- overskride bevilgningen under kap. 911 Konkurransetilsynet, post 21 Spesielle driftsutgifter for å dekke eventuelt erstatningsansvar for staten etter inngrep som følge av en markedsetterforskning.
- overskride bevilgningen under kap. 911 Konkurransetilsynet, post 21 Spesielle driftsutgifter dersom

Konkurransetilsynet må tilbakebetale renter på et overtredelsesgebyr gitt i medhold av konkurranse-lovens § 29 femte ledd som enten er satt ned eller frafalt etter klage eller søksmål.

IV

Bestillingsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2025 kan:

1. inngå forpliktelser for inntil 7,5 mill. kroner til utredninger og lignende ut over bevilgning under

kap. 900 Nærings- og fiskeridepartementet, post 21 Spesielle driftsutgifter.

2. gi Norsk nukleær dekommisjonering og Institutt for energiteknikk fullmakt til å foreta bestillinger ut over gitte bevilgninger innenfor en samlet ramme på inntil 800 mill. kroner under kap. 907 Norsk nukleær dekommisjonering, post 21 Spesielle driftsutgifter.
3. gi Norsk nukleær dekommisjonering fullmakt til å inngå kontrakter for inntil 36 mill. kroner til opprydding ved Søve gruver under kap. 907 Norsk nukleær dekommisjonering, post 30 Opprydding Søve.

V

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2025 kan:

1. gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post Betegnelse	Samlet ramme
907	Norsk nukleær dekommisjonering	
	60 Tilskudd til kommuner	14,1 mill. kroner
	70 Tilskudd til organisasjoner	2,6 mill. kroner
951	Store Norske Spitsbergen Kulkompani AS	
	70 Tilskudd til overvåkingsprogram	9,5 mill. kroner
2421	Innovasjon Norge	
	50 Tilskudd til etablerere og bedrifter, inkl. tapsavsetninger	1 000 mill. kroner
	71 Innovative næringsmiljøer	120 mill. kroner
	75 Grønn plattform	700 mill. kroner
	76 Miljøteknologi	655 mill. kroner
2426	Siva SF	
	71 Tilskudd til testfasiliteter	43 mill. kroner

2. gi tilsagn om tilskudd på 170 mill. euro i tillegg til foreslått bevilgning, for å delta i de industrirettede programmene til Den europeiske romorganisasjonen ESA. Samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar skal likevel ikke overstige 210 mill. euro.

3. gi tilsagn om tilskudd til tapsavsetning for norsk deltakelse i InvestEU med inntil 978,9 mill. kroner under kap. 924 Internasjonale samarbeidsprogrammer, post 70 Tilskudd, og fravike stortingsvedtak av 8. november 1984 om utbetaling av tilskudd før det er behov for å dekke de aktuelle utgiftene.

VI

Garantifullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2025 kan:

1. gi Innovasjon Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier for inntil 350 mill. kroner for lån til realinvesteringer og driftskapital, men slik at total ramme

for nytt og gammelt ansvar ikke overstiger 1 280 mill. kroner.

2. gi Innovasjon Norge fullmakt til å gi tilsagn om garantier for inntil 1 000 mill. kroner for lån innenfor ordningen med Grønn industrifinansiering, men slik at total ramme for garantier og lån ikke overstiger 5 000 mill. kroner for ordningen.
3. gi Eksportfinansiering Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme for nye garantier og gammelt ansvar på 155 000 mill. kroner ved eksport til og investeringer i utlandet innenfor Alminnelig garantiordning og inkludert Gammel alminnelig ordning. Videre gis departementet fullmakt til midlertidig å kunne øke garantirammen med ytterligere 10 000 mill. kroner dersom det blir nødvendig som følge av valutasingninger.
4. gi Eksportfinansiering Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme for nye garantier og gammelt ansvar på 3 150 mill. kroner ved eksport til og investeringer i utviklingsland, samt

innenfor en øvre rammebegrensning på syv ganger det til enhver tid inntående beløp på ordningens grunnfond.

5. gi Eksportfinansiering Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar på 7 000 mill. kroner ved bygge-lån innenfor skipsbyggingsindustrien.
6. gi Eksportfinansiering Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar på 20 000 mill. kroner ved etablering av langsiktige kraftkontrakter i kraftintensiv industri.
7. gi Eksportfinansiering Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme for nye garantier og gammelt ansvar på 10 000 mill. kroner ved kjøp av skip fra verft i Norge når disse skipene skal brukes i Norge.
8. gi Eksportfinansiering Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier innenfor en ramme for nye garantier og gammelt ansvar på 630 mill. kroner under risikoavlastningsordningen for norsk eksport til Ukraina.

VII

Garantifullmakt og fullmakt til å utgiftsføre uten bevilgning

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2025 kan inngå standardavtaler for leie av grunn til bolig- og næringsformål på Svalbard med garantier overfor långiver som har pant i bygg som står på statens grunn. Garantiansvar kan kun utløses dersom staten sier opp avtalen eller nekter overføring av leierett. Samlet garantiramme for avtalene begrenses oppad til 25 mill. kroner. Det kan utgiftsføres utbetalinger knyttet til garantiene uten bevilgning under kap. 900 Nærings- og fiskeridepartementet, post 86 Lånesikringsordning, bolig- og næringsformål på Svalbard, innenfor en ramme på 10 mill. kroner.

VIII

Dekning av forsikringstilfeller

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2025 kan:

1. gi tilsagn til Institutt for energiteknikk og Statsbygg om dekning av forsikringsansvar for inntil 80 mill. euro overfor tredjeperson for instituttets og Statsbyggs ansvar etter lov av 12. mai 1972 nr. 28 om atomenergivirksomhet, kapittel III.
2. inngå avtaler om forsikringsansvar under beredskapsordningen for statlig varekrigsforsikring innenfor en totalramme for nye tilsagn og gammelt ansvar på 2 000 mill. kroner.

IX

Utlånsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2025 kan:

1. gi Innovasjon Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye landsdekkende innovasjonslån innenfor en ramme på 3 000 mill. kroner, herav inntil 400 mill. kroner til låneordning for bygging av miljøvennlige skip og inntil 900 mill. kroner til grønne vekstlån.
2. gi Innovasjon Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye lån under lavrisikolåneordningen innenfor en ramme på 3 500 mill. kroner.
3. gi Eksportfinansiering Norge fullmakt til å gi tilsagn om lån under eksportkredittordningen uten en øvre ramme.
4. gi tilsagn om lån til Institutt for energiteknikk på inntil 10 mill. kroner ut over bevilgning under kap. 908 Institutt for energiteknikk, post 72 Lån til flytting av laboratorier og infrastruktur. Utbetaling av lånet aktiveres i statens kapitalregnskap.
5. gi Innovasjon Norge fullmakt til å gi tilsagn om lån innenfor ordningen for Grønn industrifinansiering innenfor en samlet øvre ramme av utestående og forpliktete lån og garantier på inntil 5 000 mill. kroner.

X

Fullmakt til å pådra staten forpliktelser knyttet til særskilte prosjekter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2025 kan:

1. pådra staten forpliktelser utover budsjettåret for inntil 190 mill. kroner til gjennomføring av pålagte miljøtiltak på Løkken.
2. pådra staten forpliktelser utover budsjettåret for inntil 225 mill. kroner til gjennomføring av pålagte miljøtiltak i gruveområdet i Folldal.

XI

Fullmakt til å overføre ubrukte midler i reguleringsfond

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2025 kan gi Eksportfinansiering Norge fullmakt til å overføre eventuelt mindreforbruk til forvaltning av eksportkredittordningen til et reguleringsfond, begrenset slik at maksimalt inntående på reguleringsfondet ved utløpet av budsjettåret er 5 pst. av bevilgningen på kap. 2460 Eksportfinansiering Norge, post 24 Driftsresultat i 2025.

XII

Fullmakt til å bortfeste

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2025 kan bortfeste hjemfalte gruveeiendommer til museale formål vederlagsfritt.

XIII

Fullmakt til å erverve og avhende aksjer og opsjoner

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2025 kan gi Eksportfinansiering Norge anledning til å erverve og avhende aksjer og opsjoner med formål å få dekning for krav i misligholds- og gjenvinningssaker. Eierskapet skal være midlertidig.

XIV

Endringer i statlige eier- og låneposter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2025 kan:

1. gjennom salg av aksjer eller gjennom andre transaksjoner redusere eierskapet i Akastor ASA helt eller delvis.
2. gjennom salg av aksjer eller gjennom andre transaksjoner redusere eierskapet i Aker Solutions ASA helt eller delvis.
3. gjennom salg av aksjer eller gjennom andre transaksjoner redusere eierskapet i Mesta AS delvis.
4. redusere deltakelsen i hybridlån og obligasjonslån utstedt av Norwegian Air Shuttle ASA helt eller delvis.

XV

Salgsfullmakt og nettobudsjettering av salgskomkostninger

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2025 kan avhende ikke-aktive gruveeiendommer. Utgifter knyttet til eventuell avhending kan trekkes fra salgsinntektene før det overskytende inntektsføres under kap. 3900 Nærings- og fiskeridepartementet, post 30 Inntekter fra salg av gruveeiendom.

XVI

Fullmakt til postering mot mellomværendet med statskassen

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2025 kan gi Eksportfinansiering Norge fullmakt til å føre inntekter fra garantiordningene mot mellomværendet med statskassen. Mellomværendet utlignes i påfølgende periode når inntektene blir overført til de enkelte garantiordningene.

B.

Rammeområde 10**(Fiskeri)**

I

På statsbudsjettet for 2025 bevilges under:

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
			Utgifter	
917		Fiskeridirektoratet		
	1	Driftsutgifter	518 050 000	
	22	Fiskeriforskning og -overvåking, <i>kan overføres</i>	119 300 000	
	23	Prisråd for havbruk	12 400 000	
919		Diverse fiskeriformål		
	60	Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner	1 244 000 000	
	61	Tilskudd til kommunale ungdomsfiskeprosjekt	2 200 000	
	71	Tilskudd til velferdsstasjoner	2 750 000	
	73	Tilskudd til kompensasjon for CO ₂ -avgift	500 400 000	
	74	Erstatninger, <i>kan overføres</i>	1 896 000	
	75	Tilskudd til næringstiltak i fiskeriene, <i>kan overføres</i>	22 940 000	
	76	Tilskudd til fiskeriforskning, <i>kan overføres</i>	6 800 000	
	77	Tilskudd til kystrekeflåten	23 190 000	
Totale utgifter				2 453 926 000
			Inntekter	
3917		Fiskeridirektoratet		
	1	Diverse inntekter	1 301 000	
	5	Saksbehandlingsgebyr	41 571 000	
	86	Forvaltnings sanksjoner	4 000 000	
Totale inntekter				46 872 000

II
Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2025 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 917 post 1	kap. 3917 post 1

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

2. overskride bevilgningen under kap. 917 post 22 og kap. 919 post 76, slik at summen av overskridelser under kap. 917 post 22, kap. 919 post 76 og kap. 923 post 22 tilsvarer merinntekter under kap. 5574 post 74.

C.

**Rammeområde 11
(Landbruk)**

I

På statsbudsjettet for 2025 bevilges under:

Kap.	Post Formål	Kroner	Kroner
	Utgifter		
1100	Landbruks- og matdepartementet		
	1 Driftsutgifter	184 546 000	
	21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	20 111 000	
	45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold – ordinære forvaltningsorganer, <i>kan overføres, kan nyttes under post 50</i>	3 026 000	
	50 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold – forvaltningsorganer med særskilte fullmakter	310 000	
1112	Veterinærinstituttet		
	50 Kunnskapsutvikling, formidling og beredskap	115 994 000	
1115	Mattilsynet		
	1 Driftsutgifter	1 630 585 000	
	22 Reguleringspremie til kommunale og fylkeskommunale pensjonskasser	14 517 000	
	71 Tilskudd til erstatninger, <i>overslagsbevilgning</i>	4 193 000	
1136	Norsk institutt for bioøkonomi		
	50 Kunnskapsutvikling, formidling og beredskap	278 450 000	
1138	Støtte til organisasjoner m.m.		
	70 Støtte til organisasjoner	53 751 000	
	71 Internasjonalt skogpolitisk samarbeid – organisasjoner og prosesser, <i>kan overføres</i>	1 453 000	
	72 Stiftelsen Norsk senter for økologisk landbruk	9 972 000	
	73 Nasjonalt senter for fjellandbruk	4 358 000	
	75 Dyrsku'n	3 000 000	
1139	Genressurser, miljø- og ressursregistreringer		
	21 Spesielle driftsutgifter – Svalbard globale frøhvelv	12 249 000	
	50 Miljøregistreringer i skog	4 951 000	
	70 Tilskudd til bevaring og bærekraftig bruk av husdyr-, plante- og skogtregenetiske ressurser	7 654 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	71	Tilskudd til genressursforvaltning og miljøtiltak, <i>kan overføres</i>	9 681 000	
1140		Høstbare viltressurser – forvaltning og tilskudd til viltformål (Viltfondet) m.m.		
	1	Driftsutgifter	14 129 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	33 183 000	
	71	Tilskudd til viltformål, <i>kan overføres</i>	38 578 000	
1141		Høstbare viltressurser – jegerprøve, tilskudd til organisasjoner m.m.		
	23	Jegerprøve m.m., <i>kan overføres</i>	4 680 000	
	75	Organisasjoner – høstbare viltressurser	8 626 000	
1142		Landbruksdirektoratet		
	1	Driftsutgifter	298 230 000	
	21	Spesielle driftsutgifter – Beredskapslagring av korn	70 935 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> ...	12 760 000	
	50	Arealressurskart	8 251 000	
	60	Tilskudd til veterinærdekning	201 779 000	
	70	Tilskudd til fjellstuer	885 000	
	71	Tiltak for bærekraftig reindrift, <i>kan overføres</i>	5 926 000	
	72	Erstatninger ved ekspropriasjon og leie av rett til reinbeite, <i>overslagsbevilgning</i>	630 000	
	73	Tilskudd til erstatninger m.m. etter offentlige pålegg i plante- og husdyrproduksjon, <i>overslagsbevilgning</i>	55 610 000	
	74	Kompensasjon til dyreeiere som blir pålagt beitenekt	1 000 000	
	75	Stønad til jordbruks- og veksthusnæringen for ekstraordinære strømudgifter, <i>overslagsbevilgning</i>	59 544 000	
	77	Tilskudd til kompensasjon ved avvikling av pelsdyrhold, <i>kan overføres</i>	150 000 000	
	79	Tilskudd til reindriften for andel av verdiskaping fra vindkraft	6 000 000	
	80	Beredskapslager matmel	1 000 000	
	81	Tilskudd til næringsmiddelbedrifter i Troms og Finnmark	14 000 000	
1148		Naturskade – erstatninger		
	71	Naturskade – erstatninger, <i>overslagsbevilgning</i>	136 300 000	
1149		Verdiskapings- og utviklingstiltak i landbruket		
	51	Tilskudd til Utviklingsfondet for skogbruket	3 666 000	
	71	Tilskudd til verdiskapingstiltak i skogbruket, <i>kan overføres</i>	53 603 000	
	73	Tilskudd til skog-, klima- og energitiltak, <i>kan overføres</i>	55 775 000	
1150		Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.		
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	29 500 000	
	50	Tilskudd til Landbrukets utviklingsfond	2 548 553 000	
	70	Markedstiltak, <i>kan overføres</i>	410 500 000	
	71	Tilskudd ved produksjonssvikt, <i>overslagsbevilgning</i>	104 400 000	
	73	Pristilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	5 903 894 000	
	74	Direkte tilskudd, <i>kan overføres</i>	17 566 323 000	
	77	Utviklingstiltak, <i>kan overføres</i>	397 391 000	
	78	Velferdsordninger, <i>kan overføres</i>	1 965 007 000	
1151		Til gjennomføring av reindriftsavtalen		
	51	Tilskudd til Reindriften utviklingsfond	73 900 000	
	72	Tilskudd til organisasjonsarbeid	8 600 000	
	75	Kostnadssenkende og direkte tilskudd, <i>kan overføres</i>	138 400 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner	Kroner
	79	Velferdsordninger, <i>kan overføres</i>	4 100 000	
1152		Bionova		
	70	Tilskudd til bioøkonomi og klimatiltak i jordbruket	173 247 000	
1161		Myndighetsoppgaver og sektorpolitiske oppgaver på statsgrunn		
	70	Tilskudd til Statskog SFs myndighetsoppgaver og sektorpolitiske oppgaver	16 250 000	
	75	Oppsyn i statsallmenninger	18 443 000	
Totale utgifter				32 952 399 000
Inntekter				
4100		Landbruks- og matdepartementet		
	1	Refusjoner m.m.	146 000	
4115		Mattilsynet		
	1	Gebyr m.m.	225 795 000	
	2	Driftsinntekter og refusjoner m.m.	6 651 000	
	85	Gebyr og tvangsmulkt, m.m.	7 000 000	
4136		Norsk institutt for bioøkonomi		
	30	Husleie	21 437 000	
4141		Høstbare viltressurser – jegerprøve, tilskudd til organisasjoner m.m.		
	1	Jegerprøve, gebyr m.m.	4 680 000	
4142		Landbruksdirektoratet		
	1	Driftsinntekter, refusjoner m.m.	52 381 000	
4150		Til gjennomføring av jordbruksavtalen m.m.		
	85	Markedsordningen for korn	50 000	
Totale inntekter				318 140 000

II

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2025 kan:

1.

overskride bevilgningen under	mot tilsvarende merinntekter under
kap. 1115 post 1	kap. 4115 post 2
kap. 1141 post 23	kap. 4141 post 1
kap. 1142 post 1	kap. 4142 post 1

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633 post 1 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift.

Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

2. overskride bevilgningen under kap. 1100 Landbruks- og matdepartementet, post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold – ordinære forvaltningsorganer, med et beløp som tilsvarer merinntektene fra salg av eiendom, avgrenset oppad til 25,0 mill. kroner. Ubenyttede merinntekter fra salg av eiendom kan regnes med ved utregning av overførbart beløp under bevilgningen.

III

Forskuttering av utgifter til tvangsflytting av rein

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2025 kan overskride bevilgningen under kap. 1142 Landbruksdirektoratet, post 1 Driftsutgifter, med opp til 500 000 kroner i forbindelse med forskuttering av utgifter til tvangsflytting av rein.

IV

Tilsagnsfullmakter

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2025 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post Betegnelse	Samlet ramme
1139	Genressurser, miljø- og ressursregistreringer	
	70 Tilskudd til bevaring og bærekraftig bruk av husdyr-, plante- og skogtre-genetiske ressurser	8,0 mill. kroner
1142	Landbruksdirektoratet	
	77 Tilskudd til kompensasjon ved avvikling av pelsdyrhold	92,7 mill. kroner
1148	Naturskade – erstatninger	
	71 Naturskade – erstatninger	159,1 mill. kroner
1149	Verdiskapings- og utviklingstiltak i landbruket	
	71 Tilskudd til verdiskapingstiltak i skogbruket	59,1 mill. kroner
1152	Bionova	
	70 Tilskudd til bioøkonomi og klimatiltak i jordbruket	309,0 mill. kroner

V

Bestillingsfullmakt

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2025 kan gi Landbruksdirektoratet fullmakt til å forplikte staten for fremtidige budsjettår utover gitt bevilgning under kap. 1142 Landbruksdirektoratet, post 21 spesielle driftsutgifter – Beredskapslagring av korn, med samlet ramme for gamle og nye forpliktelser på inntil 1 800,0 mill. kroner.

VI

Fullmakter eiendom

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2025 kan:

1. selge statseiendom for inntil 25,0 mill. kroner. Departementet kan trekke utgifter ved salget fra salgsinntektene før disse inntektsføres.
2. inngå festekontrakter på de eiendommene departementet forvalter.

VII

Fullmakt til postering mot mellomværendet med statskassen

Stortinget samtykker i at Landbruks- og matdepartementet i 2025 kan gi Landbruksdirektoratet fullmakt til regnskapsføring av a konto forskudd til slakteri og meieri, og til forskningsavgift, omsetningsavgift og overproduksjonsavgift, mot mellomværendet med statskassen.

Oslo, i næringskomiteen, den 11. desember 2024

Kari Elisabeth Kaski

fung. leder

Rune Støstad

ordf. for kap. 917, 919 og 3917

Hans Gunnar Holand

ordf. for kap. 1100, 1112, 1115, 1136, 1138, 1139, 1140, 1141, 1142, 1148, 1149, 1150, 1151, 1152, 1161, 4100, 4115, 4136, 4141, 4142, 4150 og 4162 og oppfølging av anmodnings- og utredningsvedtak under rammeområde 9, 10 og 11

Nikolai Astrup

ordf. for kap. 900, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 909, 910, 911, 912, 913, 915, 922, 924, 930, 935, 936, 940, 950, 951, 952, 1473, 2421, 2426, 2429, 2460, 3900, 3902, 3903, 3904, 3905, 3906, 3909, 3910, 3911, 3912, 3935, 3936, 3950, 3951, 5325, 5326, 5329, 5460, 5609, 5612, 5613, 5626 og

5629

Næringsministeren

Stortingets presidentskap
Stortinget

Deres ref

Vår ref

Dato

23/5629-196

21. oktober 2024

Statsbudsjettet 2025 – Prop. 1 S (2024–2025) for Nærings- og fiskeridepartementet – rettebrev

Jeg gjør herved Stortinget oppmerksom på to faktafeil som er oppdaget i Prop. 1 S (2024–2025) for Nærings- og fiskeridepartementet.

Antall ansatte i Innovasjon Norge

På side 208 i budsjettproposisjonen i beskrivelsen av Innovasjon Norge er det oppgitt at selskapet har 293 ansatte ved utekontorene. Det korrekte skal være 128. Setningen der dette er omtalt, skal derfor lyde:

«Ved utgangen av 2023 disponerte Innovasjon Norge 712 årsverk, fordelt på 291 ved hovedkontoret, 293 ved regionkontorene og 128 på utekontorene.»

Utbytteandel i Statkraft SF

På side 265 er det i siste avsnitt med omtale av utbytte fra Statkraft oppgitt at statens langsiktige utbytteforventning til selskapet er 15 pst. fra selskapets virksomhet utenom norsk vannkraftvirksomhet. Det korrekte skal være 35 pst. Setningen skal lyde:

«Det legges til grunn et utbytte i henhold til statens langsiktige utbytteforventning til selskapet på 85 pst. utbytteandel fra den norske vannkraftvirksomheten og 35 pst. utbytteandel fra selskapets øvrige virksomhet.»

Med hilsen

Cecilie Terese Myrseth

Kopi: Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon

